

November, de maand der overledenen

<https://hdl.handle.net/1874/236336>

mm 13311

Vak 88

254

ALPHABET
Vak 88

OVERLEDENEN.

NAAR HET FRANSCH

door een R. K. Priester.

et godvruchtige oefeningen voor iederen
dag der Maand; gebeden onder de
heilige Mis voor overledenen en
oefening bij den heiligen Kruis-
weg voor de lijdende zielen
in het vagevuur.

BIRSONV.

W. J. C. H. E. N. S.

's Hertogenbosch, — Amsterdam.

DE BOGAERTS onvolger van P. N. VERHOEVEN

van Z. H. Paus Pius IX.

254

73.

IMPRIMATUR.

Datum in Haaren, hac 18 Septembris 1863.

J. CUYTEN,

Praes. Sem. Rusc. Lib. Dens.

VOORBERIGT.

Het behoort tot de teekenen van onzen tijd, dat het geloof en het ongeloof zich scherper van elkander scheiden. Terwijl van den eenen kant het kwaad zich als eene ware verwoesting over de aarde verspreidt, als eene verwoesting van alles wat den mensch voor tijd en eeuwigheid dierbaar en heilig is, als eene verwoesting van al zijne betrekkingen tot Kerk en Staat, tot huisgezin en maatschappij; wekt van den anderen kant deze afschuwelijke zelfopenbaring des ongeloofs de christenen, schrikt zij zelfs de flauwen onder hen op en verlevendigt zij in allen den godsdienstzin; en hunne, nu steeds toenemende goede werken zijn thans zeker niet, als hoedanig men van zekere zijde zoo gaarne die van vroegere tijden beschrijft, enkel uitwendige bewegingen van handen, lippen en voeten, waaraan geest noch gemoed deelnemen; maar zij zijn waarachtige vruchten des geloofs, door de godsvrucht vermenigvuldigd, door de hoop en liefde onderhouden; zij komen uit het hart voort en werken,

tot verhooging der godsdienstige stemming, weldadig op het binnenste terug.

Met alle regt worden hiertoe ook het gebed en de goede werken ter lafenis der zielen in het rageruurgerekend. Trouwens, deze tusschenkomst voor de overledenen is uitsluitend het eigen van de godsdienst der liefde, het eigen der godsdienst van den God der liefde. Deze godsvrucht onderscheidt den katholieke evenzeer van alle andersdenkenden als zijn kruismaken. Onfeilbaar stijgt zij in denzelfden graad als het geloof stijgt in levendigheid. Ja, en dit is niet het geringste edelgesteente van de huidige zegekroon des geloofs, ook de godsvrucht ter vertroosting der lijdende zielen in het rageruurgeregt is aan het toemen; ook zij wordt al inniger en ijveriger, en zij vooral, die 's menschen geest de andere zijde des grafz zoo aanschouwelijk voorspiegelt, hem met zooveel kracht de eeuwige waarheden aangaande den dood, het oordeel, Gods strassende regtraardigheid verkondigt, hem zoo diep in het eigen binnenste doet treden, het zoo scherp doet onderzoeken, zoo streng regten, zoo rouwmoedig veroordeelen — zij, deze godsvrucht inzonderheid, werkt heilzaam op ons hart.

Deze beginselen: het eigen binnenste zuiveren,

voor de eigene zonden boete doen, het eigene levensgedrag verbeteren, zelfs in Gods genaie opklimmen, en zóó, met zekere en al grooter verdienstelijkheid van gebeden en goede werken voor de geloovige zielen in het vagevuur, bij God tusschen beide komen — deze beginselen dienden het zamenstellen van dit boekje tot maatstaf. Voorop gaat hier dan eene reeks van overdenkingen, voorbeelden en gebeden voor iederen dag der maand November, reeds lang door de katholieke godsvrucht aan de vertroosting der lijdende zielen toegewijd, gelijk door haare maand Mei aan de vereering der heilige Moeder Gods is toegeheiligd. Deze overdenkingen, het werk des *Z. Eerw. QUELOZ, Procur. Gener. der Congregatie des allerheiligsten Verlossers*, zijn eenvoudigen kort; zij moesten dit zijn, ten behoeveder lezers, en mogten dit zijn, om de eigene kracht der voorgedragene waarheden zelven. Bij de voorbeelden heeft de vrome schrijver de voorzigtigheid gehad van de bronnen aan te teekenen, waaraan zij ontleend zijn, en daarenboven de aanmerking te doen voorafgaan, dat de waarheid der buitengewone feiten, die er in verhaald worden, niet op goddelijk gezag, maar slechts op menschelijke getuigenissen berust, en dat hij ore-

rigens alles aan het oordeel der H. Kerk onderwerpt. Met hetzelfde voorbehoud worden zij hier, in de vertaling, uitgegeven, doch ook met dezelfde onverschilligheid ten aanzien van sommiger vrees voor het bovennatuurlijke en mirakuleuze. Want wij weten, dat, naarmate het geloof toeneemt, die vrees afneemt; dit zij reeds genoeg om hare eigenlijke afkomst te leeren kennen en hare waarde te leeren beoordeelen. Lees deze voorbeelden met aandacht en meer tot uwe stichting dan uit nieuwsgierigheid, en wees verzekerd, dat zij een indruk in u zullen maken en ook nalaten, welken gij u nooit beklagen zult te hebben ingetroefd.

Ten dienste van bijzondere devotie gedurende den loop des jaars, als bij gelegenheid van eenig sterfgeval of anderszins, wordt hier ook eene noeven voor de geloovige zielen gegeven: zij is het werk des H. Alphonsus de Liguorio, bedoelt zoo duidelijk om ons door eigene boetvaardigheid en verbetering de voorspraak der overledenen te doen geworden, dat zij, zekerlijk niet tot onze schande, het vermoeden kan wekken, dat wij de beginselen, waarnaar wij dit boekje zamenstelden, van dezen grooten zedeleeraar hadden ingetroefd.

v

*Nog vindt men hier eene merkwaardige gods-
vrucht oefening onder den naam van Heldhaftige,
Liefdedaad ten voordeele der zielen in het
vagevuur. Ofschoon zij oud is en veel beoefend
zal zij nogtans aan menigeen nieuw voorkomen,
omdat zij hem nog onbekend was. Maar lees en
herlees de verklaring daarvan gegeven, overdenk
ze met ernst en raadpleeg dan de inspraak uwer
godscrucht en vooral uwen veechtvader. Schrikt
gij van de opoffering voor den duur van geheel
uw leven terug; begin die voor éénen dag, voor
ééne week, voor ééne maand te doen, en uw ge-
weten zal u, tot niet geringen troost overtuigen,
hoeveel goeds en verdienstelijks de zelfopoffering
der liefde in u te weeg brengt.*

*Eindelijk volgen eenige gebeden, opdat dit
boekje u geschikter bij zielmissen of andere
gelegenheden vergezellen kunne. Gelijk dáár te
zien is, zijn, behalve de gebeden onder de heilige
Mis en de Litanie voor de geloovige zielen, bij
voorkeur zoodanige gebeden gekozen, welke ons
de bron onzer verlossing, het lijden en sterven
des Zaligmakers en andere geheimenissen en
waarheden voor oogen stellen, welke krachtiger
op het hart werken, en aan welke gebeden, gelijk
er bij aangemerkt staat, aflaat vergund is. Deze*

aflaten kunnen allen ook, waar dit niet in het bijzonder staat aangeteekend, aan de geloovige zielen in het vagevuur toegevoegd worden.

Ook in anderelanden heeft de godsvrucht der geloovigen reeds broederschappen of geestelijke vereenigingen tot lansen der zielen in het vagevuur, doen ontstaan en heerlijke vruchten van goede werken voortgebracht. Ten gebruike van dergelijke eene vereeniging werden de hier voorkomende godsvrucht-oefeningen voor dertig dagen oorspronkelijk opgesteld en de andere overdenkingen en gebeden verzameld; tot voorbereiding hiertoe, door middel van den ijver tot vertroosting der lijdende zielen voor 's hands aan te moedigen, wordt hier de vertaling daarvan aangeboden. Gewaardige zich God aan deze poging zijn zegen te schenken!

DE MAAND NOVEMBER.

INLEIDING.

Bij het steeds aangroeijen der katholieke godsvrucht, vergenoegden velen zich niet meer met slechts den enkelen tweeden dag der maand November aan de vertroosting der zielen in het vagevuur toe te wijden, maar verlengden hunne gebeden ook gedurende de zeven volgende dagen; zoodat, ter vervulling dier vrome verlangens, in meerdere kerken, een octaaf voor de geloovige zielen werd gehouden. Doch ook dit tijdbestek bleek allengs te kort voor de opgewekte en al vuriger liefde, en nu werd geheel de maand November aan deze godsvrucht toegeheiligd en daarom de *Maand der Overledenen* genoemd.

De keus van juist dertig jaren aan dit godsdienstige werk te besteden was hier evenmin bloot toevallig als willekeurig, maar

beantwoordde aan een aloud gebruik. Reeds ziet men in de heilige Schriften van het oude Verbond, dat de Israëlieten den dood des hoogepriesters Aaron, en van diens broeder den grooten wetgever, Mozes, gedurende dertig dagen beweenden. (NUM. XX. DEUT. XXXIV.)

Dit gebruik, hetwelk men — naar het voorbeeld van Judas den Machabeër en de daaraan toegevoegde opmerking: „Het is alzoo eene heilige en heilzame gedachte voor de gestorvenen te bidden, opdat zij van hunne zonden (geheel en al) verlost worden,” (II MACH. XII.) zich niet zonder gebeden en offeranden tot zielelafenis der betreurden moet voorstellen, dit gebruik ging van de Synagoog in de christelijke Kerk over. De tusschenkomst zelve voor de overledenen dagteekent van de christenen van de tijden der Apostelen; doch allengs ziet men ook het dertigtal van dagen, aan de gedachtenis eens bijzonderen overledenen toegewijd, duidelijker te voorschijn treden. Van Gregorius den Groote namelijk leest men, dat hij, nog abt zijnde, geboden heeft, voor een overledenen monnik, dertig dagen lang, dagelijks de heilige Mis op te

dragen, en niets verhindert daarbij te denken, dat dit in zijn klooster de gewoonte was. Het voorbeeld op den 27^{en} dag der maand November gesteld, zal ons leeren hoe wonderbaar de heilzame vruchten dier liefderijke tusschenkomst bij God, bekend en verspreid worden, en daaruit zal men begrijpen, hoezeer dit gebruik daardoor moet hebben toegenomen. Genoeg, het verspreidde zich, het bleef bestaan, werd nog door paus Benedictus XIV (*de SS. Missæ Sacrif.* III. 23.) aangeprezen, om nooit weder in de vergetelheid te zinken. Het wordt in meerdere kloosterorden onderhouden, is in de vrome vermaningen van geestelijken en leeken zichtbaar en heeft zich allengs in de godsvrucht der geloovigen tot eene devotie van dertig dagen ter zielelafenis der overledenen ontwikkeld. Hier en dáár, in de eerste plaats te Rome, wordt de **Maand** November openlijk in de kerk gehouden, en de thans regeerende paus, Pius IX, heeft, ten behoeve van de broederschap tot vertroosting der lijdende zielen, aan die godsvrucht-oefening groote aflaten vergund.

EERSTE DAG.

Het geloof leert ons, dat er een hemel, eene hel en een vagevuur is. De zielen, welke, bij het verlaten harer lichamen, voor de goddelijke regtvaardigheid vrij zijn van zondesmet en schuld, zweven onverwijd in den schoot Gods over, om er de eeuwige gelukzaligheid te genieten; de zielen, welke aan zware zonden pligtig zijn, worden ter helle gedoemd; maar diegenen, welke de zonden, die haar reeds vergeven zijn, niet volledig afgeboet hebben, of nog met eene of meerdere dagelijksche zonden bezwaard zijn, worden naar de straffen des vagevuurs verwezen, ten einde daarin gekastijd te worden — naarmate van hare schuld of van haar tekort in genoegdoening voor de zonden; — want „niets, wat besmet is, zal den hemel binnengaan.”

Wij nu..... waar ter plaatse zullen wij, na ons afsterven, aankomen? in den hemel, of in de hel? of zullen wij in de vlammen des vagevuurs gekerkerd worden? — Maar hebben wij wel beseft van dat wraaknemende, van dat zonden-uitbrandende vuur, waarvan het onze, op deze aarde, slechts eene schaduw is? — Ach! laat ons toch eenmaal ophouden, God te be-

aantreft. Germanus stortte dan vurige gebeden en kwam eenige weinige dagen later diezelfde plaats nadermaal bezoeken, maar vond er Paschasius niet weder. Omdat hij, namelijk, niet met boos opzet, maar uit onwetendheid gezondigd had, dus besluit de heilige Gregorius dit verhaal, daarom kon hij na zijnen dood van die zonde gezuiverd worden. Men mag het echter daarvoor houden, dat zijne overvloedige aalmoezen hem vergiffenis hebben doen vinden in een tijd, dat hij niets meer verrigten kon, om die te verdienen (dat zijne liefdadigheden zijne verlossing verhaast hebben).

H. GREGORIUS, *Dialog.* IV, 40.

Onze Vader. Wees gegroet.

PSALM 129.

Uit den diepen afgrond roep ik tot U, o Heer! Heer! verhoor mijne stem!

Laat uwe ooren oplettend zijn naar de stem mijner smeeking!

Indien Gij, o Heer! op ongeregtigheden uwe aandacht vestigt; Heer! wie zal daar tegen bestand zijn?

Maar bij U is ontferming: en om uwe wet 1) o Heer! wacht ik U af.

1) Om uwe wet, welke het berouw genade belooft.

Op zijn woord is mijne ziel verbeidende:
op den Heer stelt mijne ziel hare hoop.

Van des morgens vroegte tot in den nacht
vertrouwe Israël 2) op den Heer.

Want bij den Heer is barmhartigheid, en
bij Hem is eene overrijke verlossing.

En Hij zal Israël verlossen van al zijne zonden.

Eeuwige Vader! ik draag u het allerkostelijkste bloed van Jezus Christus op tot voldoening voor mijne zonden en voor de behoeften der heilige Kerk. 3)

Liefelijk hart van Maria, wees mijn behoud, *of* mijne toevlugt. 4)

TWEEDE DAG.

Over het offer voor de Overledenen.

De dag van heden, waarop de heilige Kerk de plegtige gedachtenis dergeloovige overlede-

2) Ieder waar geloovige.

3) Met dit gebed is telken male te verdienen 100 dagen aflat, welke aan de geloovige zielen kunnen toegevoegd worden.

4) De H. Congregatie der aflaten heeft beide vertalingen van het italiaansche woord: *savezza* goedgekeurd. — Met dit gebed is telken male 100 dagen en maandelijks (mits men dan eene openbare kerk of kapel bezoekt) vollen aflat te verdienen, welke ook aan de geloovige zielen kan toegevoegd worden.

nen viert en welke daarom *Aller-Zielen-dag* genoemd wordt, is een algemeene dag van devotie. Alle priesters lezen in rouwgewaad eene voor dien dag bepaalde Mis, waarvan de gebeden algemeen luiden en voor alle zielen in het vagevuur Gods barmhartigheid inroepen; alle geestelijken, die tot het brevier-gebed verplicht zijn, moeten aan de getijden van dien dag die der overledenen toevoegen; katholieken, in wier binnenste het geloof nog niet tot eene koude onverschilligheid verstorven is, deelen in de liefde en zorg der algemeene Moeder voor hare overledenen, in de straffen der vagevuurs nog lijdende kinderen, wonen, indien zij daartoe den tijd slechts eenigszins kunnen uitbreken, de heilige Mis bij, of storten zekerlijk in hunne huisselijke godsvrucht eenige gebeden tot lakenis der nog boetende zielen. Wie toch zal, bij de overtuiging van zijne eigene zwakheid en bij het vooruitzicht, wat allerwaarschijnlijkst hem zelve aan de andere zijde des grafs staat te wachten, geen diep medelijden met de smartende en smachtende zielen in het vagevuur gevoelen, en geene behoefte om door barmhartigheid jegens deze noodlijdenden zich zelve, voor dien met zoo veel reden te vreezen toestand, barm-

hartigheid waardig te maken? Er is daarenboven niemand, welke geene dierbare bloedverwanten of vrienden naar de eeuwigheid heeft zien vertrekken, wier lot hem belangstelling inboezemt en tot eene hulp aanspoort, welke zij misschien nog noodig hebben. Aan hoe velen heeft hij bij hun afsterven zoodanige hulp ook niet in zijn binnenste toegezegd, of zelfs uitdrukkelijk beloofd? Hieruit is dan in verscheidene ordegestichten, geestelijke vereenigingen en godsdienstige huisgezinnen een loffelijk gebruik ontstaan, bekend onder den naam van het *Offer voor de Overledenen*. Ieder lid van dergelijk zedelijk ligchaam verplicht zich namelijk, om God tot verligting der zielen in het vagevuur eenig offer op te dragen. Tot dit inzicht stort de eene bijzondere gebeden, geeft de andere aalmoezen, verrigt deze eenig werk van versterking, of van boetvaardigheid, doet gene eenig ander goed werk, als het bezoeken der zieken, het troosten van bedroefden, het vermanen van ligtzinnigen en van zondaars, enz.; anderen lezen of doen lezen heilige Missen, getijden, psalmen, enz.; eenigen verdienen zooveel mogelijk aflaten, en voegen dieden overledenen toe.

Indien nu van de tweehonderd millioenen

katholieken, die over den aardbol verspreid zijn, slechts de helft aan dit liefdewerk deelnamen, welke onberekenbare voordeelen zou dit voor de geloovige zielen opleveren, doch tegelijk voor hunzelve, welke door zoodanige deugdoefeningen haren toestand verzachten, hare verlossing bespoedigen, ja, welligt verkrijgen!

Groote God! verleen ons de genade en de kracht, om alle zonden te verfoeijen en volstrekt te mijden. Het vervaarlijke verblijf in het vagevuur, de verschrikkelijkheid en de vaak zoo lang aanhoudende duur der pijnen, welke dúúr moeten geleden worden, bewijzen ontgensprekelijk hoe groot, hoe hatelijk in Gods oog de zonde, ook die zonde is, welke wij nog klein durven noemen, en moeten ons tevens onwederstaanbaar aansporen, om aan de zielen, welke daarin worden gevangen gehouden, krachtadigen bijstand te verleenen. Ach, Heer! wend hen een blik van ontferming toe, en vergun hen, in uwe barmhartigheid, dat eindelijk hunne langdurige en smartelijke zuchten door de eeuwige vreugde des hemels, hunne droevige gevangenschap door het gelukzalig verblijf in uw vaderlijk huis vervangen worden. Amen.

Wij lezen in het leven des heiligen Malachias, bisschop van Armach in Ierland, beschreven door zijn vriend, den heiligen Bernardus, dat die heilige kerkvoogd een brandend verlangen had, om op Aller-zielen-dag en wel in het klooster te Clairvaux zijne levensbaan te eindigen, opdat hij, door de hulp der talrijke gebeden en goede werken, welke de heilige Kerk op dien dag voor de overledenen aan God opdraagt, spoediger de vreugde zijns Heeren binnen mogt treden. God verhoorde zijnen vromen wensch. Hij was op reis gegaan naar Rome, en naauwelijks had hij de adbij van Clairvaux bereikt, of hij werd aangetast door eene kwaadaardige koorts, welke hem weldra op den rand des grafs bragt, en den tweeden dag der maand November gaf hij zijne heilige ziel aan haren Schepper over. Terwijl de heilige Bernardus de plegtige Mis der overledenen voor hem vierde, zag zij hem, omstraald van een schitterenden glans, in het midden eener menigte van zielen, welke dien zelfden dag waren ten hemel geklommen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Uit den diepen afgrond enz. bl. 12.

Eeuwige Vader! enz.

Liefelijk hart van Maria, enz.

DERDE DAG.

Over de straf der ontbering.

„De gevoelige pijnen des vagevuurs staan gelijk aan die der hel,” zegt de heilige Catharina van Genua, „maar zij zijn nog niets in vergelijking bij het derven van het goddelijk aanschijn.” „De liefde,” zegt de heilige Thomas van Aquine, „is met de aandoening alleen niet te bevredigen: zij streeft onwederstaanbaar naar vereeniging.” In dit leven, terwijl wij door het zichtbare, door onze bedrijven, door onze hartstogten verslonden of medegesleept worden, kunnen wij ons nauwelijks eenig begrip van die derving maken; maar eene ziel, welke van haar ligchaam ontbonden is en met al de kracht, waarmede zij verlangen kan, naar God, haar opperste goed, verzucht en zich van die ecnige bron des geluks steeds teruggestooten voelt, ondervindt daardoor onuitsprekelijke smarten. „Het vertoef, hetwelk de ziel in hare vereeniging met God moet dulden, doet haar eene ondragelijke smart aan. Haar lijden is zoo

veel te zwaarder, naarmate haar begrip van God verhoogd is. De smart, dat zij altijd zoo verhinderd wordt, zich met God te vereenigen, is alsdan veel grievender, vooral omdat alsdan de ziel al hare krachten op God, op God alleen samengetrokken heeft en zij Hem volmaakt kent."— H. CATHARINA VAN GENUA, *de Porgat.* 18.

Ach, Heer! troost uwe bedroefde bruiden, wier eenig verlangen het is, zich eeuwig met U te vereenigen. Geheel het vuurharer begeerten streeft naar U alleen, haar middelpunt en haar einde. Gij, o God! Gij zijt het, die haar die bittere tranen doet storten, die haar die teedere zuchten doet slaken. Verkwik haar dan, o God van barmhartigheid! onthul haar uw goddelijk aanschijn en zij zullen voor eeuwig gelukzalig zijn!

Wij kunnen haar het oogenblik der zaligmakende aanschouwing verhaasten niet, ter harer lansenis, onze oogen te versterven in het beschouwen der ijdelheden dezer wereld.

VOORBEELD.

Een pelgrim van Aquitanië kwam op zijne terugreis uit Palestina op Sicilië en ontmoette

daar een vromen kluizenaar, die, terwijl hij naar eenig berigt aangaande de abdij van Cluny vroeg hem verzekerde, uit verscheidene openbaringen vernomen te hebben, dat de abt van dat klooster, de heilige Odilo, zoo door zijne eigene gebeden en getijden voor de overledenen, als door die, welke hij tot dit inzicht zijnen monniken aanbeval, dikwijls een groot aantal zielen uit de vlammen des vagevuars verlost. Toen nu de neilige abt van die visioenen des kluizenaars onderrigt werd, gevoelde hij zich van nieuwen ijver voor de lasen dier heilige zielen vervuld en gebood, dat in alle kloosters, die aan dat van Cluny onderhoorig waren, daags na het feest, van Alle-heiligen, eene plegtige gedachtenis van alle geloovige overledenen gehouden wierde, en deze godvruchtige instelling is in het vervolg van tijd door geheel de Kerkaangenomen. — H. PETRUS DAMIANUS, *Vita S. Odil.* — BARRONIUS, *not. in Martyr. Rom.* 2 Nov.

Onze Vader. Wees gegroet.

Uit den diepen afgrond, enz. bl. 12.

Eeuwige Vader! enz.

Liefelijk hart van Maria, enz.

VIERDE DAG.

Over de straf des gevoels.

„Hoelang, o Heer! „roept de profeet uit,“ zal uw toorn branden als vuur.’ Dit wraakvuur der goddelijke regtvaardigheid verteert niet alleen de ongeregtigheden, maar delgt ook de onvolmaaktheden der regtvaardigen. „Het vuur, „zeft de Apostel,“ zal eens ieders werk op de proef stellen (en doen blijken) hoedanig het zij; zoo iemands werk bestand blijft, hij zal loon ontvangen; maar brandt iemands werk, hij zal schade lijden (door het vuur der zuivering), hij zelf echter zal zalig worden, zóó evenwel door het vuur.” Deze getuigenissen van Gods wege worden ons opgehelderd door de uitspraken der heilige Vaders, welke daarin overeenstemmen, dat de straf des gevoels het uitwerksel is van een vuur, hetwelk feller en doordringender is dan de gloeiendste ovens op deze aarde. 1) Deze vlammen worden door de

1) Naauwelijks bevond ik mij daarin (in de vlammen des Vaa-
gevuurs, of ik had mij, om eenige verfriffching te zoeken, wel
in ziedend glas willen werpen, zoo mateloos was dáar de hitte.
DANTE, Purgot, xxvii.

oneindige Regtvaardigheid, wier oordeelspraken zij ten uitvoer brengen, derwijze op de lijdens toegepast, dat zij, naar evenredigheid der te boeten schuld, heviger of minder hevig gepijnigd worden.

O christenen! zult gij nog durven zeggen: „'t Is maar eene zonde meer;” of, „'t is maar eene dagelijksche zonde.” Doch het is ook eene vermeerdering uwer schuld voor Gods regtvaardigheid; 't is dan ook eene vermeerdering van straf en pijn in het vagevuur – indien eene steeds voortgaande en toenemende gewetenloosheid u zelfs niet in de hel doet aankomen.

Groote God! hoe langdurig en vreeslijk eene straf in het vagevuur verdienen onze zonden niet, die, helaas! èn zwaar èn ontelbaar zijn! Hoe vervaarlijk hevig is de hitte gloed, welke de schuldige zielen der overledenen foltert! Ach, Heer! heb medelijden met hen en met ons; strek over allen de hand uwer barmhartigheid uit, opdat wij uwen heiligen naam in den tijd en in de eeuwigheid mogen zegenen. Amen.

VOORBEELD.

De gelukzalige Lidwina, eene maagd, bewonderenswaardig door haar geduld en hare

heiligheid van leven, was van een vurigen ijver voor de lansen der zielen in het vagevuur bezielde; zij deed alles, wat in haar vermogen was, om hen te helpen. Op zekeren dag werd zij (in den geest) vervoerd naar deze zuiveringsplaats, waaruit zij herhaaldelijk zeer groote vuurvlammen zag opstijigen; zij was ook getuige der schrikkelijke pijnen, welke deze zielen te verduren hadden. Daar zij op het gezigt van zoo hevige smarten tot droefheid toe doordrongen was van medelijden, vroeg haare een engel of zij eene zekere ziel, welke hij haar aanwees, verlossen wilde; zij antwoordde bevestigend. „Maar,“ hernam de engel, „dan moet gij zelve midden door de vlammen gaan.“ — „Van harte gaarne,“ antwoordde de maagd in de vervoering harer grootmoedige liefde. Aanstonds wierp zij zich dan in dien bovenaardsch fellen gloed, en onderging daar de hevigste pijn; zoodra zij die plaats van smart verlaten had, zag zij de ziel, voor welke zij die daad van zelfopoffering verrigt had, ten hemel opzweven. Dikwijls zag men de vrome maagd, uit medelijden met de lijdende zielen in het vagevuur, bloedige tranen weenen en zij zuchtte tot God: „Och, rechtvaardige God! mogt ik mijn vleesch en mijn

bloed kunnen geven voor die ongelukkige zielen, welke onder uwe tuchtroede zoo vreeselijk lijden." Aldus droeg zij zich zelve als een slachtoffer voor hen op; zij hield niet op met bidden, met vasten, met heilige Missen te laten lezen tot lafenis der nog in het vagevuur verblijvende zielen. (*Acta SS. BOLL...*, 14 Apr.)

Onze Vader. Wees gegroet.

Uit den diepen afgrond, enz. bl. 12.

Eeuwige Vader! enz.

Liefelijk hart van Maria, enz.

VIJFDE DAG.

Hoe kan het vuur de zielen aandoen?

Op dezelfde wijze, antwoordt hier de heilige Gregorius, als Lucifer en de wederspannige engelen, welke zuivere geesten zijn, door het stoffelijke vuur der hel gepijnigd worden, ondergaan ook de schuldige zielen der menschen, hetzij in het vagevuur, hetzij in de hel de straf des vuurs. Maar niemand hier beneden weet de werking der vlam op de ziel uit te leggen: dit is het geheim van God. Alles, wat zij weten is dit, dat zijne almachtige regtvaardigheid even zeer een zuiveren

geest door middel van een stoffelijk ligchaam straffen kan, als zij aan eene ziel, of aan iederen geest de magt kan verleenen om een ligchaam, het moge bezield, of onbezield zijn, hoe dan ook te deren. Wij hebben er het voorbeeld van in ons zelve. Heeft God, trouwens, onze ziel en ons ligchaam niet zoo vereenigd, dat de ziel, een geest, op de stof van ons ligchaam werkt en daarvan ook eene terugwerking ondervindt, die, op het zachtste uitgedrukt, veelal onaangenaam is? Het feit bestaat; de waarheid is ontegensprekelijk en verliest, volgens de opmerking des heiligen Bernardinus van Sienna, door onze onkunde, welke onvermogen is haar te verklaren, geen wigje harer zekerheid.

Ontsteek in ons, vermeerder in ons, o Heer! het vuur der broederlijke liefde en doe het in onze harten zoo sterk branden, dat het, door onophoudelijke gebeden en toevoeging van goede werken, den hittegloed uitdooft, waarin onze overledene broeders smachten. — O, welke verkwikkende lufenis zouden wij hun door onze gebeden, door onze zelf-verstervingen, door onze aalmoezen kunnen bezorgen! Eenmaal zal God ons tot voor de geringste

zucht beloonen, welke het medelijden voor de smartende zielen in ons verwekt zal hebben.

VOORBEELD

De gelukzalige Koenraad van Offida, van de orde des heiligen Franciscus, zag, in een visioen, een zijner medebroeders, die kortelings overleden was, omdwarld van geweldig kronkelende vlammen, en hoorde hem smeeken, dat hij toch zijn afgrijsselijk lijden door zijne gebeden mogte verligten. De vrome kloosterling bad voor hem een *Onze Vader* met het gebed: *Verleen hem, Heer! de eeuwige rust* enz.; de lijdende ziel ondervond daardoor ecne troostende verkwikking, en bad Koenraad, die gebeden te herhalen. Toen Koenraad dit nu honderd keeren gedaan had, verscheen hem deze ziel op nieuw, doch thans niet meer om zijne bemiddeling af te smeeken, maar om hem haren dank te betuigen: want zij was nu uit hare pijnen verlost en vloog ten hemel op in den schoot van God. (*Cronic. Frat. min.* IV 30.)

Onze Vader. Wees gegroet.

Uit den diepen afgrond, enz. bl. 11.

Eeuwige Vader! enz.

Liefelijk hart van Maria, enz.

ZESDE DAG.

Over de gestrengheid van Gods regtvaardigheid.

Daar de zielen in het vagevuur, toen zij op aarde leefden, den duivel verwonnen hebben, zou het zeker niet billijk zijn, dat zij in het andere leven in zijne handen vielen, om door hem gekweld te worden. Maar God, de heiligheid zelve, behoudt het zich zelve voor deze uitverkorenen zijner genade te straffen. Wie zal ooit kunnen beseffen met welke onverbiddelijke gestrengheid Hij te werk gaat, om deze zielen tot van de geringste besmetting van zonden te zuiveren. Ten hoogste kunnen wij er ons een flauw denkbeeld van vormen, wanneer wij overwegen, dat de hemelen niet zuiver zijn in zijne oogen en dat Hij in zijne engelen boosheid vond. Zullen wij, na dit overdacht te hebben, nog durven zeggen, dat wij er ons weinig over bekommeren, in het vagevuur te komen, indien wij maar zalig worden?

Ach, God! verschoon deze zielen, welke U zoo dierbaar zijn, van de geeselhoede uwer regtvaardigheid; trek uwe hand van wrake in

en wil, door een dier ontelbare bewijzen van goedheid, waarom wij U zoo gaarne den God van barmhartigheid noemen, uwe regtvaardige gestrengheid doen ophouden en deze beklagenswaardige overledenen, die naar niets anders, dan naar het genot van uw minnelijk aanschijn verzuchten, uit hunne ellende verlossen.

Wanneer God ons voortaan met iets bezoekt, wat ons hard valt of bedroeft, laat dit ons noch afschikken, noch ontmoedigen. Indien wij onze ware belangen raadplegen, zal de gedachte aan hetgeen de goddelijke regtvaardigheid tot voldoening der zonden vordert, ons staande houden, en die ongelukken, die bedroefnissen zullen integendeel magtige spoorlagen worden, welke ons al getrouwer ter vervulling onzer pligten aandrijven.

VOORBEELD.

Gods regtvaardigheid staat onwrikbaar op haren eisch; van den anderen kant echter laat zij zich nooit in edelmoedigheid door ons overwinnen. Verlangen wij dan, dat zij aan de zielen in het vagevuur hare schulden kwijtscheldt; laat ons haar voorkomen met

onze vijanden vergiffenis te schenken en zoo zal God ons barmhartigheid voor barmhartigheid, vergeving voor vergeving verleenen. Eenerijke weduwe van Bologne had een eenigen zoon, welke door een vreemdeling, die zij als gast had opgenomen, gedood werd. Ofschoon de moordenaar in hare magt was, leverde zij hem aan de dienaars der openbare gerechtigheid niet uit, maar verrigte zij aan hem de heldendaad van liefde, dat zij hem onder hare bescherming nam; nog meer: zij benoemde hem, in de plaats van haren zoon, tot haren erfgenaam. Dit verhevene bewijs van grootheid van hart was aan God zoo aangenaam, dat hij den overledene aanstonds van de straffen des vagevuurs verlost. Zijne deugdzame moeder genoot zelfs den troost van hem, van schitterglansen stralende en in zegepraal ten hemel te zien klimmen. (NICIUS ERYTHESIUS. Exempl. 8.)

Onze Vader. Wees gegroet.

Uit den diepen afgrond, enz. bl. 12.

Eeuwige Vader! enz.

Liefelijk hart van Maria enz.

ZEVENDE DAG.

Hoezeer den overledenen de duur der straffen in het vagevuur lang toeschijnt.

De heilige Augustinus (*Serm. de Sanct.*) verzekert ons, dat een enkel oogenblik in het vagevuur veel smartelijker is dan de wreede marteling, welke de heilige Laurentius op den rooster onderging, en de godgeleerden zijn eenparig van gevoelen, dat een uur in deze zuiveringsplaats doorgebracht, even lang valt of het maanden en jaren geduurd hadde. Laat deze gedachte ons aansporen, om aan de zielen, welke daar opgesloten zijn, bijstand te bieden. Laat ons naar den heiligen Bernardus luisteren, die in eene zijner preêken zijne vrome aandoeeningen jegens de geloovige overledenen in deze bewoordingen uitdrukt: „Ik zal de zielen in het vagevuur te hulp komen, ik zal God al weenende smeeken; ik zal Hem bezweren met de teederste zuchten, ik zal hun voorspreker worden door mijne gebeden; ik zal mijne goede werken en vooral de allerheiligste Offerande voor hun opdragen, met het vaste vertrouwen, dat de goede God hun een blik van genade zal toewenden en dat Hij hunne pijnen en smarten in eene liefelijke rust, hunne ellende in eene

onsterfelijke heerlijkheid en hunne folterstraffen in een onverwelkbaar geluk zal veranderen."

VOORBEELD.

Een kloosterling van de orde des heiligen Dominicus, op zijn uiterste liggende, bad een, hem bevriend priester, na zijnen dood de heilige Mis voor hem op te dragen, waaraan deze dan ook zonder eenig uitstel voldeed. Maar nog voor dat hij zich met het misgewaad bekleed had, verscheen hem reeds de overledene, zich beklagende, dat hij hem reeds dertig jaren lang in het vagevuur had laten zuchten. „Wat?" antwoordde de verwonderde priester, „dertig jaren! maar het is nog geen uur geleden, dat gij gestorven zijt." Leer hieruit, hoe smartelijk dit zuiveringsvuur is, vermits een enkel uur, in dezen gloed doorgebracht, even lang valt, als of het eene tijdsruimte van dertig jaren geduurd hadde, en laat deze gedachte u tot een werkdadig medelijden opwekken ten aanzien van die ongelukkigen, die zoo hard moeten lijden. (TESSIGNON, 1. 4.)

Onze Vader. Wees gegroet.

Uit den diepen afgrond, enz. bl. 12.

Eeuwige Vader ! enz.
Liefelijk hart van Maria, enz.

ACHTSTE DAG.

De zielen in het vagevuur weten niet wanneer hunne straf zal eindigen.

Wel hebben de zielen in dezen vurigen kerker de verzekering hunner eeuwige zaligheid; maar hoelang hunne straf zal duren dit kunnen zij, buiten eene bijzondere openbaring Gods, niet weten; zeer velen hunner verkeerden onophoudelijk in de pijnlijke vrees, dat hare smartelijke gevangenis eerst na een groot aantal jaren, misschien eerst na eeuwen, voor hen zal opengaan. Zij kennen de gestrengheid van Gods regtvaardigheid, welke eene volledige voldoening vordert, en zij hebben weinig hoop op hulp van den kant hunner bloedverwanten en hunner vrienden, wien over het algemeen hunne belangen en tijdelijke bezigheden meer ter harte gaan dan de toestandverbetering hunner afgestorvenen. Laat ons dan met den gewijde harpzanger uitroepen: „Wee mij! want mijn verblijf onder de inwoners van Cedar is al te zeer verlengd.” Indien ik het getal en gewigt mijner overgroote ongerechtigheden en

verzuimenissen kon berekenen; de uitkomst mijns onderzoeks zou mij tot de overtuiging brengen, dat duizende eeuwen nog niet toereikend zouden zijn, om daarvoor eene genoegzame voldoening te geven.

Troost, o Heer! uwe beminde bruiden, welke verre van U, de bron van alle geluk, verwijderd zuchten, en geef toch dat onze hardvochtigheid of onverschilligheid geene oorzaak zij, dat hare vreeselijke pijnen langer voortduren.

VOORBEELD.

De eerbiedwaardige Beda verhaalt in zijne geschiedenis, dat iemand eene openbaring kreeg, dat er verscheidene overledenen tot aan den laatsten dag des oordeels de vlammen des vagevuurs hadden moeten lijden, waren zij niet geholpen geworden door de gebeden en de goede werken der levenden. — De heilige Vincentius Ferreri had eene zuster Francisca genaamd, welke, na met het opregste en grootste berouw hare biecht te hebben gesproken, van deze wereld scheidde. Terwijl hij de heilige Mis las, verscheen zij hem omringd van smartelijke vuurvlammen, en zeide hem,

dat zij veroordeeld was, om tot aan den jongsten dag deze vreeselijke straf te verduren; voorts voegde zij er bij: „Ik zou evenwel veel verligt, ik zou zelfs verlost worden, indien gij voor mij de Missen dedet des heiligen Gregorius, welke zoo krachtig zijn ter bevrijding der zielen in het vagevuur.” De heilige legde zich zware boetplegingen op en stortte vurige gebeden voor zijne zuster. Terwijl hij de laatste dier heilige Missen las, verscheen Francisca hem van heerlijkheid omgeven, met bloemen bekroond en van engelen omringd, en na hem voor zijne ijverige liefde haren dank betuigd te hebben, voer zij ten hemel. (A. BAYLE, *Leven van den H. Vincentius Ferreri*. Hoofdst. XIII.)

Onze Vader. Wees gegroet.

Uit den diepen afgrond, enz. bl. 12.

Eeuwige Vader! enz.

Liefelijk hart van Maria, enz.

NEGENDE DAG.

Hevigheid der smarten des vagevuurs.

„Daar de zielen in het vagevuur vergiffenis der belediging, Gode door de zonde aange-

daan, bekomen hebben, is hunne overgeblevene strafpligtigheid nog de eenige hinderpaal, welke der volkomene bevrediging van hunne aandrift naar de gelukzaligheid in den weg staat. Maar dewijl zij helderder inzien, hoe groot een ongeluk deze hindernis en hoe regtvaardig en noodzakelijk de vertraging is, welke hunne aandrift naar het goddelijk aanschijn in hunne verzadiging gedwongen is te ondergaan; zoo stookt deze kennis het vuur hunner straf tot een graad van pijnlijkheid aan, gelijk aan die der hel; doch met dit onderscheid, dat hier de straf een weg is. Daar namelijk de verdoemden bij hun afsterven de zonde aanhingen, blijven zij eeuwig in die misdadige gemoedsstemming, bijgevolg in de vijandschap Gods en dus ook aan hunne straf onderworpen. De zielen in het vagevuur daarentegen hebben hunne kastijding slechts ter zuivering te ondergaan, omdat zij, bij haar verscheiden, het bedrevene kwaad opregt beweenden, God om vergiffenis smeekten en die ook van zijne barmhartigheid verkregen. Hun lijden heeft dus slechts een bepaalden duur, welke met iederen dag afneemt, totdat het tijdstip komt, ter harer bevrijding door

Gods regtvaardigheid vastgesteld, of, op de voorbede van anderen, door zijne barmhartigheid vervroegd; maar dat lijden gaat alle smart, die wij bedenken kunnen, te boven, de ramp des vagevuurs is zooveel te beweeneuswaardiger, naarmate de verblinde mensch daar gedurende zijn tijdelijk leven minder aan denkt.”

(H. CATHARINA VAN GENUA, II. 4.)

Ach, goedertierene Jezus! wil toch aan die arme bedrukten het genot van uw eeuwig, gelukzaligmakend licht niet langer weigeren; laat een druppel van uw kostelijk bloed in dien duisteren kerker vallen en bevrijd daaruit uwe bruiden, welke U zoo opregt beminnen, om haar uwen schoonen hemel binnen te leiden.

VOORBEELD.

Ten jare 1641 stierf in een klooster op de Canarische eilanden, een dienaar Gods, Franciscus Joannes Via genaamd, van de orde des heiligen Franciscus. Op zekeren keer verscheen hij, als diep onder vlammen bedolven, aan een leekenbroeder, Ascenso genaamd, die hem in zijne laatste ziekte opgepast en sedert voortdurend voor de rust zijner ziel gebeden had. Daar de ziekenverzorger hem

niet erkende en tot driemaal overvroeg wie hij was, gaf hij tot antwoord: „Ik ben de ziel van Franciscus Joannes, voor wie gij gebeden hebt, en kom u aankondigen, dat ik voor den hemel bestemd ben; ik zegen en dank den Heer om zijne oneindige barmhartigheid ten mijnen aanzien; middelerwijl moet ik echter, tot straf mijner nalatigheid in het bidden van eenige getijden der overledenen voor onze afgestorvene broeders, de harde foltering eener langdurige vertraging ondergaan.” Voorts verzocht hij hem, die gebeden aan te vullen, welke hij in gebreke was gebleven te verrigten. Nadat nu alie ordeleden des kloosters zijner achterstallige schuld voldaan hadden, verscheen de overledene nogmaals aan dienzelfden broeder, maar thans stralende van vreugde, en bedankte hem, als ook geheel de kloostergemeente, voor hunne voldoeningen en gebeden, welke hem eindelijk de poorten der eeuwige zaligheid geopend hadden.

(*De Origine Seraph Relig.* part iv.)

Onze Vader. Wees gegroet.

Uit den diepen afgrond, enz. bl. 12.

Eeuwige Vader! enz.

Liefelijk hart van Maria, enz.

TIENDE DAG.

De heiligheid der zielen in het vagevuur.

„Van af het oogenblik, waarop de ziel het ligchaam verlaat, is zij onveranderlijk en voor eeuwig in Gods vriendschap, of in Gods vijandschap, in Gods genade, of in Gods ongenade bestendigd; al naar de stemming van liefde tot God, of van afkeer van God, waarin, op het oogenblik des doods, haar wil zich bevindt... Wat nu de zielen in het vagevuur betreft, hun wil is volmaakt in overeenstemming met den wil Gods. Zij ontvangen dan ook de uitstortingen zijner goedheid in zoo overvloedige mate, dat, wat hunnen wil aangaat, zij eene volkomene tevredenheid smaken, en wat de smet der zonde betreft, daarvan zijn zij zoo volmaakt zuiver als op het oogenblik toen God haar schiep 1), omdat zij in een waar berouw en na eene goede biecht harer

1) Hier moet zich de H. Catharina een oogenblik voorgesteld hebben, waarin de ziel geschapen, maar nog niet met het ligchaam vereenigd was. Want bij hare vereeniging met het lichaam werd zij met de erfzonde besmet en was zij dus niet in dien toestand van onbesmette zuiverheid, waarin zij zich na den zaligen dood bevindt.

zonden van dit tijdelijk leven gescheiden zijn. God heeft haar van de belediging, welke zij door de zonde zijner Majesteit hebben aangedaan, vergiffenis geschonken: er blijft haar daarvan slechts de rest over, waarvan zij in de vlammen des vagevuurs gezuiverd worden.” (H. CATHAR. v. GEN. n. 4. 5.)

Eenmaal zullen wij te weten komen hoeveel de oordeelen der menschen van de oordeelen Gods verschillen; hoe vele zielen in het vagevuur gestraft worden voor dingen en daden welke de wereld voor beuzelingen aanziet! Willen wij de pijnen ontwijken, laat ons dan, met de hulp van Gods genade, daarop ons toeleggen, dat ons hart steeds zuiver zij van alle zondige neiging, ook van de schijnbaar geringste, en laat ons voor onze bedrevene zonden boete, toereikende boete plegen.

Zuiver en onbevlekt Lam Gods, allerbeminnelijkste Heer, Jezus! die U gewaardigt dagelijks op onze altaren neder te dalen, help, wij smeken het u, ach, help die bedroefde zielen, die U in haar tijdelijk leven zoo bemind hebben en wier liefde, wier verlangen naar U in dien smartelijken vuurgloed, steeds toeneemt, opdat zij verlost van de banden, welke haar in deze

ballingschap van U verwijderd houden, verlost worden en onverwijld zich met U mogen vereenigen.

VOORBEELD.

De beroemde heilige Philippus van Neri was met eene teedere en meewaardige liefde voor de arme zielen in het vagevuur bezielde, en eene zijner meest geliefkoosde godsvrucht-oefeningen was, voor hen te bidden en werken van genoegdoening aan Gods regtvaardigheid te verrigten. Ook is hem bij onderscheidene gelegenheden een vrij aanzienlijk aantal dier afgestorvenen verschenen; hetzij om hem voor zijne tusschenkomst bij God te bedanken, hetzij om zijnen bijstand te verzoeken. Zijn liefde-ijver werd reeds in dit leven beloond en verwierf hem buitengewone genadegaven. Toen na zijnen dood, op zekeren dag een Franciscaan in de kapel, waar zijne hooggeschatte overblijfselen bewaard werden, zat te bidden, verscheen hem de heilige in al den luister eener zegepraal, van eene hemelsche heerlijkheid omstraald en te midden eener menige van gelukzaligen. Getroffen door de goedheid, welke op dit zachte gelaat blonk, durfde de

kloosterling zich verstouten om hem te vragen, wie de schitterende menigte uitmaakten, van welke hij hem vergezeld zag. De gelukzalige antwoordde, dat deze zielen leden zijner congregatie (van het Oratium) waren en ook de zoodanigen, welke hij zelf door zijne voorbede en bemiddeling verlost had: zij kwamen hem te ontmoet, om hem het hemelsch Jerusalem binnen te leiden. (ROSSIGNOLI, *Les merveilles de Dieu dans les ames du purgatoire*, 20 Mars.)

Onze Vader. Wees gegroet.

Uit den diepen afgrond, enz. bl. 12.

Eeuwige Vader! enz.

Liefelijk hart van Maria, enz.

ELFDE DAG.

De zielen in het vagevuur kunnen niets meer bij God verdienen.

Hoe ellendig en hard onze ballingschap op deze aarde zijn moge, wij hebben toch dien troost, dat wij onophoudelijk nieuwe verdiensten kunnen behalen en nieuwe genade verkrijgen, om onze eeuwige bestemming te bereiken, en deze gedachte steunt ons, ja, verblijdt ons, te midden onzer smartelijkste rampen. Maar

geheel anders is het met de beklagenswaardige zielen in het vagevuur gesteld; hare verzuchtingen tot God, hare oefeningen van liefde, hare kwellingen en smarten baten tot niets anders dan om genoegdoening te geven aan de goddelijke regtvaardigheid. „De ware toestand der heilige zielen in het vagevuur is het volstrekte onvermogen; zij kunnen noch boetvaardigheid doen, noch verdiensten behalen.—Hoe veel nuttige lessen kunnen wij aan deze waarheid nemen, zoowel voor ons zelve als voor de zielen der afgestorvenen! Voor ons zelve: trouwens, hoe leeren wij daardoor onze nalatigheid, onze flauwheid en ons zoeken en najagen van de gemakken en zinnelijk genietingen des levens te beoordeelen? Welke verandering moest eene rijpe overdenking der waarheid niet in ons inwendig en uitwendig levensgedrag bewerken! Tegelijk leeren wij daaruit, dat onze liefdadigheid jegens deze gezegende, maar nog altijd ongelukkige zielen voortaan èn ijveriger, èn aanhoudender, èn vruchtbaarder moet zijn, dan zij tot dusverre geweest is.

(W. FABER, *Tout pour Jésus*, ch. IX.)

Verleen ons, o Heer! de genade van gestadige vorderingen op den weg der gerechtigheid

en der liefde te maken, en haar te herkrijgen, indien wij het ongeluk gehad hebben van haar te verliezen. Wij offeren U, voor uwe welbeminde bruiden, die in dien donkeren kerker zuchten, al het goede, wat wij verrigten kunnen, in vertrouwen, dat uwe oneindige goedheid dit aan haar zal toevoegen ter harer lansen en verlossing.

VOORBEELD.

Nadat Sancho, koning van Leon, in Spanje, vergiftigd was geworden, legde de koningin, Guda, de kroon neder en zonderde zich af in een klooster, ten einde God dáár beter te kunnen dienen en de ziel haars gemaals door hare vrome gebeden en goede werken bij te staan. Zij offerde aan God onophoudelijk gebeden voor hem op en bragt den Zaturdag in vasten door. Het gebeurde ook op een Zaturdag, dat de overledene koning haar verscheen, in rouwgewaad en met gloeiende ketenen omgord. Na haar voor hare tusschenkomst bij God bedankt te hebben, verzocht hij haar, heure gebeden en goede werken te verdubbelen, omdat hij in het vagevuur vervaarlijke pijnen leed. De koningin bragt daarop veertig dagen in vasten

en gebeden door; toen zij ten einde waren, had zij den troost van haren dierbaren overledene te zien, van hemelschen lichtgloed omgeveu; hij vermaande haar om in de beoefening van godsvrucht te volharden en te straffen in het andere leven, doch vooral de heerlijkheid des paradijses te overdenken; daarna verdween hij. (VASQUEZ, Chr. ann. 940.)

Onze Vader. Wes gegroet.

Uit den diepen afgrond, enz. bl. 12.

Eeuwige Vader! enz.

Liefelijk hart van Maria, enz.

TWAALFDE DAG.

Onderworpenheid der zielen in het vagevuur.

„De zielen in het vagevuur kunnen niet anders willen of begeeren dan dáár ter plaatse te blijven, werwaarts zij weten dat God haar bij een regtvaardig vonnis verwezen heeft. Zich in een toestand naar de voeging van God te bevinden, verstrekt hen eene zoo groote voldoening, dat zij over zich zelve geene enkele gedachten kunnen voeden, welke (door ontevredenheid) haar lijden vergroot, en dat zij (in alles wat zij ondergaan) niets anders zien en in aanmerking nemen, dan de werken

van Gods goedheid. Wat God wil, willen deze zielen insgelijks; zij hebben geen eigen wil meer; zij kunnen op niets anders acht geven dan op den wil van God, en zij willen ook niets anders, omdat zij in de overeenstemming met dien wil onveranderlijk bestendig zijn.” (H. CATHAR. v. GEN. n. 1. 15.) – En wij, christenen, wij trachten in alles onzen eigen wil te doen, zonder ons over den ontzaggenlijken wil van onzen Heer en Oppergebieder te bekommeren, ofschoon die wil ons op zoo velerlei wijzen bekend gemaakt is!

Liefderijke Jezus! Gij die de Zaligmaker zijt van alle menschen, inzonderheid der zielen, welke aan de vlammen des vagevuurs ten prooi zijn overgegeven, laat een straal van uw wonderlijk licht in de duisternissen van haren afgrijselijken kerker nederdalen en verkort den duur van haar lijden.

VOORBEELD.

Op een Allerzielendag schonk don Bernardus Mendoza aan de heilige Theresia een huis met een tuin, in de nabijheid van Valladolid, om daarvan een klooster van Carmeliten te maken. // Twee maanden later, dus verhaalt

de Heilige, werd deze edelman plotseling door eene ziekte overvallen, verloor de spraak en stierf weinige dagen daarna, doch niet zonder door verscheidene teekenen getuigd te hebben dat hij vergiffenis van God vroeg. De Verlosser openbaarde mij, dat Hij hem barmhartigheid betoond had, omdat hij door de schenking van dat huis de eer zijner Moeder bevorderd had en dat hij het vagevuur zou verlaten zoodra aldaar de eerste heilige Mis zou gevierd zijn. Het lijden der ziel deed mij zoo zeer aan, dat ik alles uitstelde, om mij enkel en alleen op de stichting van Valadolid toe te leggen. Het was mij echter niet mogelijk, dit plan zoo spoedig te volvoeren als ik wenschte. Terwijl ik nu op zekeren dag in mijn gebed was, zeide mij onze Heer Jezus: „Haast u, want de ziel lijdt veel.” Ik begaf mij onverwijld op weg en ontbood werklieden om hen planken beschotten te doen vervaardigen en die tot eene noedkapel te doen inrigten. Wij verkregen het verlof om daar de heilige Mis te doen lezen, welke ik tegelijk met mijne gezellinnen bijwoonde. Toen de priester, de heilige Hostie tusschen de vingers, mij naderde, om mij te laten communiceren, ontwaarde ik aan zijne zijde de gedaante diens

edelmans, die mij, met gevouwen handen en een verheugd en schitterend aangezicht, dank zegde voor hetgeen ik ter zijner verlossing uit het vagevuur gedaan had, en daarop zag ik hem ten hemel opzweven." (Fundat. cap. x.)

Onze Vader. Wees gegroet.

Uit den diepen afgrond, enz. bl. 12.

Eeuwige Vader! enz.

Liefelijk hart van Maria, enz.

DE RTIENDE DAG.

De vertoosting en der zielen in het vagevuur.

„Ik geloof niet, dat er – de vreugde der gelukzaligen in den hemel uitgenomen – ergens eene vergenoegdheid te vinden is, welke die der zielen in het vagevuur evenaart. Deze vergenoegdheid neemt door Gods in werking op de zielen met iederen dag toe, en die inwerking zelve groeit aan naar mate zij al minder hinderpalen in haar ontmoet. Deze onuitsprokelijke liefde komt voort uit de kracht en de zuiverheid harer liefde tot God. Zij brengt die zielen evenwel niet de geringste leniging in haar lijden aan: want de smart is geëvenredigd aan de volmaaktheid der liefde, waartoe God de ziel bekwaam heeft gemaakt. Daarom

veroorzaakt het vagevuur aan de ziel de grootst mogelijke blijdschap en de grootst mogelijke droefheid tevens, zonder dat die twee aandoe-ningen op elkander eenigen invloed tot wij-ziging, of vermindering uitoefenen." 1) (H. CATHAR. V. GEN.) – Wij nu, wij moesten God insgelijks zegenen en dienen, zoowel in den tegen- als in den voorspoed, zoowel in droef-heid als in vreugde; doen wij dit wel? Laat ons het echter voortaan in het vervolg zoo doen!

O God! Gij, die een onuitputtelijke schat van barmhartigheid zijt; houdt ons vast in uwe heilige genade staande, en gewaardig U, de offers, welke wij U voor de zielen der af-gestorvenen opdragen, met welbehagen aan te nemen, opdat daardoor alle hinderpalen hun-ner verlossing uit den weg geruimd worden en zij niet langer behoeven te wachten, U in eeuwigheid te gaan loven en prijzen.

1) Ter verklaring diene onder anderen deze aanmerking. Hoe volmaakter eene ziel God bemint, zoo smartelijker moet haar ook het derven van Gods aanschijn vallen: en de straf dier ontbering is voor eene ziel in het vagevuur toch de zwaarste. Wat nu de straf des gevoels aangaat: hoe fijner en teederder een ligchaam gebouwd is, zoo gevoeliger is het voor pijn. Mag men daarnaar over de straf des gevoels in het vagevuur rede-nen: dan mag men zeggen: hoe meer eene ziel verteederd is door de liefde, zoo zwaarder lijdt zij door de straf des gevoels.

VOORBEELD.

Wij lezen in het leven der eerwaardige Maria van Antigua, dat eene overledene zuster van haar klooster haar verscheen en zeide: „Waarom bidt gij de staties van den kruisweg niet meer voor mij en de andere zielen in het vagevuur? De dienares van God gevoelde zich door deze woorden hevig getroffen, maar werd nog sterker ontroerd, toen zij de stem van Jezus Christus dezelfde woorden hoorde herhalen en daar bijvoegen: „Het gebed van den kruisweg is van zoo groot nut voor de zielen in het vagevuur, voor welke gij gewoon zijt dit op te dragen, dat deze ziel in naam van al de overigen gekomen is, om dit voor haar allen te vragen. Dit gebed is een offer voor die arme zielen van het grootste gewigt. Dit is ook de oorzaak der gestadige gemeenschap, welke zij met u hebben, en ook van de gemeenschap, waarin gij zelve staat met uwe beschermers, die niet ophouden met voor u te bidden en uwe belangen bij mijne regtvaardigheid te verdedigen. Zeg aan uwe medezusters, dat zij uit deze schatten putten, en geef haar deze kostbare hoofdsom, opdat zij zich daarmede verrijken”

Onze Vader. Wees gegroet.

Uit den diepen afgrond, enz. bl. 12.

Eeuwige Vader! enz.

Liefelijk hart van Maria, enz.

VEERTIENDE DAG.

Gezindheid der goddelijke Voorzienigheid jegens de
zielen in het vagevuur.

Gods heiligheid, zijne regtvaardigheid, zijne liefde zelve doen Hem in het bestraffen dier zielen met alle gestrengheid, zonder ontferming te werk gaan, en zijne Voorzienigheid schijnt haar zelfs aan haar lot over te laten. Zijne heiligheid moet, om niet zich zelve te verloochenen, noodzakelijk afkeerig zijn van alle zondige onvolmaaktheid, en kan volstrekt niet toelaten, dat ook maar de geringste smet van zonde den hemel binnenga; zijne regtvaardigheid, die onverbiddelijk de regten wreekt van Gods beleedigde majesteit, kan met geene mogelijkheid nalaten, van die zielen eene volledige voldoening van al hare zondenschuld te vorderen; zijne liefde zelve, waarmede Hij opregt en vurig verlangt, zich met die zielen te vereenigen, beijvert zich juist daarom te krachtiger om haar, als een goud,

in dat vuur te zuiveren. Er is zelfs in de verte niet aan te denken, dat God in die kastijdin-
gen, welke Hij aan die zielen toevoegt, be-
hagen zou vinden; Hij doet zulks even min
als een liefderijk vader, die zijn kind bestraft;
maar het is volstrekt noodzakelijk, dat zij
aldus hunne fouten tot in de gevolgen uitwis-
schen. O, regtvaardig en ontzaggelijk God!
wie zou U niet vreezen?

Ach, Heer! hebt Gij U eenigermate de
handen gebonden, kunt gij niets van de ge-
strengte eischen uwer gerechtigheid laten varen,
Gij veroorlooft toch, ja, Gij verlangt zelfs, dat
de levenden voor die zoo smartelijk lijdende
zielen tusschen beiden komen met een beroep
te doen op uwe oneindige barmhartigheid.
Wij komen U dan alle heilige Missen, alle
gebeden, alle aalmoezen, alle verstervingen,
alle boetplegingen en alle andere goede werken,
welke op geheel onzen aardbodem voor haar
geschieden, ter harer lfenis opdragen; wij
voegen daar de onzen aan toe, hoe nietig die
ook zijn, opdat Gij de genadige uitwerking
uwer barmhartigheid in die zuiveringsplaats
doet gevoelen.

VOORBEELD.

Zuster Catharina Palluzzi had alle middelen aangewend, welke in hare magt waren, om de ziel van haren overledenen vader te verkwikken; zij had zelfs een zeker vertrouwen, dat hij, aan wien zij haar leven te danken had, door hare zorgen in het bezit der eeuwige gelukzaligheid was getreden. Maar hoe groot was hare ontsteltenis, toen zij, in eene geestverrukking, door den Zaligmaker en door hare beschermheilige, Catharina van Sicëna, naar het vagevuur overgebracht werd en dáár de ziel haars vaders in een afgrond van pynen en smarten gedompeld zag! Zij hoorde zijne stem hare kinderlijke liefde innemen. Op dit gezicht, wierp zij zich, in tranen smeltende, voor de voeten van haren goddelijken bruidegom neder en bezwoer hem bij de kracht van zijn kostelijk bloed, haren rampzaligen vader te verlossen: vervolgens wendde zij zich tot de heilige Catharina en smeekte haar, dat zij heure gebeden met de hare gelieve te vereenigen en roept uit: „O, groote God! ik neem de schuld mijns vaders op mij, ik zal die voldoen met alle rampen en smarten, welke Gij zult goedvinden

over mij af te zenden; maar dat mijn vader zalig, dat mijn vader verlost worde." En zóó had zij den troost, hem ongetwijfeld uit de vlammen des vagevuurs te redden.

(D. M. MARCHESIUS, *Diar. Dominic*, 19 Oct.)

Onze Vader. Wees gegroet.

Uit den diepen afgrond, enz. bl. 12.

Eeuwige Vader enz.

Liefelijk hart van Maria, enz.

VIJFTIENDE DAG.

De onderlinge bijstand tusschen de drie
Kerkafdeelingen.

Het geheimzinnig ligchaam van Jezus Christus bestaat uit drie afdeelingen, ook kerken genoemd; deze zijn: de zegevierende Kerk in den hemel; de lijdende Kerk in het vagevuur, en de strijdende Kerk op deze aarde. Deze Kerken zijn wel is waar van toestand verschillend en plaatselijk van elkander afgezonderd; wezenlijk echter en werkelijk maken zij te zamen een en hetzelfde ligchaam uit, waarvan Christus het hoofd is, en krachtens de gemeenschap der heiligen, welke wij in de twaalf artikelen des geloofs belijden, staan zij in onderlinge betrekking van liefde, welke zich uit

in vereering en hulpbetoon. Dit is die groot-sche eenheid en samenwerking, die bewonderenswaardige harmonie van het ligchaam der Kerk. „Wij kunnen de onuitsprekelijke goedheid Gods niet genoeg verheerlijken en bedanken, zegt de Roomsche Catechismus, welke den menschen de magt verleend heeft, voor elkander voldoening te geven en zóó elkanders schuld bij God te betalen.” Op deze wijze laat de aanbiddelijke Voorzienigheid, terwijl zij de uitoefening der regtvaardigheid aan zich zelve voorbehoudt, de uitoefening der barmhartigheid voor een gedeelte aan ons over, ten einde de zielen in het vagevuur daarvan het voordeel te doen trekken. De heiligen des hemels houden van hunne zijde nooit op hunne bemiddeling voor die zielen den allerhoogste op te dragen. Een schoon voorbeeld voor ons, die zoo vele redenen hebben om die gezegende, maar lijdende medeleden bij te staan.

Goddelijke Jezus! hoe ellendig wij zelve ook zijn, toch kunnen wij geen weerstand bieden aan onzen inwendigen aandrang, om uwe goedertierenheid voor die zielen, welke in zoo zware rampen zuchten, in te roepen, en om U te smeeken haar barmhartigheid te bewijzen

en haar spoedig het huis uwer heerlijkheid binnen te leiden.

VOORBEELD.

Te Pole, in Franche-Comté, was, in het jaar 1629, een zekere Hugette Boy cene vrouw van middelmatig fortuin, door de onervarenheid eens geneeskundigen, die haar, bij het aderlaten, den ader geheel afgesneden had, op den rand des grafs gebragt. Den volgenden dag, ziet zij een jong meisje in hare kamer treden, en dit vroeg haar of zij er in bewilligde hare diensten aan te nemen, en door haar verzorgd te worden. De zieke antwoordt, dat niets haar aangenaamer zal zijn; en aanstonds steekt de vreemdeling vuur aan en brengt zij de ongelukkige vrouw daarbij. Zonderling! op de aanraking dier hand gevoelt de stervende haren doodelijk gewonden arm genezen. Hierop begint zij deze onbekende met grooter oplettendheid aan te zien; maar deze laatste verlaat haar ijlings, doch onder belofte van weldra terug te komen. Des avonds kwam zij werkelijk weder en sprak haar aldus toe: „Weet, dierbare nicht, dat ik uwe tante, Leonarda Collin, ben, die voor 17 jaren gestorven is en u tot erfgenaam harer

kleine nalatenschap gemaakt heeft. Dank zij der goddelijke barmhartigheid, ik ben zeker van het eeuwig geluk des hemels; die gunst heb ik aan Maria te danken, wie ik altijd als mijne moeder bemind en vereerd heb; zij heeft mij door hare voorspraak de weldaad verworven. Ik werd geheel onverwachts door den dood overvallen, terwijl mijn geweten nog bezwaard was van eene doodzonde. Ik zou dan zeker verloren zijn gegaan, indien de Moeder van barmhartigheid nog in het laatste mijner oogenblikken, van haren goddelijken Zoon niet de genade van een volmaakt berouw voor mij verkregen hadde; hierdoor werd nu wel de hel voor mij gesloten, maar was ik nog niet bevrijd van het vagevuur, alwaar ik van den oogenblik mijns doods voortdurend in smart en pijnen verzuchtende ben. Heden laat God nu toe om, onder geleide van mijn engelbewaarder, u te komen bezoeken, en mij voor den tijd van veertig dagen aan uwen dienst te verbinden. Bewijs mij nu die liefde, dat gij drie bedevaarten voor mij volbrengt naar de kapellen van Onze Lieve-Vrouw, welke ik u noemen zal; en als dan die tijd verloop is, zal ik de eeuwige heerlijkheid binnengaan."

De nicht gevoelde zich ten uiterste verwonderd, doch niet minder dankbaar tevens, nam op nieuw de diensten der overledene aan, welke op bepaalde uren bij haar kwam en weder verdween: zij sprak tot niemand dan tot hare nicht, aan wie alleen het ook vergund werd, haar te kunnen zien. Toen Hugette weder op de been kwam, deed zij zoo spoedig mogelijk de drie bedevaarten voor hare weldoenster. Na verloop van dien tijd vertoonde zich Leonarda nog eene laatste maal aan hare nicht, om haar de verzekering te geven, dat het uur van zegepraal thans voor haar gekomen was: zij schitterde als eene ster aan den hemel en van haar aangezigt straalde de volmaakste gelukzaligheid. Zij bedankte haar op hare beurt, beloofde haar, dat zij voor haar zou bidden, en vermaande haar om, te midden van alle moeilijkheden des levens, altijd het laatste einde indachtig te zijn, waar wij voor geschapen zijn, naar hetwelk wij onophoudelijk streven moeten, en waar wij ons door niets moeten laten afleiden.

(THEOPH. RAYAARD, *Weteroel. Spir.* II Sect. III. 5^e point.)

Onze Vader. Wees gegroet.

Uit den diepen afgrond, enz. bl. 12.

Eeuwige Vader! enz.

Liefelijk hart van Maria, enz.

ZESTIENDE DAG.

De zielmissen.

Van alle gebeden en goede werken, waarmede de strijdende Kerk de bevrijding der geloovige zielen uit het vagevuur van God afsmeeft, is de heilige offerande der Mis ontegensprekelijk het aangenaamste aan God en het krachtigste. Zij wordt, trouwens, zoowel voor de overledenen als voor de levenden opgedragen: daarin offert de Zoon Gods zich zelve met al zijne verdiensten en voor de laatsten en voor de eerstgenoemden aan zijn hemelschen Vader op. Ofschoon nu deze offerande eene oneindige waarde bezit, omdat zij dezelfde is als die des kruises, en derhalve eene enkele heilige Mis overvloedig voldoende zou zijn, om al de zielen uit de vlammen des vagevuurs te verlossen; is het evenwel niet minder zeker, dat de bedeeling en het genot van de vruchten eener heilige Mis gewijzigd worden of naar de intentie des offeraars, of naar Gods welbehagen, in hoe verre Hij namelijk zich gewaardigt die intentie aan te nemen, of naar de gesteldheid

der zielen, voor welke deze heilige offerande wordt opgedragen. Dit is de reden, dat er voor denzelfden overledene vaak een zoo groot aantal van heilige Missen geschieden en er jaargetijden ten eeuwigen dagen gefondeerd worden. Kunnen wij geene Missen voor onze afgestorvenen laten doen, laat ons dan ten minste zoo dikwijls mogelijk de heilige Mis met godsvrucht voor hen bijwonen en onze gebeden met die des priesters vereenigen. Laat ons ook herhaaldelijk, dikwerf voor deze dierbare zielen bidden: ook in dien zin is het gebed de deur des hemels.

Ontferm U, o God! over dat groote aantal zielen, welke onder die smartelijke folterstraffen zuchten. Gij hebt beloofd naar de verlangens van uw volk te luisteren, de gebeden der heilige Kerk te verhooren: maar zeker en vooral kunt Gij aan de stem des bloeds van uwen Zoon, Jezus, hetwelk van het midden des altaars tot U om genade voor die heilige zielen roept, den toegang tot uwe barmhartigheid niet weigeren. Raadpleeg dan slechts uwe vaderlijke goedheid, en open haar de deur uws paradijzes.

VOORBEELD.

Onder de studenten aan de hoogeschool te Keulen, bevonden zich twee Dominikanen van uitstekende talenten, waarvan de eene was de gelukzalige Suso. Hunne gelijkheid van studievak, van levensbaan en vooral van ijver voor de godzaligheid, hadden hen onderling eene naauwe en heilige vriendschap doen aanknopen. Toen zij hunne studie volbragt hadden en de tijd naderde, dat zij van elkander scheiden en ieder in zijn klooster wederkeeren zouden, kwamen zij overeen en beloofden zij elkander, dat de langstlevende hunner voor den eerstgestorvene, een jaar lang, wekelijks twee heilige Missen zoude lezen. Verscheidene jaren daarna kwam de vriend aan Suso te sterven. Deze laatste vernam de tijding van dit overlijden met groote onderwerping aan den wil Gods; maar zijne afspraak met den afgestorvenene was hem door den tijd uit de gedachtenis gegaan. Hij bad veel voor zijnen vriend, verrigtte vele en herhaalde boetplegingen en goede werken tot verlossing zijner ziel, maar hij dacht volstrekt niet aan de afgesprokene Missen. Terwijl hij nu op zekeren

morgen, geheel alleen, in eene kapel met heilige overdenkingen zich bezig hieldt, ziet hij daar eensklaps den beminde overledene voor zijne oogen verschijnen en ontvangt van hem een vriendschappelijk verwijt van zijne ongetrouwheid in zijn woord. De heilige man ontstelde en trachtte zich wegens zijne onwillekeurige vergetelheid te verontschuldigen met beroep op de vele gebeden en verstervingen, welke hij zich opgelegd had, ten einde de verlossing zijns vriends te verhaasten. „Och, neen, neen, Broeder! „hernam de lijdende ziel,“ neen, dit alles is voor mij niet genoeg; het bloed van Jezus Christus wordt er vereischt, om de vlammen, waarin ik lijd, uit te blusschen; de allerheiligste offerande moet mij van die schroemelijke pijnen vrijkopen vrijkopen.” Reeds met den volgenden dag vereenigden zich, op verzoek van den vromen Suso, meerdere priesters met hem in dezen liefdedienst en hielden eenige dagen aan met de heilige Mis voor dien overledene op te dragen. Na verloop hiervan kwam hij tot Suso terug, niet meer in droefheit en smart gedompeld, maar met de vreugde op het blinkende gelaat, een helder licht omstraalde hem aan alle zijden en alles aan hem

verkondigde, dat hij een volkomen geluk smaakte. „Ik bedank u, getrouwe vriend! dus sprak hij, voor de verkwikking, welke ik u schuldig ben: thans ben ik, dank zij het bloed des Heeren, uit de vlammen des vagevuurs verlost en ik klim ten hemel, alwaar ik u niet zal vergeten,” Suso viel neder om den God van barmhartigheid dank te zeggen en besepte nu beter dan ooit te voren den onwaardeerbaren prijs dezer allerheiligste offerande onzer altaren. (SEGELA, *Hist. S. Dominic.*)

Onze Vader. Wees gegroet.

Uit den diepen afgrond, enz. bl. 13.

Eeuwige Vader! enz.

Liefelijk hart van Maria, enz.

ZEVENTIENDE DAG.

De aalmoezen voor de overledenen.

De aalmoes ter lasenis der zielen in het vagevuur gedaan, is als een weldadig water, hetwelk de vlammen, welke haar pijnigen, zoo al niet uitbluscht, dan toch verzwakt; zij is een dier liefdewerken, welke de meeste kracht bezitten, om haar het opperste geluk waarnaar zij haken, te doen verwerven. Hetzij wij rijk of arm zijn, het is ons altijd gemakkelijk, eene

aalmoes te geven, en dikwijls is het penningske der weduwe veel krachtiger dan de groote sommen der rijken; vooral omdat God, zoowel in dit punt, als in vele andere zaken, meer acht geeft op de gemoedstemming des gevers dan op de stoffelijke waarde der gift. Geven wij dan voor die zielen wat in ons vermogen is en herinneren wij ons steeds, dat de goede God alles, wat aan den geringste der zijnen gedaan wordt, als aan Hem zelve geschied, beschouwd en zal beloond worden. Vergeten wij ook niet, dat de geestelijke aalmoes Hem even zoo aangenaam is, als de stoffelijke, ten gunste des ligchaams gegeven. Gewaardig U, o God! in vervulling en ter vergiffenis der straffen, welke uwe welbeminde bruiden ondergaan, de aalmoezen te aanvaarden, welke wij in de handen der armen nederleggen, opdat die zielen, hierdoor van den drukkenden last harer schulden bij uwe regtvaardigheid ontheven, eindelijk tot het bezit van haren hemelschen schuldeischer mogen toegelaten worden.

VOORBEELD.

Wij lezen in de heilige Schrift, dat Judas, de Machabeër, twaalf duizend talenten zilver

naar Jeruzalem opzond, om daar offerando te doen opdragen voor de soldaten, die in den strijd onder zijne bevelen gesneuveld waren.

Pater Magnanti, een priester van het Oratorium, die eene gezegende gedachtenis van zich heeft achtergelaten, was onvermoeid om voor de zielen in het vagevuur te bidden en werken van voldoening te verrigten; hij stortte belangrijke sommen, welke hem door vrome geloovigen toevertrouwd werden, hetzij in den schoot der armen tot zieleliefenis der overledenen, hetzij in kast der kerken, ten einde daar Missen tot ditzelfde inzicht opgedragen zouden worden. Hoewel hij voor zich zelve de heilige armoede beminde en stipt onderhield, had hij in zijne kamer eene beurs, welke hij den *schat der zielen* noemde, in navolging van onzen goddelijken Zaligmaker, van wien de eerwaarde Beda zegt, dat Hij de gaven der geloovigen in eene beurs bewaarde ter uitdeeling aan behoeftigen. De zielen waren hem ook niet ondankbaar en aan hare tusschenkomst schreef hij het grootste gedeelte der bijzondere en overvloedige genade toe, welke hij van den hemel ontving, onder anderen de gaaf van, op verren afstand verwijderde dingen te kennen,

van de verborgene zonden te ontdekken, van de listen en lagen des duivels te verijdelen en dergelijke meer.

(J. MARCIEN, *Cong. Orat. Tit. I. L. 2. c. 29.*)

Onze Vader. Wees gegroet.

Uit den diepen afgrond, enz. bl. 13.

Eeuwige Vader! enz.

Liefelijk hart van Maria, enz.

ACHTTIENDE DAG.

De verstervingen.

Zijn de ligchamelijke verstervingen zoo nuttig voor de ziel; zij brengen ook aan de geloovige overledenen een groot voordeel aan, indien hun de verdienste daarvan toegevoegd wordt. Laat ons dan ter verligting der zielen in het vagevuur eenige boetplegingen verrigten, eenige ligchaamsverstervingen, als vasten, waken, vrijwillige pijningen; laat ons voor haar aan God opdragen de moeilijkheden des levens, de inspanningen en vermoeijenissen onzes beroeps; onzen arbeid, de koude, de hitte, onze ziekte-lijkheden, zwakte, krankheden, tegenspoeden, onaangename ondervindingen van wat en van wie ook, enz. Laat ons hierbij dikwijls tot God zeggen: O God! ik draag U alles, wat ik heden

te doen of te lijden zal hebben, voor de zielen in het vagevuur op. Ter harer lafenis, o Heer! wil ik alles met geduld verdragen, wat ik, naar ziel of ligchaam onaangenaams ontmoeten zal. Gewaardig U, barmhartige en regtvaardige God! dit mijn offer om de verdiensten van uwen goddelijken Zoon, en in vereeniging met Hem, in genade aan te nemen.

VOORBEELD.

Te Otrante, eene stad in het koningrijk Napels, onderhield op zekeren dag een Carmeliet, in eene zijner predikatiën, waarmede hij die omstreken stichtte, het volk over de zoogenaamde zaturdagsche (sabatina) bul van paus Joannes XXII, waarin deze paus verklaart, uit den mond der heilige Maagd de stellige verzekering ontvangen te hebben, dat allen, die, met het Scapulier van den berg Carmel bekleed, overlijden — indien zij de gemakkelijk te vervullen voorwaarden van de broederschap des Scapulier vervuld hebben — reeds op den eersten zaterdag na hun afsterven uit de vlammen des vagevuurs verlost zullen worden. Men weet, dat deze bul, door schrijvers van veel gewigt en gezag, inzonder-

heid door den geleerden paus, Benedictus XIV, voor echt wordt gehouden. Eene dame der groote wereld, welke den preêker aandachtig aanhoorde, door het hooge voordeel dier gunst bewogen liet zich onverwijld met het Scapulier bekleeden en hare godsvrucht nam daar zichtbaar van toe. Toen nu, na haren dood, hare dochter ijverig bezig was met voor de rust harer ziel te bidden, naderde haar een uitstekend dienaar Gods met de woorden: „Houd op, vroom kind! met uwe beminde moeder te betreuren, wil ook niet langer voor haar bidden: nog op dezen dag, op heden, een zaterdag. wordt zij in het verblijf der gelukzaligen binnengelaten. (*Carmelus Thaum. ann. 1613.*)

Onze Vader. Wees gegroet.

Uit den diepen afgrond, enz. bl. 13.

Eeuwige Vader! enz.

Liefelijk hart van Maria, enz.

NEGENTIENDE DAG.

Het toevoegen van aflaten.

De voornaamste godgeleerden leeren naar de heiligen Thomas en Bonaventura, dat de aflaat, aan de overledenen toegevoegd, onfeilbaar van gevolg is, en paus Leo X drukt

zich daarover, in eene leerstellige bul, in dezer voege uit : „Al de geloovigen, zij mogen nog levend of reeds overleden zijn, welke al deze aflaten verdiend of (door toevoeging) ontvangen hebben, worden bevrijd van eene tijdelijke straf, even groot als de verleende en verworvene aflat 1.)” Voegen wij nu de aflaten, welke wij verdiend hebben, aan de zielen in het vagevuur toe; hierdoor vermeederen wij onze verdiensten voor den hemel, door name-lijk onze werken van voldoening aan Gods regtvaardigheid te veranderen in nieuwe verdiensten tot ons heil; hierdoor verwerven wij ons tegelijk nieuwe voorsprekers bij God; hierdoor troosten wij de lijdende en verblijden wij de strijdende en de zegevierende Kerk.

O, God! wij loven en prijzen U, dat Gij den onmetelijk rijken en onuitputbaren schat der heilige aflaten ter onzer beschikking gesteld hebt; doch maak, dat onze onwaardigheid niet belette, dat de aflaten, welke wij aan de geloovige zielen in het vagevuur afstaan, haar on-
verwijd en onverkort ter volledige verlossing, althans ter verligting toegevoegd worden.

1: Epist decretalis ad Cajetanum

VOORBEELD.

In het Carmelitessen klooster, waarin de heilige Magdalana van Pazzi verbleef, stierf eene kloosterzuster van uitstekende heiligheid. Terwijl het lijk in de kerk boven aarde stond, beschouwde de heilige dit met gewaarwordingen van godsvrucht, tegelijk voor de ziel der overledene de eeuwige rust afsmeekende. Terwijl zij nog in haar gebed was, zag zij haar ten hemel opzweven. Anstonds riep zij uit: „Vaarwel, dierbare zuster! Wees in de omhelzing van den goddelijken Bruidegom onzer indachtig, die hier op aarde zuchten.” Zij had deze woorden nog niet geheel uitgesproken of de Verlosser verscheen en verklaarde haar, dat deze overledene, door de krachtige uitwerking der aflaten, welke haar toegevoegd waren, zoo spoedig uit de straffen des vagevuurs verlost was. (*Leven der heilige Maria Magdalana van Pazzi*, 1° B. 39 hoofdst.)

Onze Vader. Wees gegroet.

Uit den diepen afgroud, enz. bl. 12.

Eeuwige Vader! enz.

Liefelijk hart van Maria, enz.

TWINTIGSTE DAG.

• zielen uit het vagevuur verlossen is den
Zaligmaker navolgen

Hoe zoet een troost voor ons, Christenen, te mogen denken, dat het in onze magt staat, het werk der verlossing tot voorbeeld te nemen, ja, het, om zoo te spreken na te maken! Trouwens, Jezus Christus heeft den mensch, met hem vrij te koopen, verlost van de zonde, en wij delgen, door onze gebeden en voldoeningen voor de zielen in het vagevuur, de schuld harer zonden uit. Jezus Christus verkrijgt den mensch de kwijtschelding van de eeuwige straf, en wij verwerven door onze tusschenkomst aan die zielen de kwijtschelding der straffen, welke zij bij Gods regtvaardigheid nog te boeten hebben. Jezus Christus heeft door zijne verlossing den mensch het regt op de eeuwige gelukzaligheid wedergegeven en door onze tusschenkomst kunnen de zielen der overledenen veel spoediger de hemelsche vreugde binnengaan. Wij kunnen dus allen de weldoeners der lijdende Kerk, de liefderijke navolgers des Verlossers der wereld, ja, in zekeren zin, zijne medewerkers ter verlossing, zijne medeverlossers wor-

den. Wie zou naar zoo groote eer en verdienste niet willen dingen?

O Jezus, onze God en Zaligmaker! daar Gij U gewaardigt, ons het uitdeelen der weldaden uwer verlossing eenigermate toe te vertrouwen, smeecken wij U, dat Gij op de overledenen, welke in het vagevuur gekerkerd zijn, eenige druppelen van dat kostelijke bloed, hetwelk de wereld van de hel bevrijd heeft, doet nederdalen, en Gij hem hierdoor zonder verder uitstel zuivert van de gebreken, voor welke zij nog boeten moeten.

VOORBEELD.

Eenen monnik, die op zijn uiterste lag, werd in een visioen het vagevuur getoond. Hij zag de overledenen ten prooi aan een geweldig vuur, welks brandpijnen al hunne ledematen doorvlijmden; eenige lagen op gloeiende roosters, waarvan het gezicht alleen hem van schrik verstijfde. Een engel zeide hem: „Zij, welke gij hier in zoo vreeselijke folteringén aanschouwt, zijn geestelijken van verschillende orders, die, hoewel zij nooit eene zware zonde hebben bedreven, evenwel zich aan eenige nalatigheden schuldig gemaakt hebben, welke

zij eerst af moeten boeten, voor dat zij Gods aanschijn kunnen genieten; eenigen hebben het gebod van stilzwijgen niet getrouw genoeg onderhouden of zich niet ijverig genoeg toegelegd op het godvruchtig zingen der getijden; anderen hebben de traagheid, de slaperigheid, de nieuwsgierigheid niet genoeg wederstaan; anderen eindelijk hebben te veel vermaak geschept in het schertsen en in hun uiterlijk voorkomen en gedrag gene ligtzinnigheid aan den dag gelegd, welke naauwelijks in wereldsche menschen te verdragen is. (VINC. VAN BEAUVAIS, spec. hist. I. VII, c. 109).

Onze Vader. Wees gegroet.

Uit den diepen afgrond, enz. bl. 13.

Eeuwige Vader! enz.

Liefelijk hart van Maria, enz.

EEN EN TWINTIGSTE DAG.

De oefening van geloof, hoop en liefde.

De godsvrucht ter verlossing der zielen in het vagevuur bevat in hare heerlijke volheid, zoo als pater Faber dit teregt opmerkt, de beoefening der drie goddelijke deugden, dier bovennatuurlijke bronnen, welke het geestelijk leven in ons onderhouden. Die godsvrucht

is eene beoefening des geloofs, omdat zij de menschen naar eene onzichtbare wereld opdrijft, om met even groote overtuiging en inspanning voor de wereld te werken, alsof zij hun aanschouwelijk voor oogen stond. Die godsvrucht kent ook een onzichtbaren schat, waaraan de aflaten ontleend zijn; zij houdt zich vastelijk overtuigd, dat God ze goedkeurd en aanvaardt, ofschoon Hij dit juist niet uitdrukkelijk geopenbaard heeft. Het doel en voorwerp dezer schoone godsvrucht zijn niet van deze wereld, maar van de andere, die aan de overzijde des grafs is, en juist daarom rust deze godsvrucht op de zoete deugd der hoop. Zij, die haar in beoefening brengen, zijn bezielde van een eenvoudig en kinderlijk vertrouwen, en dit vertrouwen is de bovennatuurlijke beweegreden der hoop. Wij hopen op Gods barmhartigheid ten gunste der zielen, aan wie wij onzen bijstand verleen. Indien wij onze eigene boetplegingen, onze werken ter voldoening voor zondesschuld, indien wij de aflaten welke wij verdienen, niet tot afdoening onzer eigene schuld bij Gods regtvaardigheid willen doen gelden, maar ze op de zielen in het vagevuur overdragen, wat is dit anders dan een helden-

moedige oefening van hoop en vertrouwen op God? Immers, wij laten het aan God over, onze overdragt ten gunste dier zielen aan te nemen, en wij zijn er gerust op, dat Hij die ook ter vermindering van hare strafpligtigheid aanvaart. Wat nu de liefde dezer godsvrucht aangaat; zij aarzelt niet, de liefde van God zelven na te volgen. Is er, hetzij in den hemel, of op aarde, iets, wat zij niet omhelst? Dit is eene ware oefening der liefde tot God; want dit is beminnen wie Hij bemint, hen beminnen omdat Hij ze bemint, hen beminnen ter verheerlijking van zijn heiligen naam, ter vermeerdering van zijn lof en van zijne lofzangers. Laat ons deze deugd ook hierdoor beoefenen, dat wij haar in onze gezelschapskringen en, verkondigt bij anderen om heilige missen en communien, om aflaten, om boetwerken, en aalmoezen ter lfenis der zielen in het vagevuur te bedelen.

Wij bedanken U, o God, dat Gij ons het geloof, de hoop en de liefde hebt medegedeeld; wil ook de oefeningen aannemen, welke wij van die deugden inwendig verwekken en uitwendig verrigten ter vertroosting uwer beminde bruiden, en vergun haar weldra het genot van

uw rijk, alwaar de liefde het uitsluitende en opperste gebied voert.

VOORBEELD.

Wij lezen in het leven van zuster Catharina des H. Augustinus, dat er in de nabijheid harer woonplaatseene vrouwe leefde, met name Maria, welke in hare deugd een zondig leven geleid had; en daar de mensch, volgens de godspraak des H. Geestes, „in zijn ouderdom niet afwijkt van het gedrag, hetwelk hij in zijne jonge jaren gevoerd heeft”, zoo was de verdorvenheid dier oude zondares van dien aard, dat hare medeburgers haar het land uitdreven, zoodat zij genoodzaakt was, eene spelonk te betrekken. Eenigen tijd hierna stierf zij, zonder sacramenten, zonder eenigen bijstand, in de walgelijkste onzindelijkheid en werd, als een dier, in het veld begraven. Zuster Catharina, die de godvruchtige gewoonte had van allen in Gods barmhartigheid aan te bevelen, die van deze wereld scheidde, maakte daar, toen zij het ongelukkige uiteinde dier vrouw vernomen had, ten haren aanzien, een uitzondering op, daar zij, gelijk iedereen, in de meening verkeerde, dat zij ter helle verdoemd zou zijn. Vier jaren

later zag de kloosterzuster eene ziel uit het vagevuur voor zich, welke haar toesprak : „Zuster Catharina, wat ben ik ongelukkig! gij bidt God voor de zielen van allen die er ster- ven, en met de mijne alleen hebt gij geen medelijden. – Wel, wie zijt gij dan? – ik ben die arme Maria, welke in de spelonk stierf. – En zijt gij dan behouden gebleven? – Toen ik den dood zoo nabij zag, begon ik van den eenen kant al mijne overgrootte zonden in te denken en van den anderen kant mijnen toestand van vol- slagene verlatenheid te overwegen, en wendde mij toen tot de Moeder Gods en bad tot haar : „O, Koningin! gij zijt de toevlugt der zonda- ren, en van hen, die verlaten zijn; gij ziet, dat ik in mijn laatste uur van geheel de wereld verlaten ben; gij ziet dus, mijne eenige hoop, gij alleen kunt mij helpen; heb medelijden met mij.” De heilige Maagd verhoorde mijn gebed en verwierf mij een opregt berouw. Daarin ben ik afgestorven en van de verdoemenis gered. De Moeder Gods stond mij naderhand eene andere gunst toe; zij verkreeg van den Heer, dat mijne straffen in het vagevuur verkort zou- den worden: maar de goddelijke regtvaardig- heid deed van geen enkel harer regten afstand

en zoo was nu de scherpte en de graad mijner pijnen zoo sterk, dat ik in veel minder tijds afboette wat ik anders in verscheidene jaren had moeten lijden. Thans zou ik nog noodig hebben, dat er eenige heilige Missen voor mij geschiedden, en dan zou ik terstond daarna van al mijne rampen bevrijd worden. Ik bid u, die voor mij te doen opdragen en beloof u op mijne beurt God en Maria onophoudelijk voor u te zullen bidden." Zuster Catharina haastte zich deze heilige Missen te doen lezen, en weinige dagen daarna verscheen deze ziel haar andermaal, maar thans van een licht omgeven, helderder dan de zon, en zeide haar: „Ik bedank u, Catharina, voor uwe liefdadigheid: nu vertrek ik naar het paradijs, om dáár de barmhertigheden mijns Gods te zingen en voor u te bidden." (H. ALPONSUS DE LIGUORI, *de heerlijkh. van Maria.*)

Onze Vader. Wees gegroet,

Uit den diepen afgrond, enz. bl. 13.

Eeuwige Vader! enz.

Liefelijk hart vrn Maria, enz.

TWEE EN TWINTIGSTE DAG.

De werken van Barmhartigheid.

Wij denken niet genoeg aan onze dierbare

overledenen, zeide de heilige Franciscus de Sales. De mensch wil gaarne werken van barmhartigheid doen, voegde hij er bij, en vergeet, dat hij, met de vertroosting der zielen in het vagevuur te behartigen, bijna al die werken tegelijk verrigt. En inderdaad, wanneer gij u beijvert, de zielen te verligten, te verlossen, dan verzadigt gij haren honger, door haar het genot van het goddelijk aanschijn, door haar dit zoo vurig verlangde heilsuur te vervroegen; gij bekleedt haar met hemelsche heerlijkheid; gij bezoekt deze arme zieken in hare hevige smarten, door haar krachtige geneesmiddelen of althans troost te bezorgen; gij verlost deze gevangenen uit boeijen, die nog pijnlijker en vreeselijker zijn dan de dood en stelt haar in het bezit eener hemelsche en eeuwige vrijheid; gij herbergt deze vreemdelingen en verschaft haar huisvesting — in den hemel, eindelijk, gij begraaft deze dooden in den schoot der hoogste gelukzaligheid.

O, God en Zaligmaker! hoe dringend Gij ons de werken van barmhartigheid hebt aanbevolen, het staat niet altoos in onze mzgt, ze aan de levendigen te verrigten; maar ten aanzien der overledenen kunnen wij ons ieder uur,

ieder oogenblik van dezen liefdepligt kwijten; een gebed, een zucht, eene innerlijke beweging van liefde, een klein offer en er is eene smart gelenigd, er is eene ziel aan hare verlossing nader gebragt. Och! verleen ons de genade, deze oefeningen met al het mogelijke vuur eener opregte belangstelling te volbrengen.

VOORBEELD.

Twee vrome broeders der orde van den heiligen Dominicus redetwisten zamen, welk gebed verdienstelijker ware, dat voor de overledenen of dat voor de bekeering des zondaars. Broeder Bertrand plette voor de arme zondaars, en broeder Benedictus stond de belangen der zielen in het vagevuur voor, en beriep zich hiervoor op de leer van den heiligen Thomas, dat het gebed voor de dooden aangenamer aan God is dan het gebed voor de levendigen, omdat de overledenen grooter behoeften aan bijstand hebben, dewijl zij buiten staat zijn, zelve zich te helpen. Hoewel Bertrand op deze bedenking zijns vriends geen afdoend antwoord wist te geven, bleef hij evenwel bij zijn beweren. Maar den volgenden nacht had hij een visioen, waardoor hij tot

volkomene overtuiging gebragt werd. Er verscheen hem eene ziel uit het vagevuur met een voorwerp van buitengewone zwaarte, waarmede zij hem belastte. Nu zag hij door eigene ondervinding de waarheid in, welke hij vroeger ontkend had, en van dien oogenblik af was het belang der overledenen de groote bezorgdheid zijner godsvrucht, doch zonder dat hij daarom de bekeering der zondaars minachte of verzuimde. (*Annal. ord. S. Domin.*)

Onze Vader. Wees gegroet.

Uit den diepen afgrond, enz. bl. 13.

Eeuwige Vader! enz.

Liefelijk hart van Maria, enz.

DRIE EN TWINTIGSTE DAG.

Eene heldhaftige verdediging voor de Overledenen.

Wanneer wij de vruchten van alles, wat wij verrigten om God te verzoenen en om voor de straffen onzer zonden te voldoen, wanneer wij ook al de aflaten, welke wij verdienen, in plaats die voor ons zelve te houden, voor zoo veel van ons zelve afhangt, aan de zielen in het vagevuur toeëigenen, dan, zegt pater, Faber, dan behartigen wij onze dierbaarste belangen, want ieder, die ter verheerlijking Gods eenig-

offer brengt, ontvangt daarvoor eene honderd-voudige belooning. God zal ons dan voor die heldhaftige zelfverloochening, voor die grootmoedige aalmoes aan de zielen in het vagevuur, ruimschoots schadeloos stellen: Hij kent en bezit daartoe ontelbare middelen: Hij zal ons, bijvoorbeeld, zoo overvloedige en krachtige genaden geven, dat wij allerwaarschijnlijkst slechts korten tijd in het vagevuur behoeven te verwijlen, of Hij zal wederom andere geloovigen gunstig voor ons stemmen en hun de gedachte iugeven om hunne gebeden en goede werken voor ons op te dragen, of hij zal ons, gelijk wij veilig mogen vertrouwen, langs andere wegen, barmhartigheid voor barmhartigheid doen geworden. 't Is een vaste regel, dat wij volsttekt niets verliezen, wanneer wij alles om God verliezen. Deze liefdedaad is dus eene godsvrucht, vruchtbaar voor de eer Gods, voor de talrijke belangen van Jezus in zijne leden en voor de liefde tot de lijdende zielen; zij omvat de Kerk des hemels, die der aarde en die des vagevuurs, allen tegelijk.

Laat ons God loven en danken, dat Hij ons, in zijne geheimnisvolle milddadigheid, de onschatbare gunst verleend heeft, dat wij naar

welgevallen over de verdiende aflaten en onze voldoeningen aan zijne regtvaardigheid mogen en kunnen beschikken.

Gewaardig U, o Heer! de opdracht onzer voldoeningen, in vereeniging met die van uwen goddelijken Zoon, aan te nemen, en verlos deze heilige zielen, welke U zoo aangenaam zijn, uit hunne smarten.

VOORBEELD.

Pr. Ferdinand de Monroy, een man, uitstekend in apostolische deugden en ijver voor de zieken, deed, in het uur van zijnen dood, eene, in afschrift gebragte, schenking, bij welke hij op de zielen in het vagevuur overdroeg alle heilige Missen, die er voor de rust zijner ziel aan God zouden opgedragen, alle boetwerken, die er voor hem zouden gedaan en alle aflaten, die er voor hem zouden verdiend worden.

(FABER, *Tout pour Jésus*. ch. 2.)

Onze Vader. Wees gegroet.

Uit den diepen afgrond, enz. bl. 13.

Eeuwige Vader! enz.

Liefelijk hart van Maria, enz.

VIER EN TWINTIGSTE DAG.

Onze verplichtingen jegens de Overledenen.

Hebben reeds onbeschaafde heidensche volken ten allen tijden hunnen overledenen eene bijzondere zorg getoond, zelfs offeranden, aalmoezen enz. voor hen gedaan; waartoe zijn wij christenen, dan niet gehouden, wij, die behalve aan de pligten der natuur, aan de dringendste voorschriften en aanbevelingen onzer godsdienst te voldoen hebben? Want wij, levenden, en de dooden, wij maken allen slechts eene Kerk, een en hetzelfde geheimzinnig ligchaam, uit van Christus, die er het hoofd van is. Hebben de ledematen van dit ligchaam, welke thans in het andere leven verschrikkelijke straffen ondergaan, ja, die misschien, helaas! om ons en door onze booze schuld ondergaan — hebben zij geen regt op de hulp onzer tusschenkomst? En indien nu bij deze, reeds zoo heilige en sterke banden onzer eenheid in Christus, nog komt de naauwe betrekking van bloedverwantschap, van dankpligtigheid voor ontvangene weldaden, van vriendschap, waarmede zullen wij onze onverschilligheid, onze gevoellooze nalatigheid voor

en in het vertroosten dier arme zielen, kunnen verontschuldigen? De ondankbaarheid is, zelfs in het oog der wereld, eene verfoeijelijke ondeugd, een afschuwelijk icts. Daar zouden wij ons echter aan schuldig maken, indien wij onze pligten jegens de overledenen verzuimden.

Verleen, o God! aan onze ouders, onze bloedverwanten, onze vrienden, onze weldoeners en ook onze vijanden, dat zij spoedig het eeuwig licht en den vrede des hemels mogen genieten; het is onze pligt, 't is een troost voor ons, U daarom te bidden, en wij voeden de zoete hoop, dat Gij het in uwe barmhartigheid zult aannemen.

VOORBEELD.

De heilige Bernardus had de godvruchtige gewoonte van iederen avond de zeven boetspsalmen voor de rust van de ziel zijner overledene moeder te bidden. Toen hij in zijn proefjaar te Ceteaux was, vergat hij eens deze dagelijksche liefde-oefening te vervullen. Den volgenden dag liet de abt, wien dit verzuim in eene openbaring bekend gemaakt was, hem ontbieden en zeide tot hem: „Broeder Bernardus, zegt mij, waar zijn gisteren uwe boetspsalmen ge-

bleven, of wien hebt gij daarmede belast." De novice ten hoogste verwonderd, dat zijn abt kennis droeg van iets, wat hij niemand medege-deeld had, bloosde van schaamte en vernederde zich aan zijne voeten. Hieruit beseffende hoe aangenaam dit werk aan God was, maakte hij het vaste besluit, dit met toenemende getrouwheid te onderhouden. (JOANNES D'ASSIGNIES, *Rer. notabil. ord. Cisterc. c. 16.*)

Onze Vader. Wees gegroet.

Uit den diepen afgrond, enz. bl. 13.

Eeuwige Vader! enz.

Liefelijk hart van Maria, enz.

VIJF EN TWINTIGSTE DAG.

De pligten van regtvaardigheid jegens de
Overledenen.

Al te dikwijls, helaas! houden met den klank der doodklokken en met de begrafenisplegtigheden, de gedachtenis der afgestorvenen en de vrome pligten op, welke men onderling vaak met de overledenen zelve op hun sterfbed, overeengekomen is, voor hen te vervullen, en, het jaargetijde uitgenomen, bekommert men zich niet meer over die in droefenis zuchtende zielen, welke in de vlammen des vage-

vuurs te vergeefs naar de vruchten en de vertroosting uitzien der beloften, haar bij het afscheid van hier gegeven. Men haast zich om de erfenis, welke zij nalaten, in bezit te nemen; men drijft de hebzucht zelfs zoover dat men zich ook de inkomsten toeëigent, welke zij ter harer lasten's bestemd hadden. Hoe verdienen dergelijke onregtvaardige bezitters anders genoemd te worden, dan heiligschendige dieven, dan wreede beulen? De goddelijke en kerkelijke wetten, die de excommunicatie over de roovers van vrome vermakeningen uitspreken, bewijzen ons genoegzaam welke overgrootte zonde zij bedrijven met de overledene aldus van de hulp te berooven, welke zij gerechtigd zijn van hier te verwachten.

Daar de overledenen een heilig en onverliesbaar regt op de tusschenkomst der levenden hebben, verlicht, o God! raak en vermurw de ongeloovige harten van diegenen, welke hun die onbarmhartiglijk weigeren, opdat zij een pligt, welke voor hunne eigene zaligheid mede van zoo groot gewigt is, voortaan getrouw volbrengen; mogten zij onverhoopt in hunne ondankbaarheid en mededoogeloosheid volhardden, gewaardig U dan, o God, de geloovige

zielen daarvoor met uwe barmhartigheid schadeloos te stellen.

VOOBBEELD.

Wij vernemen van den vromen paus, Benedictus XIII het volgende voorval. Een Dominikaan verhaalde hem, dat zijn vader, een vrij aanzienlijk en rijk heer, bij diens afsterven, den paardensmid het werkloon van verscheidene jaren herwaarts schuldig was gebleven. Na zijn dood verscheen hij aan een zijner getrouwe dienaren, in de eene hand een hamer, en in de andere hand een nijptang met gloeiende hoefijzers houdende: „Ga, zeide hij hem, verzoeck mijne vrouw aanstonds mijne schulden af te doen, waarom ik nog in de straffen des vagevuurs moet blijven.” De vrome vrouw haastte zich, al den schuldeischers haars mans te betalen: deze, trouwens, was ook aan haar verschenen, als in eene zee van foltersmarten begraven, van het hoofd tot de voeten gebonden met een dik touw, en haar toeroepende: „Ontbind mij, o, vrouw!” Na de betaling zijner schulden verscheen hij wederom en zeide tot haar: „Ik was zeer vast in de straffen gebonden totdat gij de schulden, die ik gemaakt

had, zoude betaald hebben; doch nu ga ik de hemelsche heerlijkheid genieten." (*Trig.* 1, serm. 22.)

Onze Vader. Wees gegroet.

Uit den diepen afgrond, enz. bl. 13.

Eeuwige Vader' enz.

Liefelijk hart van Maria, enz.

ZES EN TWINTIGSTE DAG.

Met de overledenen te vertroosten verheugen wij
het hart van God.

Het vagevuur is gelijk aan een veld, alwaar de verheerlijking Gods, als een rijp graan, voor den oogst gereed staat. Er wordt voor deze heilige zielen geen enkel gebed gesproken, of God wordt verheerlijkt door de aandoeningen van geloof en liefde, welke dit gebed ingaven. Er gaat geene ziel in zegepraal uit dit zuiveringsvuur, of de eer Gods, en wel zijne schoonste, zijne liefelijkste eer, de roem zijner liefde en barmhartigheid, wordt daar onbegrijpelijk veel door verhoogd. Hij moet dus ongetwijfeld met oogen van welbehagen op diegenen nederzien, welke, door hunne werkzame liefde voor de zielen in het vagevuur, die in zijne genade en daarom geheel schoon en

heilig zijn, zich beijveren om Hem in die eigenschappen na te volgen, welke Hij in zich zelve zoo hoog schat. *Zalig zijn dan de barmhertigen, want zij zullen barmhartigheid verwerven.* (P. W. FABER.)

Gij verlangt met al het vuur uwer liefde, o God van goedheid: dat wij de zielen der overledenen door de werken van barmhartigheid, door aalmoezen, door vasten en boetplegingen, vertroosten, ten einde wij alzoo de aanbiddelijke inzigten van uw zoo minnend hart vervullen. Wij verlangen dit met U; maar hiervoor hebben wij behoefte aan uwe genade, die ons met een heiligen ijver vervult, opent onze belangstelling in het lot der afgestorvenen, die naar het hemelsch vaderland verzuchten, hun grooter nut aanbrengen.

VOORBEELD.

Maria Denyse, zuster der Visitatie, welke ten jare 1653, in het klooster te Annecy overleed, werd, gedurende haar gebed vóór den heiligen zweetdoek te Turyn, bevoorregt met eene magtige en geheimnisvolle genade, krachtens welke zij eene bijna onbepaalde magt over de zielen in het vagevuur kon uitoefenen.

Zij openbaarden haar eene menigte van allernuttigste verborgenheden. Zij vergezelden haar werwaarts zij ging en deden haar overal gewaar worden, dat zij bij haar waren. Zij zeide tot hare overste, dat zij, wel verre van daar akelig van te zijn, met even veel gerustheid en genoeg te midden der zielen was, als onder hare medezusters, en dat zij meer vrucht uit den omgang en de gesprekken der dooden dan der levenden trok. Zij trachtte zoo veel medailles, waar aflaten aan gehecht waren, te verkrijgen, als zij maar kon, Zij stierf als martelares van haren ijver, met haar leven op te offeren tot lansen van een vorst, die in een tweegevecht gevallen was, maar wien God de genade had gegeven van nog vóór zijnen dood eene oefening van berouw te verwekken,

(Tout pour Jésus, ch. ix.)

Onze Vader. Wees gegroet.

Uit den diepen afgrond, enz. bl. 13.

Eeuwige Vader! enz.

Liefelijk hart van Maria, enz.

ZEVEN EN TWINTIGSTE DAG.

De tusschenkomst voor de overledenen behaagt
aan Jezus en Maria.

Indien wij Jezus en Maria beminnen, zal

niels ons meer ter harte gaan dan de zielen in het vagevuur te vertroosten. Inderdaad, hoe eer zij uit die strafplaats verlost zijn, hoe eer Jesus overvloedige vruchten van zijn aanbiddelijk lijden inoogst. Een vroege oogst, zegt W. Faber, is even zoowel een zegen des Hemels, als een rijke oogst. Kan daarenboven de heilige menschheid des Verlossers eene aangename vereering ontvangen, dan diegene, welke haar in de heilige offerande der Mis aangedaan wordt? Doch juist daarin bezitten wij het krachtigste middel, om de verlossing dier zielen te bespoedigen. Evenzeer sluit deze godsvrucht ten gunste der zielen in het vagevuur de vereering der Maagd Maria in, hetzij wij haar beschouwen als de moeder van Jesus, en zóo als deelgenoot in de eer, welke aan zijne heilige menschheid geschiedt, hetzij wij de moeder van barmhartigheid in haar willen zien, wier vereering hoofdzakelijk in het betoonen van medelijden bestaat; hetzij wij haar eindelijk als de koningin der lijdende Kerk eerbiedigen, wier vurigst verlangen is, deze haar zoo dierbare zielen ten spoedigste uit hare smartelijke gevangenis bevrijd te zien.

O Jesus! o Maria! die deze heilge zielen

bemint, wij willen U een bewijs van onze liefde tot U geven met ons uit geheel ons hart te bevljigten, om hen, welke eene gestrengte en tevens aanbiddelijke regtvaardigheid aan zoo zware en zoo langdurige straffen verbonden houdt, naar ons vermogen bijstand te bieden.

VOORBEELD.

De heilige Gregorius de Grootte verhaalt, in zijne zamenspraken, dat, toen hij nog abt van het klooster des H. Andreas te Rome was, een der moniken, Justus genaamd, die de geneeskunde uitoefende, van deze wereld scheidde. Niet lang vóór zijnen dood, had hij zijnen broeder, Copiosus, medegedeeld, dat hij drie zilveren kroonen, door zijne praktijk verdiend, verborgen had. Doch geroerd door de vermaningen zijns broeders en vernederd door de heilzame straf der ex-communicatie, beweede hij zijne zonde bitterlijk. Ten einde den moniken een afschuwen van de ondeugd der hebzucht en het hun ongeoorloofd bezit van eenig eigendom in te prenten, deed de heilige eene kuil, te midden eens mesthoops graven, en het lijk met de drie kroonen daarin werpen en alle kloosterlingen gezamenlijk daarover uit-

spreeken de woorden: „Uw geld zij met u ten verderve.” Nogtans, zegt de heilige leeraar, toen er dertig dagen na zijnen dood verloopē waren, gevoelde mijn hart zich van medelijden aangedaan met het lijden diens overledenen broeders en was ik op middelen ter zijner vertroosting bedacht. Ik deed nu Pretiosus, den proost van het klooster, bij mij komen, en zeide hem met droefheid: „Onze overledene broeder is nu reeds lang in de vlammen des vagevuurs gepijnigd: wij zijn uit liefde verplicht, alles te doen, wat wij vermogen, om hem daaruit te bevrijden; ga dan, en draag voor hem, met heden te beginnen, dertig achtereenvolgende dagen, de heilige offerande op; laat er geen enkele voorbijgaan, waarop het zaligmakend offer niet tot zijne verlossing Gode is aangeboden.” Hij vertrok aanstonds om mijn bevel te gaan volbrengen. Daar andere zorgen mij bezig hielden, was ik niet opmerkzaam op het juiste getal der dagen, toen, op zekeren nacht de overledene aan zijnen broeder, Copiosus, verscheen. „Wel, broeder! hoe zijt gij er aan toe?” vroeg hem deze. „Tot hertoe, antwoordde hij, zeer slecht; maar nu zeer goed: want heden ben ik in het gezelschap

der gelukzaligen toegelaten." Copiosus ging onverwijld naar het klooster, om deze goede tijding den broeders mede te deelen: nu telden zij de dagen, welke er sedert het bevel des abts aan den proost verlopen waren, en zij bevonden met verwondering, dat dienzelfden dag de heilige Mis voor de dertigste maal ter lafenis zijner ziel was opgedragen. Hieruit bleek het nu zonneklaar, dat de heilzame kracht der heilige offerande der overledene uit zijne straffen bevrijd had. (*Dial.* IV. 55.)

Sedert dien tijd werd het gebruik van dertig heilige Missen voor de overledenen op te doen dragen al meer en meer algemeen en het bestaat nog op den huidigen dag. Nog is te Rome in de kerk der heiligen Andreas en Gregorius, op den berg Caelius, het altaar te zien, waarop de heilige Missen voor den monnik Justus gedaan zijn.

Onze Vader. Wees gegroet.

Uit den diepen afgrond, enz. bl. 13.

Eeuwige Vader! enz.

Liefelijk hart van Maria, enz.

ACHT EN TWINTIGSTE DAG.

De engelen en de heiligen verheugen zich om de vertroosting der overledenen.

De engelen dragen onze verlangens en onze gebeden van de aarde naar den hemel over en er is niet aan te twifelen, of zij bieden diegenen, welke ter lafenis der geloovige zielen in het vagevuur geschieden, met grooter voldoening voor den troon des Allerhoogsten aan; want deze godsvruchtsoefening geschiedt met het doel en draagt ook werkelijk bij, om de betreurenswaardige leemten, welke de val van Lucifer en zijne ontelbare aanhangers in de rijen der zalige geesten gemaakt heeft, spoediger aan te vullen. Duizenden, ja, misschien millioenen van hemellingen zijn met de bewaking dier zielen belast geworden, en hunne zending is nog niet volbragt: duizenden onder hen hebben dáár, in het vagevuur, nog beschermelingen, die, gedurende hun leven, hunne engelbewaarders op eene bijzondere wijze vereerd hebben: de heilige Michaël, die den aangename last, welke de heilige Kerk hem in hare plegtige gebeden toekent, met liefde verlangt te vervullen, aanvaart iedere

liefdedaad, ten voordeele van de zielen der overledenen verrigt, als een hulde, hem zelve bewezen. De heiligen hebben insgelijks als het ware een persoonlijk belang in het vagevuur te behartigen : zij beschouwen die zielen het als uitwerkfel hunner zorgen, de vrucht hunner voorbeelden, de goede uitslag hunner gebeden, zoodat onze tusschenkomst voor die zielen, terwijl zij het getal der zaligen vergroot en hunne verschillende rangen versiert, ook ongetwijfeld eene allerliefelijkste voldoening geeft aan hunne liefde. Dit geldt inzonderheid de beschermheiligen dier zielen, de stichters van kloosterordes en geestelijke vereenigingen, de pastoors en andere zielzorgers, en ook allen, die in hun leven, zich door hunnen ijver voor de zaligheid van anderen bij God verdienstelijk gemaakt hebben en daarvoor thans het loon der gelukzaligheid genieten : zij allen verheugen zich in den hemel om den bijstand, welstand, welken wij aan die zielen, hun zoo dierbaar en aller medelijden zoo overwaardig, verleen.

Engelen en heiligen des paradijzes ! gij, die zoo een levendig belang stelt in de smarten dier lijdende zielen, verkrijg ons de genade

van alle werken, welke wij den Heer voor haar opdragen, ijverig en getrouw te volbrengen.

VOORBEELD.

In het begin van het jaar 1860, verspreidde zich het gerucht, dat er aan een benedictijner monnik van de adbij des H. Vincentius, in 1846 te Latrobe, in Amerika, gesticht, een overledene verschenen was. De slechte dagbladen bleven niet in gebreke, als naar gewoonte, zich daarover in de grofste schimptaal en sluitendste goddeloosheden uit te laten. De eerwaardige abt van Wimmer, door deze ergernissen bedroefd, gevoelde zich genoopt, den 26 Februarij 1860, de volgende verklaring publiek te maken:

„.... Ziehier wat er van is. Den 18 September 1829 zag een novice, in onze adbij des H. Vincentius, bij Latrobe, een benedictijner monnik in een volledig koorgewaad verschijnen. Deze verschijning herhaalde zich iederen dag van den 18 September tot den 19 November, nu tusschen 11 en 12 ure des middags, dan tusschen middernacht en 2 ure des morgens. Den 19 November heeft de novice, in tegenwoordigheid van een ander lid der kloosterge-

meente, ondervraagd wat zijn verlangen was. De geest antwoordde, dat hij nu reeds zeventig jaren had moeten lijden wegens het verzuim van zeven heilige Missen, waartoe hij verplicht was; dat hij reeds op verschillende andere tijden verschenen was aan zeven andere Benedictijners, maar geen gehoor had gevonden; dat hij genoodzaakt zou zijn om binnen elf jaren te verschijnen, indien hij, novice, hem niet te hulp kwame. De geest verzocht, dat die zeven heilige Missen naar zijne intentie gelezen wierden: daarenboven moest de novice zeven dagen lang in afzondering doorbrengen en een volstrekt stilzwijgen in acht nemen, en ook drie en dertig dagen lang driemaal daags den vijftigsten psalm (*Miserere*) bidden met bloote voeten en uitgestrekte armen. Al deze voorwaarden zijn vervuld geworden van den 19 November tot den 25 December, op welken dag deze geest, na het lezen der laatste heilige Mis, verdwenen is. Gedurende dien tijd is de geest nog herhaalde malen verschenen en vermaande hij den novice in de roerendste bewoording, om te bidden voor de zielen in het vagevuur, zeggende, dat zij schromelijk lijden en dat zij innig dankbaar zijn aan hen, welke

tot hare verlossing bijdragen. De geest heeft er nog bijgevoegd, wat droevig is om te zeggen, dat van de vijf priesters, welke in deze abdij reeds gestorven waren, er nog niet een in den hemel was, dat zij allen in het vagevnuur leden. Ik maak geene gevolgtrekking; maar dit alles is naauwkeurig de waarheid." (Zie het dagblad *Le Monde* van den 4 April 1860.)

Onze Vader. Wees gegroet.

Uit den diepen afgrond, enz. bl. 13.

Eeuwige Vader! enz.

Liefelijk hart van Maria, enz.

NEGEN EN TWINTIGSTE DAG.

De regtvaardigheid der zielen in het vagevuur voor hare weldoeners.

Eene ziel, voor welke wij, door onze tuschenkomst verkregen hebben, dat de poorten des hemels geopend worden, is ons op eene bijzondere wijze verplicht, in de eerste plaats om hare bevrijding uit die vreeselijke folterstraffen, vervolgens om haar vervroegd genot der hemelsche heerlijkheid. Nu is zij op hare beurt verplicht, hare weldoeners onophoudelijk genade en zegening van God af te bidden. De gelukzaligen weten de grootheid der wel-

daad, welke zij ontvangen hebben, te waardeeren; en daar zij uit kracht hunner heiligheid, in een uitmuntenden graad de deugd van dankbaarheid bezitten, beijveren zij zich om die, in evenredigheid der ontvangene weldaden, dat is, naar mate van het onuitsprekelijk geluk, dat zij bezitten, betoonen. Hij derhalve, die de affaten, welke hij verdient, en andere goede werken voor de zielen in het vagevuur opdraagt, zal in iedere ziel, welke hij verlost heeft, eene ijverige beschermster zijner eeuwige belangen, eene voorspraak om genade en barmhartigheid in den hemel vinden.

Verleen ons, o God! dat het krachtdadige voornemen van de zielen in het vagevuur bij te staan, steeds in ons toeneme en van dag tot dag tot al ijveriger werken overga, en gewaardig U ook de gebeden te verhooren, welke zij wederzijdsch voor ons, zwakke stervelingen, aan U opdragen.

VOORBEELD.

Een vroom christen, die vlijtig geweest was in alles, waarmede hij de zielen der afgestorvenen kon vertroosten, werd op zijn sterfbed, in den doodstrijd, sterk aangevallen door den

duivel; maar op hetzelfde oogenblik zag hij een groot aantal hemelsche geesten zijne legerstede omringen en de helsche magten bestrijden. Verwonderd over dit visioen en zich te gelijk vervuld gevoelende van eene vertroosting, zoo als hij er nooit een gehad had, riep hij uit: „Maar, eilieve! zegt mij toch wie gij zijt, gij, die mij eene zoo zuivere vreugde doet genieten?” „Wij zijn bewoners des hemels, antwoordden zij, die hun geluk aan uwe tusschenkomst voor hunne zaligheid te danken hebben, en wij zijn gekomen om u, tot belooning voor uwe godsvrucht, van den dood naar het leven, van den strijd naar de zegepraal, van dit verblijf vol ellende naar het bezit des eeuwigen geluks te helpen overgaan.” De stervende ontving deze aangename boodschap met den zoeten glimlach van zielsvoldoening, sloot zacht de oogen voor dit aardsche licht en stierf; op zijn vergenoegd aangezicht schemerde als de weerglans des hemelluisters, zijne ziel werd, zuiver wit als eene duif, den Opperregter aangeboden: Hij keurde haar der hemelsche heerlijkheid waardig, en liet haar, te midden der zegeningen dier dankbare gelukzaligen, die zonder ophouden zijne liefdevolle godsvrucht vier-

den, den hemel binnengaan. (BINET, *de statu animae*, c. 1.)

Onze Vader. Wees gegroet.

Uit den diepen afgrond, enz. bl. 13.

Eeuwige Vader! enz.

Liefelijk hart van Maria, enz.

DERTIGSTE DAG.

Met de zielen der overledenen te troosten, bereidt men zich zelven eene dergelijke hulp

Met de maat, waarmede wij uitgemeten zullen hebben, zegt de Verlosser, zal ons ook toegemeten worden. De godsvrucht is een gelukkig zaad, hetwelk godsvrucht voortbrengt; derhalve indien wij, gedurende dit leven, goede werken, gebeden voor de overledenen zaaijen; wij mogen met zekerheid vertrouwen, dat wij daardoor zullen behaald hebben, maar ook in de overvloedige hulpbetooningen, welke de overledenen ook aan onze zielen zullen toebrengen. Indien wij daarentegen in eene noodlottige nalatigheid, de zielen, welke in afgrijpselijke pijnen des vagevuurs zuchten, vergeten zullen hebben, dan zullen wij er insgelijks hulpeloos aan onze rampen worden overgelaten. God doet zijne zon, zoowel op de ondankbare gronden als op de vruchtbare, schijnen; maar

hare stralen schijnen, op de onvruchtbare velden vallende, hare kracht verloren te hebben, terwijl zij de goede akkors den overvloedigsten oogst doen opleveren. Wat in de natuur geschiedt, dit moet men zoo veel te zekerder op het zedelijk gebied van het leven der ziel verwachten! want God vergeldt aan ieder naar diens werken en verdiensten. Indien wij dan op deze aarde voorbeelden van goede werken, als van heilige Missen, aalmoezen, boetplegingen en andere godsvruchttoefeningen ter lafenis der zielen in het vagevuur achterlaten, dan zal God zekerlijk bewerken, dat velen ten onzen aanzien de barmhartigheid navolgen, welke wij zelve den overledenen bewezen hebben.

Voor den troon uwer oneindige barmhartigheid nedergekniel, wagen wij het, o God! U dit zwakke offer van aanbidding uwer Majesteit, en tevens van medelijden voor die zielen, welke uwe regtvaardigheid in de pijnen des vagevuurs gekerkerd houdt, op te dragen. Terwijl deze maand, welke wij tot hare lafenis willen besteden, thans ten einde loopt, bewaren wij in het hart het zoete vertrouwen, dat uwe liefde, zoo rijk aan barmhartigheid, ook een einde zal gemaakt hebben aan hare straf-

fen, althans aan de straffen van eenigen hunner, en die verlost en uw eeuwig rijk gelieve binnen te leiden. En, indien onze onwaardigheid, of ons al te flauwe ijver dit verhinderd heeft, ach, gewaardig U dan, tot aanvulling van ons te kort, het kostelijk bloed van uwen goddelijken Zoon, Jezus Christus, aan te nemen, hetwelk wij U ten dien einde opdragen en waarmede wij de verdiensten en voorbede der allerheiligste Maagd Maria, der engelen en der Heiligen vereenigen, opdat wij eenmaal, allen te gader, in den hemel vereenigd, geheel de gelukzalige eeuwigheid lang, den lofzang uwer heerlijkheid zingen mogen.

VOORBEELD.

De vrome en geleerde kardinaal, Jacobus de Vitry, vermeldt, in zijne Voorrede tot het leven der heilige Maria d'Oignies, den lof van verscheidene heilige vrouwen, doch inzonderheid verheft hij de heilige Christina, bijgenaamd de Wonderbare. Thomas de Cantimpré, Bellarminus en andere geachte schrijvers deelen op hunne beurt, met welgevallen de bewonderenswaardige daden dezer heilige mede. Onder anderen berigten zij, volgens haar eigen

verhaal, dat hare ziel, afgescheiden van haar ligchaam, door de engelen naar het vagevuur overgebracht werd, en daar getuige was der verschrikkelijke smarten die er geleden worden. Van dáár werd zij ten hemel opgevoerd, alwaar zij het goddelijk Opperwezen voorgesteld werd en deze woorden vernam: „Christina, hier zijt gij in het verblijf der gelukzaligheid, welke nimmer eindigt: ik vergun u te kiezen, of om van nu af voor altijd in het gezelschap der gelukzaligen te leven, of om naar de aarde weder te keeren, ten einde daar te lijden en daardoor de verlossing te verdienen der zielen, welke gij op die plaats van ramp en ellende gezien hebt.” — „Het verlangen dat ik gevoelde, dus verhaalde de heilige verder, om van dit aanbod, hetwelk den overledenen zoo veel voordeel beloofde, partij te trekken, deed mij zonder aarzelen antwoorden, dat ik tot het leven wederkeeren wilde. Ziedaar hoe ik stierf en tot het leven terugkwam.”

Van stonde af aan begonnen de boetplegingen, spijsdervingen, lichaamskastijdingen, waarvan men de bijzonderheden niet kan lezen zonder te huiveren. Verscheidene dagen achtereen in een volstrekt vasten door te brengen,

zich in de doornen te wentelen, hare teedere ledematen met eene bloedige tuchtroede (discipline) te geeselen, dit achtte zij weinig: meermalen heeft zij zich in een gloeiend vuur in een brandenden oven geworpen. Dikwijls dompelde zij zich in bevrozene vijvers of rivieren en hield het daarin meerdere dagen achter elkander uit, terwijl intusschen haar binnenste ter prooi was aan onuitsprekelijke gemoedskwelling. Somwijlen liet zij zich, al biddende, door den stroom des waters medeslepen tot onder een molenrad, hetwelk haar alsdan op eene verschrikkelijke wijze in elkander drukte en omwentelde. Op andere tijden zag men haar door de honden bijten en diepe wonden scheuren zonder dat zij daar den geringsten wederstand bood. Wat haar in deze huivering wekkende folteringen, waarvan hier slechts een gering gedeelte wordt aangehaald, bemoeidigde, dit was de gunst van God, dat de zielen, welke zij uit het vagevuur verlostte, haar verschenen en haar bedankten. (SURIUS, 23 Junij.)

Onze Vader. Wees gegroet.

Uit den diepen afgrond, enz. bl. 13.

Eeuwige Vader! enz.

Liefelijk hart van Maria enz.

NOVEEN

VOOR DE

GELOOVIGE ZIELEN IN HET VAGEVUUR,

door den heiligen Alphonsus de Liguorie.

VOORDEELEN DEZER GODSVRUCHT.

De godsvrucht ter lafenis der zielen in het vagevuur, waardoor wij van Gods barmhartigheid trachten te verwerven, dat zij haar in hun smartelijk lijden verligte en hun spoedig het genot van de heerlijkheid des hemels verleene, is alleraangenaamst aan God en allervoordeeligt voor ons zelve. Trouwens, die gezegende zielen zijn Gods onsterfelijke bruiden en van eene levendige dankbaarheid doordrongen jegens hen, die hun uit dien afgrijselijken kerker verlossen, of ten minste in hunne pijnen vertroosten: waaruit volgt, dat zij, wanneer hun eenmaal vergund zal zijn de heerlijkheid des hemels te genieten, zekerlijk degenen niet vergeten zullen, welke voor hen gebeden hebben. En men mag, zonder vrees voor dwaling, in de godvruchtige meening verkeeren, dat God hun kennis geeft van onze gebeden, opdat zij op hunne beurt als onze voorspreeksters bij Hem optreden. Deze heilige zielen kunnen is waar

niet voor zich zelve bidden, omdat zij in de vlammen des vagevuurs zijn als strafpligten, die ter eigene verlossing niets anders kunnen doen, dan de straf afboeten, hun tot voldoening voor hunne zondesschuld aan Gods regtvaardigheid opgelegd; desnietegenaande zijn zij toch in Gods genade, staan zij hoog in zijne vriendschap en vermogen zij daarom voor ons te bidden en genaden voor ons te verkrijgen. De heilige Gregorius haalt, in zijne *Zamenspraken*, mirakelen aan, welke op deze aarde gebeurd zijn door de tusschenkomst van zielen in het vagevuur. De heilige Catharina van Bologna nam hare toevlugt tot de zielen in het vagevuur, wanneer zij eene of andere genade van God wilde bekomen, en zag zich steeds weldra verhoord; zij zeide, dat zij verscheidene genaden, welke zij door de heiligen in het hemelsch paradijs niet had kunnen verkrijgen, verworven had met zich tot die gezegende zielen te wenden. 't Is daarenboven bekend, dat de genaden, welke godvruchtige personen getuigen door de tusschenkomst der zielen in het vagevuur verkregen te hebben, ontelbaar zijn.

Maar verlangen wij den bijstand hunner

voorspraak te ondervinden, het is ook billijk, ja, pligt is het, dat wij haar insgelijks door onze tusschenkomst vertroosten. 't Is pligt, zeg ik; omdat de christelijke liefde gebiedt, onzen evennaaste, die in den noed is, hulp te bieden. Maar verkeert er nu wel één enkele onzer medebroeders op deze aarde in zoo hoogen en dringenden noed als deze gekerkerde zielen? Voortdurend liggen zij diep bedolven in dien gloeienden oven, die haar veel grooter pijnen veroorzaakt dan al onze doordringenste vuren: zij worden daarenboven van het aanschijn Gods verstoken gehouden, en dit is eene straf, veel smartelijker dan al de anderen te zamen. Laat ons ook bedenken, dat in die folterplaats misschien onze vader en moeder, onze broeders en zusters, onze andere nabestaanden, onze weldoeners, onze vrienden zich bevinden, en dat zij onze voorbede en hulp inroepen, dat zij daarop met smart wachten. Nemen wij daarbij in aanmerking, dat deze gezegende zielen, zoo lang zij strafpligtig zijn voor Gods regtvaardigheid, volstrekt onvermogen zijn zelve ook maar het geringste te doen tot verligting van haren toestand. Deze gedachte

moest alleen genoeg zijn om onzen ijver te doen ontvlammen en ons aan te sporen, alles te doen, wat in onze magt is, om haar onzen bijstand te verleenen. Hiermede zullen wij dan, niet alleen een Gode alleraangenaamst werk verrigten, maar ook voor ons zelven groote verdiensten vergaderen; en deze heiligen zullen op hunne beurt niet in gebreke blijven, ons voortdurend tal van genade te verwerven, waardoor onze zaligheid verzekerd zal zijn. Wat mij aangaat, ik houd mij ten volle overtuigd, dat eene ziel, na eenmaal, door tusschenkomst eens geloovigen, uit het vagevuur verlost te zijn geworden, niet zal ophouden tot God te zeggen: „Heer! gedoog niet, dat de christen, die mij uit den kerker des vagevuurs bevrijd en mij het geluk bezorgd heeft van spoediger uw zaligmakend aanschijn te genieten, nu zelf verloren ga.” Mogten derhalve de geloovigen er zich met allen ijver op toeleggen, om voor die heilige zielen, door heilige Missen of te doen lezen of godvruchtig bij te wonen, door aalmoezen, door boetwerken, of ten minste door hunne vurige gebeden, vertroosting, ja, zelfs de verlossing te bewerken.

OVERDENKINGEN EN GEBEDEN

voor iederen dag der Noveen.

Laat ons in de barmhartigheid van Jezus Christus en in de voorspraak zijner heilige Moeder al de zielen in het vagevuur aanbevelen, vooral de zielen onzer ouders bloedverwanten, weldoeners, vrienden en vijanden, en meer bijzonderlijk de zielen van diegenen, voor wie wij verplicht zijn te bidden, en laat ons, met een oplettend en medelijdend oog op het zware lijden dier heilige bruiden van Jezus Christus, de volgende gebeden voor hun aan God opdragen.

1. Ontelbaar zijn de smarten dier gezegende zielen; maar hunne grievendste smart is wel de gedachte, dat hare eigene zonden, gedurende haar tijdelijk leven op aarde gepleegd, de oorzaak van al hun lijden zijn.

O Jezus, mijn Verlosser! ik heb zoo dikwijls de hel verdiend; hoe menigvaldig en zwaar zouden nu mijne folteringen niet zijn, indien ik tot in de diepte des afgronds ver-

wezen was en dáár bedacht, dat ik zelf de schuld was mijner veroordeeling? Ik bedank U voor het geduld, hetwelk Gij met mij gehad hebt. O, mijn God! omdat Gij de oneindige goedheid zijt, daarom bemin ik U boven alles en berouwt het mij, uit den grond mijns harten, dat ik U beleedigd heb. Ik beloof U, liever te zullen sterven dan ooit meer U te mishagen. Verleen mij de heilige standvastigheid. Heb medelijden met mij. Heb ook medelijden met die gezegende zielen, die door de vlammen gepijnigd worden in dien gloeienden oven des vagevuurs. Moeder Gods! o Maria! verleen haar den bijstand uwer magtige voorspraak.

Laat ons een *Onze Vader* en een *Wees gegroet* bidden voor die arme zielen

Zijn 't niet uw bruiden, die van smarten in dit vuur,
O, Jezus! en voer U van liefde tevens blaken,
Ach, blusch die felle vlam, vervroeg haar 't zalig uur
Waarnaar ze, in al haar pijn, het pijnlijkste haken!

2. Eene andere smart, welke deze heilige zielen grievend leed veroorzaakt, is de herinnering van den tijd, welken zij op aarde nutteloos verloren lieten gaan, terwijl zij

toch, met dien behoorlijk te besteden, veel meer verdiensten voor den hemel konden verzamelen; nog knellender wordt die spijt door de gedachte, dat dit verzuim onherstelbaar is: want het einde des levens sluit ook den tijd der verdienste.

Ach! wat ben ik dan arm, o God! ik, die na zoo vele jaren op deze aarde geleefd te hebben, geene andere verdiensten heb, dan welke ter verdoemenis leiden! Ik dank U, dat Gij mij den tijd vergund hebt om het kwaad, waaraan ik mij schuldig heb gemaakt, te vergoeden. Help mij met uwe genade, het overige mijns levens eeniglijk aan de beoefening der liefde tot U, eeniglijk aan uwen dienst toe te wijden. Ontferm U over mij! Ontferm U ook over deze heilige zielen, die door de vlammen gepijnigd worden in dien gloeienden oven des vagevuurs. Moeder Gods! o Maria! verleen haar den bijstand uwer magtige voorspraak.

Onze Vader. Wees gegroet.

Zijn 't niet, enz. blz. 113.

3. Eene andere zware kwelling dier heilige zielen is het schrikwekkend gezigt harer zonden, voor welke zij moeten boeten. In dit

leven kent men de afschuwelijkheid der zonde niet, maar in het andere leven ziet men er al het verfoeijelijke van in: en dit besef is eene der bijtendste folteringën van de zielen in het vagevuur.

O mijn God! omdat Gij de oneindige goedheid zijt, daarom bemin ik U boven alles, en berouwt het mij uit den grond mijns harten, dat ik U ooit heb beleedigd. Ik beloof U, liever te zullen sterven dan ooit meer U te mishagen. Verleen mij de heilige standvastigheid. Ontferm U over mij! Ontferm U ook over deze heilige zielen, die door de vlammen gepijnigd worden in den gloeienden oven des vagevuurs. En gij, o Moeder Gods! verleen haar den bijstand uwer magtige voorspraak.

Onze Vader. Wees gegroet.

Zijn 't niet, enz. blz. 113.

4. Nog eene andere smart doet deze zielen. als hartelijk, getrouwe bruiden van Jezus Christus, eene bittere droefneid aan en dit is de gedachte, dat zij in haar leven op aarde, door hare zonden aan den God, welke haar eene zoo groote liefde toedroeg, evenwel zoo veel misnoegen veroorzaakt hebben! Er zijn

boetvaardigen geweest, die alleen van berouw, dat zij een zoo goeden God beleedigd hadden, gestorven zijn. Maar de zielen in het vagevuur weten veel beter dan wij op aarde, hoe beminnelijk God is, en zij beminnen Hem ook met al het vuur harer verlangens; daarom doervlijmt haar de herinnering, dat zij Hem gedurende haar tijdelijk leven mishaaagd hebben, met eene smart, welke alle andere smart te boven gaat.

O, mijn God, omdat Gij de oneindige goedheid zijt, daarom berouwt het mij uit den grond mijns harten, dat ik U ooit beleedigd heb. Ik beloof U, liever te zullen sterven dan U ooit meer te mishagen. Verleen mij de heilige standvastigheid. Ontferm U over mij. Ontferm U ook over deze heilige zielen, die door de vlammen gepijnigd worden in dien gloeienden oven des vagevuurs! o, Moeder Gods! o Maria! verleen haar den bijstand uwer magtige voorspraak!

Onze Vader. Wees gegroet.

Zijn 't niet, enz. blz. 113.

5. Een andere oorzaak van angstige droefenis is voor deze heilige zielen de onwetend-

heid, waarin zij te midden dier scherpe vlammen verkeerden, hoe lang hunne folteringen nog moeten duren, wanneer hunne straf eenmaal eindigen zal. Wel zijn zij verzekerd, dat er ten laatste een einde aan zal komen, maar hunne onbekendheid met den laatsten dag van hun lijden is voor hun ongetwijfeld eene bittere smart te meer.

Wat een verschrikkelijk ongeluk, o God! indien Gij mij ter helle gedoemd haddet! Dáár toch zou ik maar al te zeker zijn geweest van dien vervaarlijken afgrond nooit te kunnen ontkomen. Och, ik bemin U boven al, o oneindige Goedheid! en het berouwt mij uit den grond mijns harten, dat ik U ooit beledigd heb. Ik beloof U, liever te zullen sterven, dan ooit meer U te mishagen. Verleen mij de heilige standvastigheid. Ontferm U mijner! Ontferm U ook over deze heilige zielen, welke door de vlammen gepijnigd worden in dien gloeienden oven des vagevuurs. O, Moeder Gods! o Maria! verleen haar den bijstand uwer magtige voorspraak.

Onze Vader. Wees gegroet.

Zijn 't niet, enz. blz. 113.

6. Strekt de herinnering van het lijden en

sterven des Verlossers en van het allerheiligste Sacrament des Altaars dezer heilige zielen tot troost, dewijl zij door de kracht van dat lijden geheiligd zijn en door de heilige Mis en Communie zoo vele genaden hebben ontvangen en nog voortdurend ontvangen: evenzeer worden zij gekweld door de droevige gedachte, dat zij die twee onschatbare weldaden der liefde van Jezus Christus met ondankbaarheid beantwoord hebben.

O, mijn God! ook voor mij zijt Gij gestorven, ook aan mij hebt Gij U in de heilige communie zoo dikwijls medegedeeld, en evenwel heb ik U met ondank vergolden! Maar nu, o mijn opperste Goed! bemin ik U boven alles en berouwt het mij, U beleedigd te hebben, veel meer dan eenig ander leed, wat mij is of kan overkomen. Ik beloof U, liever te zullen sterven dan ooit meer U te mishagen. Verleen mij de heilige standvastigheid. Ontferm U over mij. Ontferm U ook over deze heilige zielen, die door de vlammen gepijnigd worden in dien gloeienden oven des vagevuurs. O, Moeder Gods! o, Maria! verleen haar den bijstand uwer magtige voorspraak.

Onze Vaier. Wees gegroet.

Zijn 't niet, enz. blz. 113.

7. Wat de kwellingen dier heilige zielen insgelijks vermeerderd, dit is de levendige herinnering van al de bijzondere weldaden, welke zij van de goedheid Gods ontvangen hebben, zooals de genade des christendoms, de geboorte in een katholiek land, of (bij onderscheiding van zoo vele katholieken) van katholieke ouders, de langmoedigheid waarmede God hare boetvaardigheid als afgewacht heeft, het ontvangen van de vergiffenis hunner zonden; en ieder dezer onwaardeerbare gunsten doet hun thans hunne ondankbaarheid jegens God al klaarder inzien.

Maar, helaas! o, God! wie is er ondankbaarder geweest dan ik? Gij hebt mij met zoo groot geduld gewacht; Gij hebt mij met zoo groote liefde vergiffenis geschonken, en, na U zoo dikwijls beternis beloofd te hebben, ben ik toch voortgegaan met U te beleedigen! Och! ik smee U, doem mij niet ter helle: want ik wil U beminnen, en in de hel kan men U niet beminnen. Het berouwt mij, o oneindige Goedheid, dat ik U beleedigd heb. Ik beloof U, liever te zullen sterven dan ooit meer U te mishagen. Ontferm U over mij! Ontferm U ook over deze heilige zielen, welke door de

vlammen gepijnigd worden in dien gloeienden oven des vagevuurs. O, Moeder Gods! o Maria! verleen hun den bijstand uwer krachtige voorspraak.

Onze Vader. Wees gegroet.

Zijn 't niet, enz. blz. 113.

8. Nog eene andere allerbitterste droefheid is voor die heilige zielen de gedachte, dat God hun, gedurende hun leven op aarde, bijzondere genaden verleend heeft, welke Hij niet aan anderen heeft geschonken, en dat zij door hunne zonden Hem genoodzaakt hebben, hun te haten, ofschoon Hij hun later, toen zij boetvaardig waren, vergiffenis geschonken en het eeuwig leven vergund heeft.

En ik, o, God! ik ben niets minder on dankbaar: daar ik, na zoo vele en zoo groote genaden ontvangen te hebben, uwe liefde veracht en U genoodzaakt heb, mij ter helle te doemen! Oneindige Goedheid! nu bemin ik U boven alles en berouwt het mij uit geheel mijne ziel, dat ik U ooit beleedigd heb. Ik be loof U liever te zullen sterven dan ooit meer U te mishagen. Verleen mij de heilige stand vastigheid. Ontferm U over mij. Ontferm U

ook over deze heiligen zielen, welke door de vlammen gepijnigd worden in dien gloeienden oven des vagevuurs. O, Moeder Gods! o, Maria! verleen hnn den bijstand uwer krachtige voorspraak.

Onze Vader. Wees gezroet.

Zijn 't niet, enz. blz. 113.

9. In één woord, de smarten dier heilige zielen zijn verschrikkelijk : het vuur, de duisternis, verveling, het zelfverwijt, de onzekerheid van den tijd hoelang zij in dien vreeselijken kerker moeten smachten : maar van al de kwellingen dier heilige bruiden des Zaligmakers is er geen enkele, die in vergelijking kan komen met hunne verwijdering van hunnen goddelijken Bruidegom en met het derven zijns aanschijns.

O, mijn God! hoe heb ik zoo vele jaren in verwijdering van U en buiten uwe genade kunnen leven! Oneindige Goedheid! ik beemin U boven alles en het berouwt mij, uit den grond mijns harten, dat ik U ooit beledigd heb. Ik beloof U, liever te zullen sterven dan ooit meer U te mishagen. Verleen mij de heilige standvastigheid en laat

niet toe, dat ik nogmaals in gevaar kom van in uwe ongenade te vallen. Ontferm U mijner! Ontferm U ook, ik smeeek het U, over deze heilige zielen, verligt hun lijden en verkort den duur van hun ballingschap, door hun onverwijld in uw paradijs toe te laten om U te beminnen en van aanschijn tot aanschijn te aanschouwen. O, Moeder Gods! o, Maria! verleen hun den bijstand uwer krachtige voorspraak: bid ook voor ons, die nog aan het gevaar des eeuwigen verderfs bloedgesteld zijn.

Onze Vader. Wees gegroet.

Zijn 't niet, enz. bl. 113.

GEBED TOT JEZUS CHRISTUS

VOOR DE

Heilige zielen in het Vagevuur,

IN DEN NAAM ZIJNER LIJDENSSMARTEN.

*(Zeer gevoelig op iederen dag der Noveen
of der Maand voor de overledenen aan
het bovenstaande toe te voegen.)*

O, allerminnelijkste Jezus! door het bloedig
zweet, hetwelk U in den Olijfhof is uitge-
barsten, ontferm U over deze arme zielen.

Antw. Ontferm U over haar, o Heer!
ontferm U over haar.

O, allerbeminnelijkste Jezus! door de smar-
ten, welke Gij van uwe wreede geeseling
ondergaan hebt, ontferm U over de arme
zielen.

Antw. Ontferm U over haar, enz.

O, allerbeminnelijkste Jezus! door de

smarten, welke U die pijnlijke krooning met doornen heeft aangedaan, ontferm U over deze arme zielen.

Antw. Ontferm U over haar, enz.

O, allerminnelijkste Jezus! door de smarten, welke Gij geleden hebt, toen Gij uw kruis naar den Calvarieberg droegt, ontferm U over deze arme zielen.

Antw. Ontferm U over haar, enz.

O, allerminnelijkste Jezus! door de smarten, welke Gij onder uwe vreeselijke kruisiging verduurd hebt, ontferm U over deze arme zielen.

Antw. Ontferm U over haar, enz.

O, allerminnelijkste Jezus! door de smarten, welke uw bittere doodstrijd op het kruis U veroorzaakte, ontferm U over de arme zielen.

Antw. Ontferm U over haar, enz.

O, allerminnelijkste Jezus! door de naam-

looze smart, welke Gij op dien oogenblik hebt uitgestaan, toen uw gezegende ziel van uw ligchaam scheidde, ontferm U over deze arme zielen.

Antw. Ontferm U over haar, enz.

Laten wij ons nu aan de zielen in het vagevuur aanbevelen en zeggen:

Heilige zielen, wij hebben nu voor u gebeden: maar gij, die zoo aangenaam aan het hart van God zijt en de onfeilbare verzekering hebt, dat gij Hem niet meer kunt verliezen, bidt Hem voor ons, arme zondaars, die nog in gevaar zijn van verloren te gaan en onzen God voor eeuwig te verliezen.

LAAT ONS BIDDEN.

O, God! die zoo gaarne vergeeft en wien de zaligheid der menschen zoo dierbaar is, wij smeeken uwe barmhartigheid, dat Gij aan onze broeders, aan onze weldoeners, die dit leven verlaten hebben, door de tusschenkomst der heilige Maria, altijd maagd, en van al uwe Heiligen, de eeuwige gelukzaligheid vergunt deelachtig te worden. Door Jezus Christus onzen Heer. Amen.

HELDHAFTIGE LIEFBEDAAD

TEN GUNSTE DER ZIELEN IN HET VAGEVUUR.

Deze daad bestaat hierin, dat iemand geheel vrijwillig, uit zuivere liefde, ten voordeele der zielen in het vagevuur, afstand doet van al zijne goede werken, in zoo verre zij de kracht bezitten van voldoening aan Gods regtvaardigheid te geven in hare strafvordering voor de zonden, en daarenboven afstand doet van al de voorbeelden en voldoeningen aan Gods regtvaardigheid, welke, na zijn dood, door anderen, ter lavenis zijner ziel aan God mogen opgedragen worden. Aan welke geloovige ziel of zielen zullen deze voordeelen geworden? Hierover laat gij de Moeder Gods beschikken: in hare handen legt gij deze afgestane geestelijke goederen neder, opdat zij die aan eene of meer zielen in het vagevuur, naar de keus en altijd billijke bepaling van haar moederhart uitdeele.

Om nu wèl te begrijpen, wat gij door zoodanigen afstand van uwe goede werken aan de geloovige zielen wegschenkt en wat gij daarvan voor u zelve behoudt, diene het volgende. De goede werken (gebeden, aalmoezen, boet-

plegingen enz.) van een vromen christen, naar behooren verrigt, leveren hem vierderlei vruchten op: 1°. verdient hij daarmede hemelsche belooning; 2°. kan hij daardoor nieuwe weldaden (genaden en zegeningen), zoowel voor het ligchaam, als voor de ziel – ook van anderen – verkrijgen; 3°. doen zij hem in Gods welbehagen en vriendschap stijgen, door zijne ziel al meer en meer van de smetten der zonden te zuiveren en haar vergiffenis te verwerven der beledigingen, welke hij de goddelijke Majesteit heeft aangedaan; 4°. strekken zij hem tot verzoening van Gods regtvaardigheid, in mindering namelijk of tot voldoening van hare strafvordering voor de zonden. – Welke van deze vruchten onfeilbaar zullen genoten worden: in hoe verre zij zamengaan of alleen staan kunnen, weet men reeds van elders en behoeft thans niet gezegd: hier is het genoeg op te merken, dat slechts de vierde soort van vruchten, te weten: de voldoening aan Gods regtvaardigheid voor de straf der zonden, aan de lijdende zielen in het vagevuur kan toegevoegd worden.

Hieruit blijkt nu wat gij door dezen afstand uwer goede werken, ter lafenis der geloovige

zielen opoffert: niet uwe hemelsche verdiensten en belooningen; niet de vermeerdering der genade en zegeningen Gods ter hoogere heiliging en opklimmende zuivering uwer eigene ziel; ook niet die heiliging en zuivering zelve: integendeel, naarmate gij verhevener liefde met zelfverloochening beoefent, oogst gij die vruchten overvloediger in. Wat gij dus aan de zielen in het vagevuur afstaat, dit is, in de eerste plaats de waarde uwer goede werken tot verzoening van Gods regtvaardigheid, dat wil zeggen, tot vermindering of voldoening harer strafvorderingen voor de zonden, en dit zijn, in de tweede plaats, de voldoeningen aan Gods regtvaardigheid, welke anderen u, na uwen dood, zullen toevoegen; maar dit schijnbaar verlies wordt door de vermeerdering der drie andere vruchten, waarmede die beoefening eener zoo verhevene liefde en zelfverloochening uwe goede werken bekroont, ruimschoots vergoed. Wel verre dus dat het u afzoude schrikken, moeten veeleer de overvloedige genade en voorregten, zooals weldra breedvoeriger zal gezegd worden, aan het doen van den hier bedoelden afstand verleend, u daartoe aanmoedigen. — Ook hindert deze lief-

dedaad de priesters niet, de heilige Mis, als naar gewoonte, op te dragen voor wie en wat hun verzocht is, of hunne godsvrucht verlangt; aldus heeft dit paus Benedictus XIII verklaard, in zijne Breve van den 23 Augustus 1728.

De insteller dezer bewonderenswaardige beoefening der christelijke liefde jegens de overledenen was P. Casparus Oviden, van de orde der Theatijnen. Want, ofschoon zij aan vorige eeuwen niet onbekend was, vermits reeds in vroegere tijden eenige dienaren Gods van uitstekende godsvrucht en geleerdheid op dezelfde wijze hunne liefdadigheid aan de zielen in het vagevuur betoond hadden, was echter deze ordesgeestelijke de man, door Gods Voorzienigheid uitgekozen, om deze godsvruchttoefening meer bekend te maken en onder de geloovigen te verspreiden. Op zijne herhaalde vertoogen heeft paus Benedictus XIII haar bevoorregt met talrijke aflaten, in lateren tijd, door de pausen Pius VI en IX bekrachtigd en vermeerderd.

Deze heldhaftige liefdedaad, waaraan, in sommige gedrukte bladeren, de naam van belofte wordt gegeven, legt evenwel geene verplichting onder zonde op: zij is geheel vrij-

willig en kan ook ten allen tijde weder ingetrokken of herroepen worden. Men behoeft ook, om dit offer te doen, juist geen bepaald formulier uit te spreken; dien afstand enkel bij zich zelve met den wil te doen, is reeds genoeg om de aflaten, daaraan verbonden, te kunnen verdienen. Desniettenstaande laten wij hier het formulier volgen, hetwelk door den eerwaardigen Oliden opgesteld en in het Decreet van paus Pius IX, onder dagteekening van den 30 September 1852, aangehaald is,

§ 1. *Formulier van afstand ten voordeele der overledenen.*

„Ter uwer grooter verheerlijking, o God, één in wezen en drievuldig in personen, en ten einde den allerminnelijksten Zaligmaker, mijnen Heer Jezus Christus, digterbij na te volgen en mij tot een waren dienaar te verklaren der Moeder van barmhartigheid, de allerheiligste Maria, die ook de Moeder der arme zielen in het vagevuur is; neem ik N. N., mij vastelijk voor, tot de verlossing en vertroosting dier gekerkerde zielen, welke aan de

goddelijke regtvaardigheid nog straffen voor hunne zonden verschuldigd zijn, mede te werken; en op de wijze, zooals ik dit kan en mij geoorloofd is, doch zonder mij onder eenigerlei zonde te verpligten, doe ik U en offer ik U, met vrijen wil en uit eigen beweging, mijne belofte van alle zielen uit het vagevuur te willen verlossen, welke de allerheiligste Maagd verlangt, dat verlost zullen worden. Diensvolgens leg ik in de handen dier teedere Moeder al mijne werken, in zoo verre zij tot voldoening aan uwe regtvaardigheid verstrekken, neder, als ook al de zoodanigen, welke anderen voor mij, hetzij gedurende mijn leven, hetzij in het uur mijns doods, of zelfs na mijnen overgang in de eeuwigheid, aan U zullen opdragen en mij willen toegeëigend hebben. Ik bid u, o God! dit mijn offer en deze mijne schenking te willen aannemen en bekrachtigen, gelijk ik dezelve hernieuw en bevestig ter uwer eer en tot heil mijner ziel.

Indien, wat ik met zooveel regt mag vreezen, mijne werken van voldoening niet toereikend zijn, om al de schulden der zielen, welke de allerheiligste Maagd verlangt te verlossen en ook mijne eigene schulden af te lossen,

waarin ik bij uwe regtvaardigheid vervallen ben door mijne zonden, welke ik opregtelijk van harte haat en verfoei—dan bied ik mij zelve aan, o Heer! om voor alles, wat er nog aan die volledige genoegdoening mogt ontbreken, indien U dit zoo behaagt, in de vlammen des vagevuurs aan uwe regtvaardigheid te voldoen, terwijl ik dan mij zelve verders in de armen uwer barmhartigheid en in die mijner allerminzaamste moeder, Maria, toebetrouw.

Tot getuige van deze mijne opdracht neem ik al de gelukzaligen van het paradijs, de strijdende Kerk op deze aarde en de lijdende Kerk in het vagevuur. Amen.

Den der maand des jaars 18

KORTER FORMULIER.

„Ik, N. N. doe, ten voordeele der heilige zielen in het vagevuur, afstand van dat gedeelte der vruchten van al mijne toekomstige goede werken, hetwelk strekken kan, om aan Gods regtvaardigheid in hare strafvordering voor de zonden voldoening te geven; mede

doe ik, ten haren voordeele, afstand van al dergelijke vruchten of voldoeningen vóór of na mijnen dood, door anderen, voor mij aan God op te dragen, en stel die allen in de handen der allerheiligste Maagd, opdat zij die aan de geloovige zielen van hare keus toevoege.”

Hoewel het niet volstrekt noodig is een dezer formulieren met den mond uit te spreken, veel minder het dikwijls te herhalen, is het evenwel nuttig ze nu en dan te lezen, ten einde den ijver der liefde weder op te wekken en alzoo onze bijdragen in geestelijke goederen tot verligting der lijdende zielen te vermeerderen, opdat zij daardoor des te eerder in het bezit der hemelsche heerlijkheid gesteld worden.

§ 2. *Beweegredenen tot het verrigten dier heldhaftige liefdedaad.*

1. De gelofte of afstand is volstrekt niet in strijd met den liefdepligt, van in de eerste plaats voor overledene ouders en nabestaanden, voor de medebroeders der orde of congregatie, waarvan iemand lid is, voor weldoeners enz.

te bidden ; de allerheiligste Maagd, met ieders pligten te dien aanzien bekend, zal hare beschikking wel zóó weten in te rigten, dat onze gebeden en onze goede werken in de eerste plaats onze ouders en nabestaanden, onze medebroeders, onze weldoeners en vrienden, en vervolgens de anderen naar Gods welbehagen bevoordeelen. Derhalve kunnen en moeten wij al onze godsvrucht-oefeningen om, door de tusschenkomst der heilige Maagd en andere heiligen, eenige genade van God te bekomen, steeds met denzelfden ijver voortzetten, want dit strijdt in geenen deele met dien afstand ten gunste der overledenen ; hierdoor namelijk offeren wij ter hunner zielelafenis niets anders op dan die vruchten onzer goede werken, welke ter voldoening aan Gods regtvaardigheid verstrekken ; alle overige vruchten, hemelsche verdiensten, vermeerdering van genade en heiligheid onzer eigene ziel, blijven steeds voor ons zelve bewaard, ja, de zelfopoffering van dezen afstand, waardoor wij, als ware navolgers der zelfopoffering onzes gekruisten Verlossers, met den heiligen Apostel, Paulus, verlangen als in den ban, verwijderd van Christus te zijn voor onze broeders en in

hunne plaats de straffen des gevoels onder ontbering van het aanschijn Gods, in het vagevuur te lijden—deze zelfopoffering doet ons ongetwijfeld in liefde, in behagelijkheid aan God opklimmen en stelt ons nog meer in staat om èn voor ons zelve èn voor anderen Gods barmhartigheid af te smeecken.

2. Hij, die door zijne tusschenkomst de lijdende zielen tracht te vertroosten en haar lijden te verkorten, verrigt een Gode alleraangenaamst werk. „Indien wij door onze voorbede eene ziel uit het vagevuur verlossen, dan, zegt de heilige Brigitta, doen wij aan Jezus Christus, den bruidegom dier ziel, iets, hetwelk Hem even zoo aangenaam en in zijne schatting even zooveel waard is, alsof Hij zelf vrijgekocht ware; en ten zijnen tijde zal Hij ons eene volledige vergoeding geven van dat goede, hetwelk wij Hem bewezen hebben, en alsdan zullen wij er de winsten van inoogsten.” Deze woorden troffen Benedictus XIII, een paus, die in den geur van heiligheid gestorven is, zoo zeer, dat, gelijk hij zelf dit in eene zijner preeken verklaart, hij op het punt stond van in het openbaar, op den preekstoel, van al zijne geestelijke goederen aan de heilige

zielen in het vagevuur zonder eenig voorbehoud af te staan.

3. Deze zoo grootmoedige liefdedaad is verrigt geworden door ontelbare dienaren en dienaressen Gods, waaronder er velen zijn, die in waardigheden, in geleerdheid en heiligheid van leven uitgemunt hebben. Geheele geestelijke vereenigingen of genootschappen zijn er geweest, die deze liefdevolle gelofte hebben afgelegd. Uitstekende godgeleerden hebben haar verdedigd, onder anderen twee vermaarde schrijvers der Sociëteit van Jezus, Moniada en Ribadencira, alsook de geleerde Fr. Jacobus Baron, in het tweede deel van zijn werk: *Incidie universel*, waarin hij de voorbeelden aanhaalt der heilige Gertrudis, der heilige Lidwina, der heilige Catharina van Sienna, der heilige Theresia en des eerbiedwaardigen Ximenes, die deze schenking deed op den raad der heilige Maagd, en uit deze en meer andere voorbeelden bewijst hij, dat deze liefdedaad, in plaats van het geringste verlies, een groot voordeel aanbrengt, volgens het woord des H. Geestes: „Anderen deelen hunne eigene goederen uit en worden daar rijker door.” (Spreuken XI. 24.) Ditzelfde bewijzen ook de

goedkeuring des H. Stoels en de groote voorregten, waarmede hij deze heldhaftige liefdedaad begunstigd heeft.

4. De heilige Brigitta verzekert in het boek harer *Openbaringen*, en Benedictus XIII beroept zich, in zijne vierde preek over het vagevuur, op het getuigenis dier heilige, dat zij uit deze gloeiende afgronden eene stem hoorde roepen: „Rijkelijk worde hij beloond, die ons, in onze kwellingen, vertroosting aanbrengt.” Een anderen keer hoorde zij insgelijks eene wijdklinkende stem roepen: „O, Heer en God, maak gebruik van uwe onbegrijpelijke almacht, en beloon diegenen, welke ons met hunne voorbede bijstaan en ons tot het aanschouwen uwer godheid helpen opstijgen.” Dezelfde heilige getuigt, dat zij nog een engel heeft hooren zeggen: „Gezegend hij wie op aarde de arme zielen in het vagevuur, met zijne gebeden, zijne goede werken en zijn lichamelijk lijden, bijstaat.” De heilige Antonius zeide, dat alles, wat wij uit liefde aan de zielen der overledenen schenken, voor ons in genade verandert, en dat wij er na onzen dood de verdiensten honderdvoudig vermenigvuldigd zullen bevinden.” Pater Baron

verhaalt, in het tweede deel van zijn werk: *Incendie* (I. III, c. 28), dat, nadat de heilige Gertrudis deze schenking aan de zielen in het vagevuur gedaan had, de duivel haar in het uur van haren dood verscheen en haar daarom bespotte, zeggende: „Wat zijt gij hoovaardig! en wat zijt gij wreed voor u zelve geweest! Is, trouwens, wel ergens eene grooter hoovaardigheid in te vinden, dan hierin, dat iemand de schulden van anderen wil betalen zonder zijne eigene schulden te voldoen? Maar nu, gij gaat sterven, nu zullen wij zien wat u zal overkomen? Gij zult voor u zelve boeten met in de vlammen des vagevuurs te branden, en ik zal over uwe dwaasheid lagchen, terwijl gij u om uwen hoogmoed bitter zult beklagen.” Doch op hetzelfde oogenblik zag zij haren goddelijken bruidegom, Jezus Christus haar naderen en zij hoorde uit zijnen mond deze troostwoorden: „Om u te doen beseffen hoe aangenaam Mij uwe liefdedaad voor de zielen der overledenen geweest is, schenk Ik u op dezen oogenblik al de straffen kwijt, welke gij in het vagevuur had moeten lijden; en vermits Ik u beloofd heb, honderdvoudig te beloonen, wil ik, boven deze kwijtschel-

ding, uwe heerlijkheid in den hemel milddadiglijk vergrooten en zal Ik u voor die liefde, welke gij aan mijne welbeminte zielen in het vagevuur betoond hebt, met hun van uwe goede werken de vruchten ter voldoening af te staan, nog eene bijzondere vergelding geven."

5. Met alzoo onze eigene voldoening en die van anderen voor ons ten voordeele der zielen in het vagevuur op te offeren, doen wij iets zeer aangenaams aan God, aan Maria, aan de engelen en aan de heiligen, welke zoo vuriglijk verlangen, deze heilige zielen als deelgenooten van hun geluk bij zich te zien, en wij zelven genieten daar, èn voor het tegenwoordige leven èn voor het toekomende onschatbare voordeelen van. God laat zich nooit overtreffen in grootmoedigheid; hoe meer wij voor Hem doen, hoe overvloediger Hij zijne genaden, en dikwijls uitgelezene, bijzondere genaden over ons uitstort. Maar, onze God en Zaligmaker heeft ons verzekerd, dat „Hij alles, wat aan den minste der zijnen geschiedt, aanmerkt als aan Hem zelve gedaan." — „De godsvrucht tot lansenis der zielen in het vagevuur, zegt de beroemde pater W. Faber, stelt ons meer dan alle

andere godsvruchttoefeningen in staat, om onze pligten jegens God te vervullen, omdat zij enkel liefde en wel belanglooze liefde is. Zij vertoont zich onder een karakter, hetwelk haar eigen is. Zij bepaalt zich niet bij woorden, bij aandoeningen, zij handelt: zij zelve is van aard reeds eene handeling; zij is alzoo eene zelfstandige godsvrucht (die niet meer van iets anders afhangt, om in beoefening te treden). Een enkel woord, en de daad, de handeling is volbragt; eene enkele beweging van liefde, en er is eene smart gelenigd; eene opoffering, en er stijgt eene ziel ten hemel op. Die godsvrucht is een werk, hetwelk, van dat het begint tot dat het eindigt, verborgen blijft; wij zien er de gevolgen niet van; zij is dus niet geschikt om onze ijdelheid te voeden; evenmin is zij eene zoodanige godsvrucht, dat zij de aandacht van anderen tot zich trekt. Doch wat meer is, zij wekt ons tot eene volkomene zelfverloochening op; zij boezemt ons eene heilzame vreeze Gods in, daar zij ons al de gestrengheid zijner regtvaardigheid voor oogen stelt." (*Tout pour Jésus*, ch. IX.)

6. Zij nu, die deze heldhaftige liefdedaad volbrengen en zich bevljigten om, naar hun-

nen staat heiliglijk te leven, mogen met grond hopen, dat zij niet in het vagevuur zullen komen, of dat hun lijden aldaar ligt en van korten duur zal zijn. Laat hen dan ten volle vertrouwen op de barmhartigheid Gods, op de verdiensten en de beloften van Jezus Christus, op de magtige en moederlijke bescherming en tusschenkomst van Maria, op de bescherming en voorspraak der heiligen, inzonderheid der zielen, welke zij verligt of verlost zullen hebben en welke, boven alle ondankbaarheid verheven, daarvoor ontoegankelijk zijn.

§ 3. *Voorregten en aflaten vergund aan hen, die deze heldhaftige liefdedaad verrigt hebben!*

1. De priesters genieten, iederen dag des jaars, de gunst van het persoonlijk geprivilegieerd altaar, waar en aan welk altaar ook, zij de heilige Mis opdragen.

2. De geloovigen kunnen zoo dikwijls zij de heilige Communie ontvangen, telkens een vollen aflaat verdienen voor de zielen in het vagevuur, — maar (overeenkomstig hunnen afstand van alles, waarmede zij de strafvorderingen van Gods regtvaardigheid verzachten)

voor deze lijdende zielen alleen;—onder voorwaarde, dat zij eene kerk of openbare kapel bezoeken, en eenige gebeden aan God opdragen ter vervulling der intentie of vrome begeerte van den heiligen Vader, het zichtbaar opperhoofd der H. Kerk.

3. Zij kunnen ook zonder te communiceeren, een vollen aflaat verdienen, met, geheel het jaar door, iederen Maandag de heilige Mis te hooren tot lafenis der zielen in het vagevuur. Diegenen, welke des Maandags de heilige Mis niet kunnen bijwonen, volstaan met die des Zondags.

4. Daarenboven is hun toegestaan alle aflaten hoegenaamd, door hen verdiend, op de lijdende zielen over te dragen, hetzij die aflaten nu reeds verleend zijn, of in het vervolg nog verleend zullen worden, of hetzij er bij verklaard is, dat zij aan de geloovige zielen kunnen toegevoegd worden of niet.

5. Al deze aflaten kunnen zelfs door de kinderen, die hunne eerste heilige Communie nog niet gedaan hebben, verdiend worden; zoo ook door zwakken of zieken, door grijsaards, door landlieden, door ge-

vangenen en door allen, die niet in staat of in de gelegenheid zijn te communiceeren, onder deze enkele voorwaarde, dat hunne biechtvaders, door den bisschop of dieus plaatsvervanger gevolmagtigd, hun eenig goed werk of een gebed daarvoor in de plaats opleggen. (BBNEDICTUS XIII, 23 Augustus 1728. PIUS VI, 12 December 1788. PIUS IX, 30 September 1852 en 20 November 1854.)

GEBEDEN

ONDER

DE HEILIGE MIS

ter lafenis der geloovige zielen bijgewoond.

In het begin der heilige Mis

O, God! ik geloof vastelijk, dat de heilige Mis, welke ik bereid ben te hooren, de offerande van het Ligchaam en Bloed onzes Heeren, uws Zoons, Jezus Christus, is, dezelfde offerande, welke, na op den Calvarieberg volbragt te zijn, nog dagelijks op uwe altaren, voor de levenden en de dooden aan U wordt opgedragen. Gewaardig U, mij de aandoeningen van nederige aanbidding en van teedere godsvrucht in te boezemen, waarmede het mij betaamt, bij het vieren en opdragen dezer verhevene offerande tegenwoordig te zijn. Heden is het mijn voornemen, daaronder te bidden, daaraan deel te nemen en U uwen welbeminden Zoon, dat Lam, hetwelk voor ons geslagtofferd is en de zonden der wereld wegneemt, in vereeniging met den priester, als plaatsbekleeder van Jezus

Christus op te dragen – tot lafenis der zielen in het vagevuur. Wees hun genadig, o Heer! ter liefde van uwen dierbaren Zoon en eigen hun de verdiensten van zijn lijden en sterven toe, tot vergiffenis hunner straffen, opdat die lang gewenschte dag des eeuwigen lichts eindelijk voor hun aanbreke. Deze genade vraag ik U in het bijzonder voor N. (*Hier bepale men de ziel of de zielen, voor wie men in het bijzonder wil bidden.*)

ONDER HET CONFITEOR.

Mijn Heer en mijn God! mijne zonden maken mij onwaardig, U voor mij zelven te bidden; hoe veel onwaardiger ben ik niet, om als voorspreker van anderen U te naderen! Ik waag het echter, o God van oneindige goedheid! in vertrouwen op uwe barmhartigheid en op de verdiensten van uwen Zoon. Maar, opdat ik dit met groote vucht moge doen, smee ik U, mij volkomen van al mijne zonden en U mishagelijke gebreken te zuiveren: ik haat, ik verfoei ze uit geheel mijn hart, omdat Gij, mijn opperste Goed! daardoor zijt beledigd geworden, en ik maak een

vast voornemen om, met den bijstand uwer genade, U voortaan niet meer te beledigen en om oprechte boete te doen voor alles, wat ik tegen U misdaan heb.

(Eene korte herinnering der meest bezwarende zonden, als ook van die gebreken, waaraan men zich nog het meeste schuldig maakt en welke men zich meer in het bijzonder voornemt met oplettendheid te vermijden.)

RIJ DEN INTROÏTUS EN HET KYRIE ELEÏSON.

Eeuwige Vader! herinner U, dat de zielen in het vagevuur het maaksel uwer handen zijn; ach, Heer! wees barmhartig met uwe schepselen.

Zoon Gods! zijn deze zielen U zoo dierbaar geweest, dat Gij op het kruis uw bloed voor hun vergoten hebt; ach! laat U, door dat kostelijk bloed, tot medelijden voor haar vermurwen en verleen haar aandeel in de heilvruchten van uwen dood.

Heilige Geest! ontferm U over deze rechtvaardige zielen, die geweest en nu vooral de tempels uwer genade zijn; vergun haar, dat zij volkomen gezuiverd van alle zonden en ont-

bonden van alle straffen, nog op dezen dag, nog in dit uur, in den hemel opgenomen en de tempels worden uwer onsterfelijke heerlijkheid.

GEBEDEN DER KERK.

(Men kieze hier het gebed uit, o de gelegenheid toepasselijk.)

OP ALLER-ZIELEN-DAG.

God, die de Schepper en Verlosser zijt aller geloovigen, verleen aan de zielen uwer dienaaren en dienaressen de vergiffenis hunner zonden, opdat zij de kwijschelding waarnaar zij altijd verlangd hebben, door onze godvruchtige smeekingen mogen verkrijgen. Gij, die leeft en heerscht met God uwen Vader in de eenheid des H. Geestes, in alle eeuwigheid der eeuwigheden. Amen.

BIJ EENE UITVAART.

God, wien het eigen is medelijden te betoonen en te sparen, wij bidden U ootmoediglijk voor de ziel van uwen dienaar N. (van uwe

dienaresse N.), welke Gij heden van deze wereld hebt doen scheiden, dat Gij haar niet in de handen des vijands overlevert, noch ten einde toe vergeet, maar haar door de heilige engelen doet opnemen, en het vaderland des paradijzes binnenleiden, opdat zij, vermits zij in U gehoopt en geloofd heeft, niet de straffen der hel onderga, maar de eeuwige vreugde geniete. Door onzen Heer, Jezus Christus, uwen zoon, die als God met U leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes, door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

BIJ EEN JAARGETIJD.

God, Heer der kwijtscheldingen, verleen aan de zielen uwer dienaren en dienaressen (uws dienaars of uwer dienaressen), van wier (wiens) begrafenis wij de jaarlijksche gedachtenis houden, de zitplaats der verkwikking, de gelukzaligheid der rust en den glans des lichts. Door onzen Heer, enz.

BIJ EENE GEWONE MIS VOOR OVERLEDENEN.

Voor overledene bisschoppen en priesters.

God, die uwe dienaren, onder de aposto-

lische priesters, met de bisschoppelijke en priesterlijke magt bekleed hebt; verleen, bidden wij, dat zij ook in dezer eeuwig deelgenootschap opgenomen worden. Door onzen Heer, enz.

Voor overledene nabestaanden, broeders en weldoeners.

God, die vergiffenis schenkt en verlangt, dat de menschen zullen zalig worden, wij bidden uwe goedheid, dat Gij de broeders onzer vereeniging, onze nabestaanden en weldoeners, die van deze wereld gescheiden zijn, door de tusschenkomst der zalige Maria, altijd maagd, en van alle heiligen, tot het deelgenootschap der eeuwige gelukzaligheid vergunt te geraken.

Voor alle geloovige overledenen.

God, die de Schepper en Verlosser zijt aller geloovigen, enz. zie bl. 147.

BIJ BOVENGEMELDE GELEGENHEDEN.

Voor vader en moeder.

God, die ons geboden hebt vader en moeder

te eeren, ontferm U goedertierenlijk over de zielen van mijn vader en mijne moeder (van mijn vader – van mijne moeder) en vergeef hunne (zijne – hare) zonden en doe mij hen (hem – haar) in de vreugde der eeuwige heerlijkheid wederzien. Door onzen Heer, enz.

BIJ HET EPISTEL.

Heer, die ons door uwe heilige Schrift verzekert, *dat het eene heilige en voordeelige gedachte is, voor de overleidenen te bidden, opdat zij van hunne zonden verlost worden*, boezem al uwe geloovigen een levendig geloof aan de waarachtigheid des vagevuurs in, geef hun een teeder medelijden met de zielen, welke dáár gekerkerd zijn en verleen ons, dat de godvruchtige ijver ter hunner lamenis al meer en meer in onze harten toeneme en wij daardoor aan onze gestorvene broeders al krachtiger en overvloediger bijstand van gebeden en goede werken kunnen bieden.

BIJ HET DIES IRAE.

Dag van gramschap, o, schrikkelijke dag,

waarop, volgens de godspraken van David en de voorzeggingen der Sibyl, de wereld tot asch zal vergaan!

Hoe groot zal dan de schrik zijn der menschen, als de Opperregter dáár aankomt, om al onze daden naauwkeurig na te gaan!

Het wonderklinkend trompettegeschal zal zich door de graven aller landen verspreiden en allen zamenroepen voor den regterstoel.

De dood en de natuur zullen verbaasd staan, als de gestorvenen zullen verrijzen, om verantwoording te komen afleggen voor den Regter.

Dan zal voorgebragt worden het geschrevene boek, in hetwelk alles staat opgeteekend, waarover de wereld moet geoordeeld worden.

Wanneer alzoo de Regter zich neder zal gezeten hebben, zal al, wat verborgen is, openbaar worden, niets zal ongestraft blijven.

Wat zal ik, ellendige, dan zeggen? wien tot beschermer inroepen, daar zelfs de regtvaardige maar naauwelijks zich zal veilig voelen?

O, Koning van schrikwekkende majesteit, Gij, die allen, wie zalig worden, krachtens uwe onverdiende genade dat hoogste geluk doet bereiken, ach! behoud mij dan, o, Bron van alle goedheid!

Liefdevolle Jezus! herinner u dat Gij om mijntwege van den hemel op aarde zijt nedergedaald: wilt mij op dien dag niet in het verderf storten.

Al hijgende tot rust behoevens toe van vermoeidheid, hebt Gij mij gezocht; den smartelijken dood stervende aan het kruis hebt Gij mij vrijgekocht; laat zoo zwaar en pijnlijk een arbeid niet vruchteloos zijn!

O Regter, die regtvaardig straft, schenk mij de vergiffenis der zonden, vóór het aanbreken van den dag des oordeels.

Ik zucht onder het gevoel mijner strafwaardigheid; de bewustheid van schuld doet mijn aanschijn blozen; ach, God! laat mijne gebeden genade bij U verwerven.

Gij, die aan Maria Magdalena vergeven hebt, die den moordenaar verhoord hebt, Gij hebt ook mij met hoop vervuld.

Mijne gebeden zijn wel niet waardig, verhoord te worden; maar Gij, die zoo goedertierend zijt, verleen Gij mij genadiglijk, dat ik niet in het eeuwig vuur behoefte te branden.

Geef mij eene plaats onder uwe schapen, scheid mij af van de bokken, en stel mij aan uwe regterhand.

Als Gij de vervloekten zult beschaamd gemaakt en naar de folterende vlammen verwezen zult hebben, roept mij dan met de gezegenden uws Vaders tot U.

Ik smEEK U, diep voor U ter aarde gebogen en met een hart, van rouwe tot asch vermorseld, draag zorg voor mij in het uur mijns doods.

O dag van tranen, waarop de rekenpligtige mensch uit het stof zal opstaan ten oordeel!

Wees hem, o, God! genadig. Liefderijke Jezus! Heer dier geloovige zielen, geef hun de eeuwige rust. Amen.

EVANGELIE VOLGENS DEN H. JOANNES

(HOOFDST. V.)

In dien tijde zeide Jezus tot de Joden: Voorwaar, voorwaar zeg ik u: de ure komt en is nu daar, dat de dooden de stem van den Zoon Gods zullen hooren, en zij, die haar gehoord zullen hebben, zullen leven. Want gelijk de Vader het leven heeft in zich zelve, zoo heeft Hij ook aan den zoon gegeven, het leven in zich zelve te hebben; en Hij heeft Hem magt gegeven om gerigt te houden, omdat hij

een menschenzoon is. Verwondert u hierover niet! want de ure komt, waarin allen, die in de graven zijn, de stem van den Zoon Gods zullen hooren; en zij zullen hunne graven uitgaan, die het goede gedaan hebben, tot de opstanding des oordeels.

OFFERTORIUM.

Heer, Jezus Christus! Koning der heerlijkheid! verlos de zielen van alle geloovige overledenen van de straffen der hel en van den diepen afgrond; verlos hun van den muil des leeuws: laat de hel hun niet verzwelgen en laat hun niet in de duïsternis storten; maar laat den vaandrig des hemels, de heilige Michaël haar voorafgaan in het heilige licht, hetwelk Gij eertijds aan Abraham en diens nakomelingschap beloofd hebt. — Wij dragen U, Heer, offergaven en gebeden van lofzegging op: neem Gij die aan voor de zielen, wier gedachtenis wij heden houden: laat hun, Heer! van den dood ten eeuwigen leven overgaan.

BIJ DE STILLE GEBEDEN OF SECRETEN.

Zie, Heer, wij smeeken het U, goedgunstig

neder op de offergaven, welke wij voor de zielen uwer dienaren en dienaressen opdragen, en, daar Gij hun vroeger de genade der belijdenis van het christelijk geloof hebt willen verleenen, wil hun thans de belooning daarvan toestaan. Door onzen Heer Jezus Christus, enz.

BIJ DE PREFATIE.

O God! uwe geheimenissen naderen; het is tijd, dat ik mijnen geest boven al dat aardse, hetwelk mijn hart niet kan bevredigen, ten hemel verheffe. Trek mijne ziel, o Heer! trek Gij zelf haar tot U; maak, dat zij nergens meer eenige genoegens vindt! dan alleen in U; nergens eenigen roem, dan in U te dienen; nergens enig geluk, dan in U te beminnen. Duld, dat ik, reeds hier op aarde, mijne zwakke stem met de gezangen der gelukzalige geesten vereenige, en dat ik, in dit ballingsoord hier beneden, met een heiligen naijver herhale wat zij U, in het verblijf der heerlijkheid eeuwig toezingen: *Heilig, heilig, heilig de Heer God der heerscharen. De aarde is vol van zijne heerlijkheid en roem. Eer zij den Vader, eer zij den*

Zoon, eer zij den H. Geest. 1) En daar gij mij de middelen vergund hebt, om uwe regtvaardigheid, o, mijn God! niet slechts voor mij, maar ook voor mijne overledene broeders en zusters te bevredigen, en om voor mij en voor hen te voldoen, zoo gewaardig U, voor ons al die hulde van aanbidding, die liefdezangen en die voornemens van getrouwheid, welke Gij mij ingeeft, o, mijn God en mijn Al! van mij aan te nemen, ten einde mijne bede krachtadig worde bij uwe barmhartigheid.

BIJ DEN CANON.

Wij offeren U, almogende God! met diepen eerbied, de geschenken, die hier op uw altaar tegenwoordig zijn, door Jezus Christus, onzen Zaligmaker en Hoogepriester.

Geef ons, dat de geheimenis zijner vereeni-

1) Met dit gebed, zoo ver het onderscheiden gedrukt is, kan men verdienen 100 dagen aflaat ééns dags; vollen aflaat eens in de maand, indien men het dagelijks bidt en op een dag naar verkiezing in de maand, na rouwmoedig gebiecht te hebben, communiceert en bidt ter intentie des H. Vaders en der Kerk, 300 dagen op den Zondag en gedurende het octaaf der H. Drievuldigheid, mits men het op die dagen driemaal bidde. — Deze aflaten kunnen aan de geloovige zielen toegevoegd worden.

ging met ons eene opregte liefde in ons opwekke voor al zijne ledematen, voor alle geloovigen, die, over de aarde verspreid, nog te midden der bekoringen en gevaren des levens, voor de hemelsche heerlijkheid strijden, boezem mij ook eene teedere liefde in voor de zielen, die de gevaren dezer wereld reeds ontkomen zijn, maar nog aan de wonden lijden welke zij in den strijd voor de zaligheid bekomen hebben.

GEDACHTENIS DER LEVENDEN.

Stort uwe overvloedige zegeningen uit, o God! over den Paus van Rome, het zichtbaar opperhoofd uwer heilige Kerk, den Stedehouder van Jezus Christus op aarde, met wien wij in gemeenschap moeten zijn, zullen wij door U niet verworpen worden; begunadig ook alle dienaren uwer Kerk, al onze overheden, onze ouders, onze nabestaanden, onze weldoeners, vrienden en vijanden, allen, wien ik ergernis of aanleiding tot zonde zou kunnen gegeven hebben, allen, die mij met deze verhevene offerande bijwonen, en alle gelovigen.

Vergun ons, dat de verdiensten uwer zege-

pralende Kerk in den hemel, welke steeds door de banden uwer liefde aan ons gehecht blijft, onze gebreken en onvolmaaktheden aanvullen. Weiger ons de genade niet, welke Maria, onze goede Moeder, uwe Apostelen, uwe martelaren en allen, die uw hemelsch hof uitmaken, van uwe oneindige Majesteit voor ons afsmeeken.

Gewaardig U, o Vader der barmhartigheid! met de offergaven, welke door uwe almagt, op het woord des priesters, weldra in het heilige ligchaam en bloed van uwen Zoon, onzen Verlosser zullen veranderd worden, ook het offer onzer gebeden en personen met genadige oogen aan te zien, het te zegenen en het goedgunstig aan te nemen.

Toen Jezus den dag zijns lijdens zag naderen, betuigde hij U zijne dankbaarheid met eene volmaakte onderwerping aan uwe bevelen, en, op het punt van ons te verlaten, wilde Hij ons in deze geheimenissvolle offerande een buitengewoon onderpand zijner liefde nalaten. Het goddelijk offerlam daalt dan in weinige oogenblikken op dit Altaar neder, om zich, aan onze oogen des geloofs, in een staat van vernedering te vertoonen, en om U, tot vol-

doening voor de zonden der wereld, zijn lichaam en bloed op te offeren. Om zijnent wil en om de waarde van zijn offer, gewaardig U, ons barmhartig te zijn.

BIJ DE OPHEFFING DER H. HOSTIE.

Geprezen en gedankt zij ieder oogenblik het alheilichste en goddelijk Sacrament. 1.)

BIJ DE OPHEFFING DES KELKS.

Eeuwige Vader! ik offer U het allerkostelijkste bloed van Jezus Christus op tot voldoening van mijne zonden en voor de behoeften der H. Kerk. 2)

HET VERVOLG VAN DEN CANON.

Ik geloof, o God! dat hier thans uw eigen,

1) Hiermede is te verdienen één's daags 100 dagen aflat, en iedere maand vollen aflat, indien men het dagelijks behaalt en op een uitgekozen dag der maand, na rouwmoedig gebiecht te hebben, communiceert en bidt ter intentie des H. Vaders en der H. Kerk; 300 dagen aflat op den feestdag en gedurende het octaaf van het H. Sacrament, mits men het op die dagen driemaal bidde. — Deze aflaten kunnen op de geloovige zielen worden overgedragen.

2) Hiermede is telkens 100 dagen aflat te verdienen. — Deze aflat kan op de geloovige zielen overgedragen worden.

uw welbeminde Zoon, Jezus Christus, die als onze borg en plaatsbekleeder bij uwe regtvaardigheid, onze ongerechtigheden op zich heeft genomen en tot delging onzer zonden gestorven is, zich door de bediening des tijdelijken priesters, als een voortdurend zoenoffer voor de wereld, aan uwe goddelijke Majesteit heeft opgedragen; ach, Heer! zie op het aanschijn van dezen uwen Zoon en wees ons, zondaars, wees de lijdende zielen in het vagevuur, inzonderheid de ziel van N., genadig.

Zoudt Gij ons uwe barmhartigheid en genade weigeren, o God! wanneer wij, om die op ons te doen nederdalen, U, in vereeniging met uwen dierbaren Zoon, onzen Hoogepriester, dit offer van zijn vleesch en bloed opdragen, hetwelk oneindig veel zuiverder, waardiger en verdienstelijker is dan de offers uwer heilige patriarchen zulks waren, of konden zijn: hebt Gij, hunne offeranden gunstig aangenomen, o, God! dan mogen wij niet twijfelen of de onze zal U behagen en ons zoo voor ons zelve als voor anderen een schat van genade bij U verwerven.

Wij smeeken U dan nogmaals, o God van goedheid, door de verdiensten en voorbede

van onzen bemiddelaar Jezus Christus, uwen Zoon, dat Gij de vruchten zijner voldoening aan al de leden uwer H. Kerk wilt toevoegen.

GEDACHTENIS DER OVERLEDENEN.

Heden echter bidden wij U inzonderheid voor onze overledene broeders en zusters, met name voor de ziel, of voor de zielen van N. N.

Eeuwige Vader! laat de verlossingskracht des bloeds van Jezus Christus tot in de afgronden doordringen, waar die lijdende zielen onder de straffen uwer aanbiddelijke regtvaardigheid zuchten. Laat dit bloed hun een heilzame dauw zijn, die hun verfrischt, ja, dat pijnlijk vuur geheel voor hun uitbluscht.

Gij kent, Heer! de geloovigen, in wie mijn hart heden een bijzonder belang stelt: gewaardig U, hun een ruim aandeel in de vruchten dezer heilige Mis te verleen.

Geef ons bovendien, o God! dat wij nog in dit leven, door te ijveriger toeleg op boetvaardigheid en heiligheid des levens, daardoor de beleedigingen, welke wij U, ons opperste goed, tot ons leedwezen hebben aangedaan, volledig uitwissen en afboeten, en hiernamaals, voor

uwen hemeltrou, met hen, die ons op aarde zoo dierbaar waren en voor wier zielen wij U thans om kwijtschelding smeeken, mogen her-eenigd worden, en allen te zamen uwe onuit-putbare barmhartigheid voor de rouwmoedige zondaars in eeuwigheid loven.

Hiertoe liefderijke Vader! stellen wij al ons vertrouwen op dit, voor ons geslagtofferd, Lam, dat de bron aller gaven is en de verdiensten uitmaakt van alles, wat, uit Adam geboren, U behagelijk is in den hemel, op aarde en in het vagevuur.

PATER NOSTER.

Welk geluk voor ons, U, groote en liefdevolle God des hemels! onzen Vader te mogen noemen! Dit is ook de grootste troost onzer broeders en zusters, die in het vagevuur lijden. Ach, Vader! al smeekende heffen wij onze oogen tot U op, om van uw vaderhart de gewenschte kwijtschelding voor hen te verwerken. Zij verdienen veel meer dan wij onder uwe kinderen gerekend te worden; haast U om hen te helpen.

Bespoedig hunne verlossing en vermeerder

daardoor het hemelkoor uwer aanbidders en lofzangers ter verheerlijking van uwen Naam. Open hun ten spoedigste uw rijk van hemelsch genoeg. Reeds zijn zij in alles aan uwen heiligen wil onderworpen, gelijk de hemellingen, die U, vol aanbidding, omringen; thans huldigen zij dien wil in hunne smarten; ach, laat hen dien, nog op dezen dag, in de eeuwige vreugde loven. Geef hun, nog heden, het brood, dat zij voor hunne nooddrift behoeven, waarnaar zij nu reeds zoo lang gesmacht hebben. Reeds hebt Gij hun de beleedigingen vergeven, door hunne zonden U aangedaan, doch scheld hun nu ook de straffen kwijt, welke hun daarvoor nog te boeten overig zijn gebleven. Ook voor mij zelve bid ik U om de genade eener oprechte en groote boetvaardigheid, ten einde die vergiffenis en kwijtschelding mijner eigene zonden en verdiende straffen te verwerven, en voortaan, onder de bescherming uwer barmhartigheid, of van bekoring bevrijd, of in de bekoring staande te blijven en in de liefde tot U getrouw te volharden. Verlos ons eindelijk, ons, levenden, en de afgestorvenen mede, van alle kwaad; ons, levenden, van de zonden en van alles, ook van het tijdelijk leed en

ongeluk, wat tot zonde zou kunnen leiden, en de zielen der afgestorvenen, die nog in het vagevuur zuchten, van hunne vreeselijke pijnen en smartelijke derving van uw goddelijk aanschijn.

BIJ HET AGNUS DEI.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld geef hun de rust.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, geef hun de rust.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, geef hun de eeuwige rust.

BIJ DE COMMUNIE.

Gebed voor de geestelijke communie.

O, mijn liefelijke Jezus! heb ik heden het geluk niet, met uw kostelijk vleesch en bloed gespijzigd te worden, laat dan ten minste toe, dat ik U in den geest en met het hart ontvang; dat ik mij, door het geloof, door de hoop, door de liefde en door een volmaakt berouw, met U vereenige. Ik geloof in U; op uwe verdiensten

en beloften stel ik al mijne hoop; ik bemin U, mijn opperste goed, uit geheel mijn hart; ik beweene mijne zonden opregt, omdat ik U, de hoogste goedheid, daardoor beleedigd en vergaard heb; ik wenschte in staat te zijn, U, in dit goddelijk Sacrament, met al de heiligheid, welke Gij van mij verlangt, te ontvangen. In deze godvruchtige stemming, welke Gij zelf mij inboezemt en die ik U smeek in mijne ziel al sterker te doen aangroeijen, bid ik U nogmaals, o God van liefde! een einde te maken aan de folteringen mijner bedrukte broeders en zusters in het vagevuur, hun de deur uws heiligdoms te ontsluiten, hen in het verblijf der zaligen toe te laten. Ik deel, door mijn medelijden, in hunne smarten; neem Gij, bid ik U, dit gevoel, waarmede Gij mij, uit liefde tot U en tot hen, bezielt, met welgevallen aan; maar verhoor boven alles de smeekstem van uw eigen bloed, hetwelk steeds om barmhartigheid roept voor deze zielen, uwe lijdende bruiden.

GEBED TOT JEZUS IN HET ALLERH. SACRAMENT
DÈS ALTAARS. 1)

Ziel van Christus, heilig mij.
Ligchaam van Christus, maak mij zalig.
Bloed van Christus, breng mij in verrukking.
Water der zijde van Christus, wasch mij.
Lijden van Christus, versterk mij.
O, goede Jezus, verhoor mij.
In uwe wonden verberg mij.
En laat niet toe dat ik van U gescheiden worde.

Tegen den boozen vijand bescherm mij.
In het uur mijns doods roep mij.
En laat mij tot U komen.
Opdat ik met uwe heiligen U love
in de eeuwen der eeuwen. Amen.

BIJ DE LAATSTE GEBEDEN.

O Heer, onze God! verhoor de gebeden,

1) Hiermede te verdienen aflat van 300 dagen, iederen keer: volen aflat ééns in de maand, mits het dagelijks te bidden, na rouwmoedige biecht te communicceeren, eene kerk te bezoeken, en te bidden der intentie des H. Vaders en der H. Kerk; — 7 jaren en 7 quadragenen na de heilige Mis gelezen of gecommuniceerd te hebben.

welke wij, door uwen dienaar, tot U opzenden, in den naam van onzen Bemiddelaar, Jezus Christus, uwen Zoon, en onder de bescherming van zijn zoenoffer, hetwelk U altijd oneindig aangenaam zal zijn en door welks kracht en verdiensten al de zonden diergenen, welke een opregt leedwezen hebben, weggenomen en gedelgd worden. Met uwe Kerk en met beroep op de verdiensten van haar goddelijk, onzichtbaar hoofd, onzen Zaligmaker, durven wij eene laatste poging aanwenden om uwe gerechtigheid te ontwapenen. Gewaardig U dan, Heer! de smeeking uwer Kerk en boven alles de oneindige voldoeningen van uwen goddelijken Zoon aan te nemen, opdat de ziel van uwen dienaar, of van uwe dienares N...., ontslageu worde van al de straffen, welke zij voor hunne zonden nog heeft te boeten en heden het vaderland der heiligen moge binnen treden, om dáár in de aanschouwing van uw goddelijk aanschijn, in U onverkoelbaar te beminnen, gelukkig te zijn in eeuwigheid. Door Jezus Christus, uwen Zoon, onzen Heer, Amen.

REQUIESCANT IN PACE.

Verleen den overledenen geloovigen, o Heer! de eeuwige rust.

En dat het eeuwig licht hen verlichte.
 Dat zij door Gods barmhartigheid in
 vrede rusten. Amen.

BIJ HET LAATSTE EVANGELIE.

Gelief, o God! bij deze gunst, welke ik U, in vereeniging met uwe Kerk, voor onze overledene broeders afsmeek, nog diegene te voegen, waarom ik U voor mijzelve bid. Verleen mij, dat ik, terwijl ik hunner gedachtig ben, mij dikwijls mijn naderenden dood, het oordeel, hetwelk dien moet volgen, en de eeuwigheid, welke de weinige dagen van mijn ballingschap in deze wereld vervangen zal, herinnere. Laat die heilzame gedachten voor mijnen geest steeds tegenwoordig zijn en mij aansporen om de beledigingen, waaraan ik mij jegens U schuldig gemaakt heb, door eene opregte boetvaardigheid uit te wisschen; om in het gebed en in de waakzaamheid tegen alle kwaad te volharden en om ten laatste te verdienen den dood der regtvaardigheid te sterven. Hierom smee ik U, door de eindelooze verdiensten van Jezus Christus, uwen Zoon, onzen Heer, die leeft en heerscht met U en den H. Geest, in dezelfde goddelijke eenheid, gedurende alle eeuwen der eeuwen. Amen.

GEBEDEN

VOOR EN NA

DE H. COMMUNIE.

ter zielelafenis der overledenen.

*(Aan de gewone gebeden voor en na de heilige
Communie toe te voegen.)*

OPDRAGT DER HEILIGE COMMUNIE.

Gedoog, o God! dat ik voor de zielen in het vagevuur U mijne heilige Communie van dezen dag opdraag: deze zielen mogen, hoe heilig zij overigens zijn, de gelukzalige communie des hemels nog niet genieten, en kunnen ook de communie, ons op deze aarde vergund, in de deelneming, waaraan zij vroeger zich zoo gelukkig gevoelden, niet meer ontvangen. Maar, vermits gij de leden uwer Kerk in zoo innige vereeniging verbonden hebt, dat de geestelijke goederen van den eenen op den anderen kunnen overgedragen worden, smee ik U, mijnen wensch om de vruchten mijner huidige communie met de lijdende zielen te deelen, gunstig aan te nemen: eigen hun, o Heer, van deze vruchten alles toe, wat hun, volgens het ge-

wone bestuur uwer barmhartige voorzienigheid, kan medegedeeld worden. Moge ik hier eenigermate tot kanaal dienen, langs hetwelk het bloed van uwen Zoon, verkwikkend op die lijdende zielen, nederdruppele; laat dit bloed, hun besproeiende, tot de laatste overblijfselen der zonden in hun uitwischen, het vuur, dat hun pijnigt, uitblussen, hunnen brandenden dorst lesschen en hun die volledige, eindelijke verlossing waarborgen, waarnaar zij onophoudelijk verzuchten.

GEBED NA DE H. COMMUNIE.

Jezus, Verlosser der wereld en weergalooze minnaar der zielen, er staat geschreven, dat, toen Lazarus ziek was, zijne zusters naar U toezonden om U te doen zeggen: „Heer, dien Gij liefhebt, is ziek.” Ik behoef niet naar U toe te zenden, o, Jezus want, op dezen oogenblik, zijt gij zelf in mijn binnenste tegenwoordig: Gij zijt in mijn hart, en mijn hart kan tot U spreken van hart tot hart. Niet slechts uwe Godheid, maar ook uwe menschheid is thans in mij, in mijn hart! Heer! daar Gij dan zoo dicht nabij uw zwak schepsel zijt, ach! ge-

doog, dat ik mij met het levendigste geloof voor U nederwerp, dat ik uwe heilige voeten met liefde omarme, en dat ik, niet, gelijk de zusters van Lazarus, ten behoeve van een enkelen broeder, maar ten behoeve van ontelbare broeders en zusters, U toespreke. „Heer, zij, welke Gij zoo grootelijks bemind hebt en welke Gij steeds nog en eeuwig bemint, lijden in het vagevuur onuitsprekelijke smarten: heb medelijden met hunne rampen, want Gij kunt hun redden.”

Ach, mijn Verlosser! mijne eigene nooddrift is groot, maar ik vergeet die op dezen oogenblik, om enkel en alleen aan de behoefte dier zielen te denken en hun in uwe liefde aan te bevelen. Zij lijden wel is waar regtvaardig, en wat zij ondergaan is slechts de verdiende straf hunner fouten; maar, o zachtmoedige Verlosser! kunt Gij hun dan geene barmhertigheid bewijzen zonder de regten uwer regtvaardigheid te krenken? Is de schat uwer verdiensten en voldoeningen niet allertoereikendst en oneindig? Reeds hebt Gij zooveel betaald om het onvermogen dier zielen aan te vullen! ach! betaal nu ook nog hare overige schulden, en zij zullen ontslagen zijn.

Jezus ! uwe wonden, uw bloed, uw hart, uwe verdiensten, die zoo rijke en overvloedige losprijs voor de zonden der wereld, dit alles is thans in mijn binnenste : ik bezit dien goddelijken schat ; ik heb die bij mij, en het is, alsof hij mij toebehoort, omdat Gij dien, door in de heilige Communie zelf en geheel en al tot mij te komen, in mijn binnenste als nedergelegd hebt ; vergun mij dan, o mijn Zaligmaker, dat ik er een mild, een mateloos gebruik van make ; gedoog, dat ik uit uwe wonden, van uw bloed en uit uw hart zooveel neme, als noodig is, om voor deze arme zielen te voldoen ! O, hart ! o, bloed ! o, wonden mijns goddelijken Verlossers ! gaat voort, gaat ten einde toe voort met de losprijs voor hunne zonden te zijn, weest voor hun de vereenigingsband der barmhartigheid met de regtvaardigheid, opdat zij, uit dien vurigen kerker verlost, zich ten hemel spoeden, om dáár den eeuwigen lofzang der uitverkorenen te zingen : „ Eer, roem, lof en magt aan het lam in de eeuwen der eeuwen, omdat het voor ons geslagtofferd is en ons uit alle stammen, uit alle talen en uit alle volkeren vrijgekocht en ons tot een rijk gemaakt heeft voor onzen God. Amen.

LITANIE
VOOR DE
ZIELEN IN HET VAGEVUUR.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

God, Hemelsche vader, ontferm U over de
lijdende zielen.

God Zoon, Verlosser der wereld, ontferm U
over de lijdende zielen.

God, Heilige Geest, ontferm U over de
lijdende zielen.

H. Drievuldigheid, één God, ontferm U over
de lijdende zielen.

H. Maria, bid voor de lijdende zielen.

H. Maria, Moeder Gods,

H. Maagd der maagden,

H. Michaël,

Alle H. Engelen en Aartsengelen,

Al de kooren der gelukzalige Geesten,

H. Joannes de Dooper,

H. Joseph,

Alle H. Patriarchen en Profeten,

H. Petrus,

H. Paulus,

bid voor de lijdende zielen.

H. Joannes, bidt voor de lijdende zielen.
 Alle H. Apostelen en Evangelisten,
 H. Stephanus,
 H. Laurentius,
 Alle H. Martelaren,
 H. Gregorius,
 H. Ambrosius,
 H. Augustinus,
 H. Hieronymus,
 Alle H. Bisschoppen en Belijders,
 Alle H. Leeraars,
 Alle H. Priesters en Levieten,
 Alle H. Monniken en Kluizenaars,
 H. Maria Magdalena,
 H. Catharina,
 H. Barbara,
 Alle H. Maagden en Weduwen,
 Alle Heiligen Gods,
 Wees genadig, spaar hun, Heer!
 Wees genadig, verhoor hun, Heer!
 Van alle kwaad, verlos hun, Heer!
 Van uwe gramschap,
 Van de gestrengeden uwer gerechtigheid,
 Van den knagenden worm des gewetens,
 Van de schrikkelijke duisternissen,
 Van hun geweent en gejammer,

bidt voor de lijdende zielen.

Verlos hun, Heer!

Door uwe menschwording, verlos hun, Heer!
 Door uwe geboorte,
 Door uwen allerzoetsten Naam,
 Door uw H. Doopsel en vasten,
 Door uwe diepe ootmoedigheid,
 Door uwe eindelooze liefde,
 Door uwe doodsangsten en smarten,
 Door uw bloedig zweet,
 Door uwe banden en boeijen,
 Door uwe doornen kroon,
 Door uwen schandelijken dood,
 Door uwe allerheiligste wonden,
 Door uw kruis en bitter lijden,
 Door uwe H. Verrijzenis,
 Door uwe wonderbare hemelvaart,
 Door de nederdaling van den H. Geest
 den vertrooster,
 In den dag des oordeels,
 Wij zondaren, wij bidden U, verhoor ons.
 Gij, die de zondares ontslagen en den
 goeden moordenaar verhoord hebt, wij
 bidden U, verhoor ons.
 Gij, die door genade zalig maakt, wij bid-
 den U verhoor ons.
 Gij die de sleutels van den dood en de hel
 hebt, wij bidden U verhoor ons,

verlos hun, Heer!

Dat het U gelieve onze nabestaanden, vrienden en weldoeners van de verschrikkelijke vlammen te verlossen, wij bidden U verhoor ons.

Dat het U believe al de overledene geloovigen van hunne pijnen te verlossen,

Dat het U believe U te ontfermen over al degenen, die geene bijzondere voorbidders in deze wereld hebben,

Dat het U believe aan allen genade te schenken en hen uit hunne smarten te verlossen,

Dat het U believe hunne verlangens te vervullen,

Dat het U believe hen onder het getal uwer uitverkorenen te ontvangen,

Koning van geduchte Majesteit,

Zoon Gods,

Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt geef hun de rust.

Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, geef hun de rust.

Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, geef hun de eeuwige rust,

Jezus Christus, hoor ons.

Jezus Christus, verhoor ons.

wij bidden U verhoor ons.

Heer, ontferm U onzer.

Onze Vader, enz.

v. Van de poorten der hel.

k. Verlos, Heer! hunne zielen.

v. Dat zij rusten in vrede.

R. Amen.

v. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

GEBED VOOR VADER EN MOEDER.

O God, die ons een uitdrukkelijk gebed gegeven hebt, van vader en moeder te eeren, ontferm U volgens uwe goedertierenheid, over de ziel van mijnen vader en van mijne moeder; verleen hun de vergeving hunner zonden, en verleen mij de genade van hen in de vreugd uwer eeuwige heerlijkheid te mogen aanschouwen, door onzen Heer Jezus Christus, enz.

VOOR VRIENDEN EN WELDOENERS.

O God, die den zondaren vergeving schenkt, en de zaligheid der menschen bemint, wij smeeken uwe goedheid, van aan allen, die door een bijzonderen band van vereeniging onze broeders zijn, aan onze nabestaanden en weldoeners, die uit deze wereld gescheiden

zijn, te vergunnen, dat zij, geholpen door de voorspraak van de gelukzalige Maria, altijd Maagd, en van alle Heiligen, met hen toegelaten worden tot de deelneming in de eeuwige gelukzaligheid, door onzen Heer Jezus Christus, enz.

VOOR ALLE OVERLEDENEN.

O God! Schepper en Verlosser van alle geloovigen, verleen aan de zielen van uwe dienaren en dienaressen de vergeving van al hunne zonden; opdat zij door de ootmoedige gebeden uwer Kerk de ontslaging verwerven, welke zij steeds van uwe barmhartigheid verhoopt hebben, Gij die, God zijnde, leeft en heerscht in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

v. Heer, geef hun de eeuwige rust,

B. En het eeuwige licht verlichte hen.

v. Dat zij in vrede rusten.

R. Amen.

UITBREIDING VAN DEN PSALM DE PROFUNDIS.

1. *Uit den diepen afgrond roep ik tot U, o Heer! Heer! verhoor mijne stem.*

In den afgrond der akelige ellende gedompeld, gebukt onder het gewigt mijner

ongeregtigheden, kan ik mijn hoofd niet hemelwaarts verheffen; mijne stem alleen kan zich doen hooren, en het is tot U, dat ik mijne smeekbede stier; o Gij, die mijn God zijt, mijn eenige vertrooster en mijn eenige Zaligmaker! gewaardig U mijne verzuchtingen te verhooren, en laat U door mijne tranen bewegen.

2. *Laat uwe ooren oplettend zijn naar de stem mijner smeeking.*

Heer, God van inschikkelijkheid, gewaardig U van uw verheven troon, op het geluid mijner zwakke en klagende stem, uwe oogen neder te slaan op de angstvalligheden, die mij verslinden. God van goedheid! zoudt Gij weigeren een ootmoedig gebed, dat voortkomt uit een rouwig en door droefheid verbrijzeld hart, te verhooren; Gij, die uwen roem stelt in de grootste boosheden te vergeven, wanneer Gij tranen van berouw ziet vloeijen?

3. *Indien Gij, o Heer, op ongeregtigheden uwe aandacht vestigt; Heer! wie zal daartegen bestand zijn?*

Ik weet, wel is waar, dat, zoo uwe kas-

tijdingen moeten geregeld worden volgens de grootheid mijner zonden, Gij op mij slechts blikken van verontwaardiging en toorn zoudt werpen; de regtvaardige zou in uwe oogen niet heilig zijn, indien Gij hem volgens de strengheid uwer gerechtigheid oordeeldet; wat zou er dan van mij, groote en wederspannige zondaar, geworden? Ook is het uwe overgroote goedertierenheid, welke ik inroep, die van den teedersten des Vaders, die den dood van een misdadigen zoon niet wil, maar slechts zijne wederkeering en zijn leedwezen verbiedt, om hem zijne vriendschap weder te schenken.

4. *Maar bij U is ontferming: en om uwe wet o Heer! wacht ik U af.*

Gij zijt de wezenlijke goedheid, o mijn God! Uwe barmhartigheid en uwe gerechtigheid hebben elkander ontmoet, om elkander den verzoeningskus te geven; Gij hebt U zelve eene wet gemaakt, uwe teederheid waardig, eene wet, om diegenen genade te schenken, welke tot U, in de opregtheid van hun hart wederkeeren; Gij hebt beloofd

hunne ongeregtigheden ver achter U te werpen, om ze nimmer te herdenken; o genadige God! dat die vertroostende belofte in mij vervuld worde.

5. Op zijn woord is mijne ziel verbeidende: op den Heer stelt mijne ziel hare hoop.

Ja, het is de troostvolle belofte, die mij gerust stelt in mijne regtmatige angstvaligheden. Op deze zalige gedachte herleeft de hoop in mijn hart en de ontsteltenis mijner ziel bedaart. Uwe woorden van goedheid zijn voor mij, Heer! die engel, die bode uwer genade en barmhartigheden, welke mij uit de diepte van den afgrond gaat redden, waarin ik door mijne schuld gevallen ben, waarin ik, zonder uw edelmoedig en onuitputbaar mededoogen, geene andere toekomst dan de wanhoop te verwachten had.

6. Van des morgens vroegte tot in den nacht vertrouwe Israël op den Heer.

O Israël! o bevoorregt volk! stel al uwe hoop op de barmhartigheid van uwen God; dat

de eerste stralen van den dageraad u zijne goedertierenheid aankondigen; en wanneer de nachtelijke duisternissen de aarde met hunnen dikken sluier bedekken, verhef dan nog uwe verzuchtingen en wenschen tot dien God van goedheid, die ons nimmer verlaat, die steeds bereid is ons te aanhooreu, en te ontvangen, wanneer alles buiten Hem ons verlaat.

7. Want bij den Heer is barmhartigheid, en bij hem is eene overrijke verlossing.

Vruchteloos, o mijn God! zouden wij onze gebeden tot sterfelijke menschen stieren; vruchteloos zouden wij leniging onzer smarten zoeken in de vertroosting der aarde; dit zou steunen zijn op een zwak riet, zonder bestand; maar Gij alleen kunt ons helpen, in U alleen vinden wij barmhartigheid en mededoogen. Gij moet eens onze regter zijn; maar nu wilt Gij nog wel onze redder wezen, en ons eene verlossing bereiden, die des te overvloediger is, naarmate onze ellenden dieper geweest zijn; het is alzoo, dat Gij behagen schept, uwe liefde voor het werk uwer handen te doen uitschijnen.

8. *En Hij zal Israël verlossen van al zijne zonden.*

O! laten wij zijne grenzelooze goedheid roem toezwaaijen, en dat onze dankbaarheid voor altoos zijne weldaden evenare. Hij redt het volk, dat Hem bemint en zijne beleedigingen beweent, en Hij doet hetzelfde gevoelen, dat Hij edelmoedig genoeg is, om de genade en onschuld te doen overvloeijen daar, waar de boosheid overgevloed heeft. Het hart des zondaars is een diepen afgrond van boosaardigheid, en het hart van onzen God is een onuitputbare schat van genade en barmhartigheid. Verheerlijken wij dan den Heer onzen God, en verkondigen wij alom de wonderen, welke Hij ten onzen voordeele heeft uitgewerkt; maar dat onze werken, nog meer dan onze woorden, getuigenis van onze erkentenis geven.

OVERWEGINGEN, GEVOELEN. GEBEDEN,

TER GELEGENHEID VAN HET AFSTERVEN VAN
PERSONEN, DIE ONS DIERBAAR ZIJN.

Ik heb God gezocht, in den dag mijner verdrukking, en ik heb, gedurende de nacht, mijne handen tot Hem opgeheven; ik ben niet tel-ur gesteld geweest in de hoop, welke ik gekoesterd heb, dat Hij door mijne rampen bewogen zou zijn geweest. Ps. LXXVI, 3.

I.

Droefheid, onderwerping.

O Jezus, vertrooster der lijdenden, werp een medelijdenden blik op uw bedrukt kind; de droefheid is als een vloed op mij komen nederstorten; het gewigt des ongeluks doet mij als gebukt gaan; mijne oogen blijven mij slechts over, om tranen te storten. Helaas! hij (zij) is niet meer bij mij, hij (zij) is voor mij niet meer op aarde, welken (welke) ik als mij zelven beminde, welken (welke) ik lief had gelijk eene teedere moeder de eenige vrucht van haren schoot bemint. Tot wien zal ik mijne toevlugt nemen, om eene verligting te erlangen in de grievende smart, die mij drukt? Wie zal in mijne verdrukking medelijden met mij heb-

ben? Gij alleen, o Jezus! ja, Gij alleen, want Gij kent de geheele grootheid van mijn hartzeer; Gij, die voor mij, toen Gij den kelk aller smarten wildet drinken, op het graf van uwen vriend Lazarus ook tranen gestort hebt. Stort dan in vrijheid tranen, o mijne ziel! Jezus laat u toe te weenen; Hij deelt in uw ongeluk. Helaas! wreede dood, waarom hebt gij mij dien teederen vriend (teedere vriendin) ontrukkt, die ten minste eenige bloemen op het doornige pad van mijne ballingschap strooide; dien vriend (die vriendin), die mij een beschermer (eene beschermster) was, schat, welken ik van Gods goedheid genoot; dien vriend (die vriendin), die met nog meerdere drift in mijne vreugde deelde, en wiens (wier) leven mij dierbaarder was, dan het mijne? Stroomt, stroomt vrij, tranen mijner droefheid, bevochtigt dezen heiligen grond, die de stoffelijke overblijfselen van mijn boezemvriend bedekt, dengenen, die de vreugde van mijn leven was. O Jezus! heb medelijden met mij, in de verlatenheid, waarin ik mij bevind; liefderijke Geneesheer, heel de diepe wond, die mijn hart doet bloeden; ach! algoede God, o Gij, die op deze aarde zoo vol medelijden waart jegens al

de ongelukkigen, o Jezus! ja Gij zult medelijden met mijne droefheid hebben, want Gij zelf zijt het, die mij den slag heb toegebracht, die mij drukt; ja, indien Gij het gewild hadt, zouden mijne tranen niet vloeijen, uwe slagen zouden mij niet getroffen hebben, noch datgene wat mij het dierbaarste op aarde is; nogtans klaag ik niet, want ik ben een zondaar, die de minste uwer gunsten niet verdient; ik mor niet, maar ik loos zuchten; laat U door mijn gejammer bewegen; zuchtende, kus ik uwe steeds vaderlijke hand, dan zelfs, wanneer zij mij bezwaart; ik leg het hoofd neder op het altaar der offerande, en aanbid uwe altoos billijke beschikkingen, dan zelfs wanneer zij aan de natuur het hardste schijnen; vermeerder mijne onderwerping; Gij hadt mij dien teedere vriend gegeven, Gij hebt mij dien ontnomen, Gij weet waarom; uwe heilige wil zij geloofd; daar ik van U het goede, dat mijn hart verheugde, ontvangen heb, is het billijk, dat ik van uwe hand ook de beproeving aanvaarde, waarmede Gij goedvindt hetzelfde nu te overladen. Ach, hoe liefderijk zijt Gij, zelfs tot in uwe strengheden, wijl Gij mijn snikken nog verdraagt, zonder daardoor beleedigd te

worden en Gij de smartende opoffering, welke Gij mij oplegt, en waaraan ik mij niet zou kunnen ontrukken, nog voor mijne boetpleging gelieft aan te nemen.

II.

Geloof, Hoop.

O godsdienst van mijnen Zaligmaker! gelukkig de mensch, die aan uwe vertroostende stem gehoor geeft; kan men vijand genoeg zijn van zich zelve, om geen troost van u te willen ontvangen, o gij, beste, onze alleen ware vriendin, in druk en lijden? Indien ons hart gewond is, kunt Gij alleen in hetzelfde den balsem der teederheid en der hoop gieten; o liefderijke Moeder! gij bemoedigt uwe neerslagtige kinderen, gij doet ons op het einde onzer rampen, op deze aarde de gelukzalige eeuwigheid in het verschiet zien, die onze tranen zal opdroogen. Dank zij U, o Jezus! o mijn Zaligmaker, van mij bij voorkeur onder zoo veel anderen, kind uwer Kerk gemaakt te hebben, en van mij geloof te hebben ingeboezemd voor de woorden des levens, welke uwe liefde hun heeft ingegeven, om onze zielen onder de vervloeking dezer aarde gebukt, op te beuren en

te verligten. Helaas! wat zou er van mij in mijnen druk geworden zijn, indien ik voor alle vertroosting niet had dan die magtelooze woorden van die dwaze kinderen der eeuw? Zwijg dan, ligtzinnige wereld, gij doet niets, dan de wonden van het hart verergeren. O Jezus! mijn zoo goede Meester! mijn teedere Vader! ik wil slechts U voor troost hebben, want Gij alleen spreekt gezegende woorden. Zwijg wereld, die niets dan u zelve zoekt; gij, die ons van uwen boezem verstoot, zoodra onze lippen weigerachtig zijn aan het vreugdegejuich, hetwelk gij van ons vordert; alzoo verstiet gij de ongelukkigen van Israël, die de boorden van den Euphraat met hunne tranen besproeiden, wanneer zij aan het geluk dachten, hetwelk zij in Sion gesmaakt hadden. O mededoogende Jezus! die uwe liefderijke godsdienst zendt, om mijne smarten te lenigen, ontvang de hulde mijner erkentenis. „Gij weent, zegt Gij door hare moederlijke stem tot mij; maar weet, mijn kind, dat eens, en weldra, uwe tranen in vreugdezangen zullen veranderen; ziehier de hoop eener eenwige vereeniging, om het ledige aan te vullen, hetwelk Ik in mijne wijsheid gelaten heb; want *ik ben de verrijzenis en het*

leven." O Jezus! ja ik geloof in uw onfeilbaar woord, ik geloof, dat de oogen van mijn vriend en de mijne eens op nieuw zullen geopend worden, en dat wij onzen goddelijken Verlosser te zamen, met onze eigene oogen in ons eigen vleesch zullen aanschouwen. vertroostende gedachte! goddelijke balsem, die de wond van mijn hart verzacht; vertroostende hemelsche hoop! de aarde, met mijne tranen bevochtigd, bedekt slechts het sterfelijk overblijfsel van het voorwerp mijner liefde; zijne ziel, dit edeler deel van hem zelve, is in uwen schoot wedergekeerd, almogende God! die haar geschapen hebt, en, ik durf het hopen, het is om aldaar de belooning te ontvangen, welke Gij aan het geloof en aan de werken des geloofs beloofd hebt; en de aarde zelve zal eens de overwinning des doods moeten wedergeven. Gij zult ons alsdan op nieuw vereenigen, zonder dat wij nog immereene scheiding zullen ondergaan; Gij zelf, o Jezus! stort deze hoop in mijn hart; verwezenlijk deze zoete verwachting, mijn eenige troost in de smart die mij drukt, en die mijne oogen in eene bron van tranen verandert.

—

III.

Liefde.

Ja, liefdevolle Verlosser! verwezenlijk deze vertroostende hoop, welker oorsprong Gij zelf zijt, door van nu af aan de ziel van den vriend, van welken Gij mij gescheiden hebt, den kus van uwen eeuwigen vrede, te geven. Indien ik U aanroep als zijnen Regter, smeeik ik U ook als zijnen Zaligmaker; ach! geef voor die ziel geen gehoor, dan aan de stem van het bloed, hetwelk Gij voor hunne zaligheid vergoten hebt. Misschien heeft zij, al te zeer aan de wereld gehecht, hare aan uwe Evangelic tegenstrijdige grondstellingen niet altoos genoeg verworpen; daar zij te weinig ijver voor uwe verheerlijking had, heeft zij misschien hare hartstogten te lafhartig bestreden, en u mogelijk met geen genoegzaam gezag over haar hart doen heerschen; maar zij heeft toch steeds het geloof behouden, en Gij hebt gezegd, dat *hij, die in U gelooft, ook na zijnen dood zal leven*. Zij heeft de verheerlijking van uwen naam behartigd, zij heeft

uwe Kerk bemind, zij heeft hare broeders gesticht, zoo niet altoos door hare geheele getrouwheid aan de wet, ten minste door de gevoelens harer boetvaardigheid. O Jezus! o Zaligmaker! wiens barmhartigheid eindeloos is, neen, uwe liefde tot ons allen, uwe wonden, uw bloed, alles doet mij hopen, dat Gij haar niet verworpen hebt met de goddeloozen, die U niet gekend hebben, of die, U kennende, uwe oneindige Majesteit hebben durven trotseeren. Ach! gelief de dwalingen harer jeugd, en de fouten, waarin de noodlottige neiging tot het kwaad, welke ons overblijft uit het ongeluk van in zonden geboren te zijn, haar heeft doen vallen, te vergeten: gedenk slechts de boetvaardigheid welke zij over hunne zonden gepoogd heeft te doen, of liever, aanschouw, in haar voordeel, degene, welke uwe liefde tot ons U bewogen heeft voor al de ongeregtigheden der wereld te doen, en vul, door de eindeloze verdiensten der uwe, de onvolmaaktheid der hare aan, opdat Gij haar van nu af moogt ontvangen in het rijk, hetwelk Gij voor uwe getrouwe leerlingen bereid hebt, en deze beenderen, geliefde overblijfsels van

uwen tempel, welke onze tranen, onze liefde, maar ook ons geloof en onze hoop, aan de aarde als een geheiligd punt tot de algemeene verrijzenis, komen toevertrouwen, eens met een verheerlijkt en onbederfelijk vleesch moogt bekleeden.

Maar maak ook, o mijn Zaliguaker! dat mijne getrouwheid aan uwe genade, en de opregtheid mijner boetvaardigheid van nu af zondanig zijn, dat uwe heiligheid mij alsdan in uwen schoot den vriend moge wedervinden, wiens gemis mij zuchten afperst; maak, dat ik, na eens met hem in het hemelsch vaderland vereenigd te zijn, alwaar uwe vaderlijke hand voor altoos de tranen afdroogt, de onuitsprekelijke vreugde moge genieten, van eeuwig met hem, in het gezelschap uwer Engelen en Heiligen, uwe eindelooze barmhartigheid te bezingen, en uwe edelmoedigheid in diegene te beloonen, welke, uit liefde tot U, met gelatenheid de kruizen en beproevingen van hier beneden zullen gedragen hebben.

GEBEDEN

VOOR DE

OVERLEDENEN,

voor iederen dag der week. 1)

Zondag.

O, Heer, almachtige God! ik bid U bij het kostelijk bloed, hetwelk uw goddelijke Zoon, Jezus Christus in den Olijfhof gestort heeft, verlos de zielen uit het vagevuur, inzonderheid diegenen, welke het meeste verlaten zijn, en leid haar het verblijf uwer heerlijkheid binnen, opdat zij U dáár loven en prijzen in eeuwigheid. Amen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Uit den diepen afgrond blz. 13.

Heer! geef hun de eeuwige rust.

En het eeuwig licht moge haar verlichten.

Maandag.

O, Heer, almachtige God! ik bid U bij

1) Hieraan is vergund 100 dagen aflat, te verdienen ééns daags.

het kostelijk bloed, hetwelk uw goddelijke Zoon Jezus Christus in zijne wreede geeseling gestort heeft, verlos de zielen uit het vagevuur, inzonderheid diegenen, welke het digste bij hare opneming in den hemel staan, opdat zij U eerder moge beginnen te loven en te prijzen in eeuwigheid. Amen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Uit den diepen afgrond, enz. bl. 13.

Heer! geef hun de eeuwige rust. bl. 193.

Dingsdag.

O, Heer, almachtige God! ik bid U bij het kostelijk bloed, hetwelk uw goddelijke Zoon, Jezus Christus, in zijne smaadvolle kroning met doornen gestort heeft, verlos de zielen uit het vagevuur, inzonderheid diegenen, welke het langste in onze strafplaat zouden moeten lijden, opdat zij niet zoolang behoeven te wachten met U in uwe heerlijkheid te loven en te prijzen in eeuwigheid. Amen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Uit den diepen afgrond, enz. bl. 13.

Heer! geef hun enz. bl. 193.

Woensdag.

O, Heer, almachtige God! ik bid U, bij het

kostelijk bloed, hetwelk uw goddelijke Zoon, Jezus Christus, langs de straten van Jeruzalem gestort heeft, toen Hij het kruis op zijne heilige schouders droeg, verlos de zielen uit het vagevuur, inzonderheid diegenen, welke in uwe oogende rijksten aan verdiensten zijn, opdat zij U, op den verheven glorietroon, die hun bereid is, verheerlijkt mogen loven en prijzen in eeuwigheid. Amen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Uit den diepen afgrond, enz. bl. 13.

Heer! geef hun, enz. bl. 193.

Donderdag.

O, Heer, almachtige God! ik bid U bij het kostelijk ligchaam en bloed, van uwen goddelijken Zoon, Jezus Christus, hetwelk Hij zelf, daags vóór zijn lijden, zijne dierbare Apostelen tot spijs en drank gaf, en hetwelk Hij zijne geheele Kerk tot altijdurende offerande en zijne geloovigen tot voedsel des levens nagelaten heeft, verlos de zielen uit het vagevuur, inzonderheid diegenen, welke de meeste godsvrucht voor deze geheimenis van oneindige liefde gehad hebben, opdat zij U, met God, uwen Zoon, en met God, den H. Geest, in het

verblijf uwer heerlijkheid, loven en prijzen in eeuwigheid. Amen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Uit den diepen afgrond, enz. bl. 13.

Heer! geef hun, enz. bl. 193.

Vrijdag.

O, Heer, almachtige God! ik bid U, bij het kostelijk bloed, hetwelk uw goddelijke Zoon, Jezus Christus, insgelijks op Vrijdag, aan den boom des kruises, vooraf uit zijne heilige handen en voeten, gestort heeft, verlos de zielen uit het vagevuur, inzonderheid diegenen, voor wie ik het meeste verplicht ben te bidden, opdat mijne nalatigheid hun geene hindernis meer zij, onverwijld door U ten hemel opgevoerd te worden, om U dáár in het glansrijk licht uwer heerlijkheid te loven en te prijzen in eeuwigheid. Amen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Uit den diepen afgrond, enz. bl. 13.

Heer! geef hun, enz. bl. 193

Zaterdag.

O, Heer, almachtige God! ik bid U, bij het kostelijk bloed, hetwelk in het aanzien zijner

allerheiligste, diep betreurde Moeder, uit de zijde uws goddelijken Zoons, Jezus Christus, vloeide, verlos de zielen uit het vagevuur, inzonderheid diegenen, welke de meeste godsvrucht voor deze hoog verhevene koningin des hemels hadden, opdat zij zonder verdere vertraging in het verblijf uwer heerlijkheid toegelaten worden en dáár U in Maria en Maria in U t. loven en te prijzen in alle eeuwigheid. Amen

Onze Vader. Wees gegroet.

Uit den diepen afgrond, enz. bl. 13.

Heer! geef hun, enz. bl. 193.

GEBED TOT JEZUS, ONZEN VERLOSSER. 1)

O, mijn God! die, voor de zaligheid der wereld, hebt willen ter wereld komen in eene krib, besneden, door de Joden miskend, door den verrader Judas, met een kus overgeleverd met koorden gebonden, als een on-

1) Wie dit gebed met een rouwmoedig hart bidt en daarbij voegt 5 maal het Onze Vader, Wees gegroet en Fere zij enz. ter eere van het lijden en sterven onzes Heeren, verdient ééns dags 300 dagen afaat: met het aldus eene maand lang dagelijks te bidden, kan men op eene der drie laatste dagen vier maand vollen afaat verdienen, (na rouwmoedig gebiecht te hebben) te communiceren en te bidden ter inten'ie des H. Vaders en der H. Kerk.

schuldig lam ter slagbank geleid, onder allerlei versmading in de tegenwoordigheid van Annas, Caïphas, Pilatus en Herodes gebracht, door valsche getuigen beschuldigd, met gesels, hoon en schimp gepijnigd, met speeksel en slijm bespogen, met doornen gekroond, met vuisten in het aangezicht en met een riet geslagen, geblinddoekt, ontkleed, met spijkers aan het kruis genageld, met het kruis in de hoogte geheven, onder de moordenaars gerangschikt, met gal en azijn gelaafd en met eene lans verwond worden, beminnelijke Zaligmaker, die U zelve aldus opgeofferd hebt, om het verhevene werk onzer verlossing te volbrengen en ons uit de drievoudige slavernij der zonde, des duivels en der hel, te bevrijden: ik smeek U bij al die wreede folteringën, die Gij uit liefde tot mij ondergaan hebt, en waarvan de gedachtenis altijd en voortdurend in mijn ondankbaar hart zal leven; ik smeek U bij uw kruis en bij uwen dood, behoed mij van de straffen der hel (als ook uw dienaar of uwe dienaress N.... – die in doodstrijd ligt –) en gewaardig U, mij (hem, haar) met den boetvaardigen moordenaar, die aan uwe zijde gekruist is geworden, dat hemelsch koningrijk te doen binnentreden,

waar Gij leeft en heerscht met God, den Vader, en God den H. Geest, in alle eeuwigheid. Amen.

Vijfmaal *Onze Vader. Wees gegroet. Eer zij enz.* ter eere van het lijden en sterven onzes Heeren.

GEBED

TER EERE VAN DEN

SMARTELIJKEN DOODSTRIJD ONZES HEEREN AAN HET KRUIS. 1)

v. God! wees bezorgd voor mijne hulp.

A. Heer! haast U om mij te helpen.

Eer zij den Vader, den Zoon en den H. Geest.

Gelijk het was in den beginne, en nu, en altijd, en in alle eeuwigheid. Amen.

Woorden van Jezus Christus op het kruis.

EERSTE WOORD.

Vader! vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen.

v. Wij aanbidden U, Christus! en loven U.

A. Omdat Gij door uw kruis de wereld verlost hebt.

Goddelijke Jezus! die, uit liefde tot mij, op het kruis den wreedsten doodstrijd ondergaan hebt, om door uw lijden de schulden mijner zonden te betalen, en die uwen goddelijken

1) Hiermede is, iederen keer, drie honderd dagen aflaat te verdienen.

mond opent om bij de eeuwige regtvaardigheid uws Vaders vergiffenis voor mij af te smeeken, ontferm U over alle geloovigen, die in doodstrijd zijn, en ook voor mij, wanneer ik in dien toestand zal zijn. Verleen ons, wij smeeken dit U, door de verdiensten van uw kostelijk bloed, dat Gij voor onze zaligheid vergoten hebt, een zóó levendig berouw over onze zonden, dat wij onze zielen met vertrouwen in den schoot uwer oneindige barmhartigheid kunnen nederleggen.

Driemaal *Eer zij den Vader*, enz.

Daarna: *Ontferm U onzer, Heer! ontferm U onzer.*

O, God! ik geloof in U, ik hoop in U en heb berouw, dat ik U door mijne zonden beledigd heb.

TWEEDE WOORD.

Heden zult g'j met Mij zijn in het paradijs.

Wij aanbidden U, enz. als voren.

Goddelijke Jezus! die uit liefde tot mij, op het kruis, den wreedsten doodstrijd ondergaan en het geloof des goeden moordenaars, die U, te midden uwer vernederingen voor den Zoon Gods erkendet, zoo onverwijld en zoo mild-

dadig beloond hebt, toen Gij hem verzekerdet, dat hij nog dien zelfden dag met U in het paradijs zou zijn, ontferm U over alle geloovigen die in doodstrijd zijn, en ook over mij, wanneer ik in dien toestand zal wezen. Verleen ons, wij smeeken dit U, door de verdiensten van uw kostbaar bloed, een zoo vast en standvastig geloof, dat geene inblazing des duivels het kan doen wankelen, opdat wij mede aan uwe belofte des hemels aandeel hebben.

Driemaal Eer zij den Vader, enz. Ontferm U, enz.

O God! ik geloof, enz. als voren.

DERDE WOORD.

Zie uwe moeder; zie uwen zoon.

Wij aanbidden U, enz.

Goddelijke Jezus! die, uit liefde tot mij, op het kruis, den wreedsten doodstrijd ondergaan en, uw eigen bloed vergietende, ons uwe allerheiligste Moeder tot onderpand uwer liefde nagelaten hebt, opdat wij door hun, met grooter betrouwen in al onzen nood onze toevlugt tot U konden nemen, ontferm U over alle geloovigen, die in doodstrijd zijn, en ook over mij, wanneer ik in dien toestand zal zijn. Verleen

ons, wij smeeken het U, door de inwendige marteling dier geliefde Moeder, eene vaste hoop op de oneindige verdiensten van uw kostelijk bloed, opdat wij de eeuwige verdoemenis, welke wij door onze zonden verdiend hebben, mogen ontkomen.

Driemaal *Eer zij den Vader*, enz. *Ontferm U*, enz.

O God! ik geloof, enz.

VIERDE WOORD.

Mijn God! mijn God! waarom hebt Gij Mij verlaten?

Wij aanbidden U, enz.

Goddelijke Jezus! die, uit liefde tot mij, op het kruis den wreedsten doodstrijd ondergaan hebt, en bij uwe ligchaamssmartten nog de zielskwellingen hebt willen voegen, toen Gij met een bewonderenswaardig geduld de verlatenheid verdroegt, waaraan uw eeuwige Vader U scheen ter prooi te geven, ontferm U over alle geloovigen, die in doodstrijd zijn, en ook over mij, wanneer ik in dien toestand zal wezen. Verleen ons, wij smeeken dit U, door de verdiensten van uw kostelijk bloed, de genade van met geduld de smarten en angsten van den doodstrijd te verdragen, opdat wij

ons lijden met het uwe vereenigen en zoo waardig bevonden worden, eeuwig deel te nemen in uwe heerlijkheid.

Driemaal *Eer zij den Vader* enz. *Ontferm U*, enz.

O God! ik geloof, enz. als boven.

VIJFDE WOORD.

Ik heb dorst.

Wij aanbidden U, enz.

Goddelijke Jezus! die ' uit liefde tot mij, op het kruis, den wreedsten doodstrijd ondergaan hebt, en die, met al die verachting en folteringen nog niet tevreden, met alle liefde zoudt aangenomen hebben, om er voor de zaligheid van alle menschen nog meer te lijden, Gij geeft ons, door dit woord: *Ik heb dorst*, te kennen, dat de stortvloed van smarten, waarvan Gij in uw lijden overstelpt zijt geworden, niet in staat was, om den brandenden dorst naar onze zaligheid, welke uw hart verteert, te leschen. Ontferm U over alle geloovigen, die in doodstrijd zijn, en ook over mij, wanneer ik in dien toestand zal wezen. Ontsteek in onze harten, wij smeeken dit U, door de verdiensten van uw kostelijk bloed, het heilig vuur

der liefde, opdat zij naar niets anders meer haken dan naar het oogenblik, waarin het ons vergund zal zijn, ons voor alle eeuwigheid met U te vereenigen.

Driemaal *Eer zij den Vader* enz. *Ontferm U onzer, Heer* enz.

O God ik geloof enz.

ZESDE WOORD.

Alles is volbragt.

Wij aanbidden U. enz.

Goddelijke Jezus! die, uit liefde tot mij, op het kruis, den wreedsten doodstrijd ondergaan hebt en ons, van de hoogte diens leerstoels der waarheid, verkondigt, dat Gij het werk onzer verlossing volbragt hebt, waardoor wij van kinderen der gramschap en des verderfs kinderen Gods en erfgenamen des hemels geworden zijn, ontferm U over alle geloovigen, die in doodstrijd zijn, en ook over mij, wanneer ik in dien toestand zal zijn. Onthecht ons volkomen, door de verdiensten van uw kostelijk bloed, van de wereld en van ons zelve en verleen ons, in het uur van onzen doodstrijd, de genade van U uit geheel ons hart, het offer

van ons leven, tot voldoening voor onze zonden, op te dragen.

Driemaal Eer zij den Vader enz. Ontferm U onzer, Heer enz.

ZEVENDE WOORD.

Vader! in uwe handen beveel ik mijnen geest.

Wij aanbidden U, enz.

Goddelijke Jezus' die, uit liefde tot mij, op het kruis, den wreedsten doodstrijd ondergaan hebt en die, ter voltooiing eener zoo groote zelfopoffering, U in den wil uws eeuwigen Vaders hebt overgegeven, met, alvorens het hoofd neder te buigen en den laatsten zucht te slaken, uwen geest in zijne handen te bevelen, ontferm U over alle geloovigen, die in doodstrijd zijn, en ook over mij, wanneer ik in dien toestand zal wezen. Verleen ons in onzen doodstrijd, wij smeeken dit U, door de verdiensten van uw kostelijk bloed, eene volmaakte overeenstemming met uwen goddelijken wil, zoodat wij, met diezelfde bereidwilligheid van hart of leven of sterven, naar dat het U behagen zal te beschikken en wij niets anders verlangen, dan dat uw aanbiddelijke wil volkomen in ons vervuld worde.

Driemaal *Eer zij den Vader* enz. *Ontferm U onzer, Heer* enz.

GEBED TOT DE HEILIGE MOEDER IN HARE
DROEFHEID.

Allerheiligste Moeder van smarten! om de wreede marteling, welke gij leedt gedurende de drie uren van den doodstrijd uws goddelijken Zoons, bidden wij U, wil ons allen, die de kinderen uwer smarten zijn, in onzen doodstrijd bijstaan, opdat wij door uwe voorspraak van ons sterfbed in den hemel mogen overgaan om dáár uwen lof te zingen.

Driemaal *Wees gegroet.*

Maria, Moeder van genade,
Moeder van barmhartigheid,
Verlos ons van den vijand.
En ontvang ons in 't uur des doods.

- v. Van een haastigen en onvoorzienen dood
A. Verlos ons, Heer!
v. Van de listen en lagen des duivels
A. Verlos ons, Heer!
v. Van den eeuwigen dood
A. Verlos ons, Heer!

LAAT ONS BIDDEN.

O, God, die voor de zaligheid des menschdoms, ons een voorbeeld en eene hulp in den smartelijken dood uws Zoons hebt toegezonden, verleen ons, bidden wij U, de genade van in het uur onzes doods, waardig bevonden te worden in de vruchten eener zoo groote liefde te deelen, en ook deelgenooten te worden in de heerlijkheid onzes Verlossers. Door denzelfden Jezus Christus, onzen Heer. Amen.

TEN SLOTTE.

Jezus, Maria, Jozef, aan U geef ik mijn hart en mijne ziel.

Jezus, Maria, Jozef, staat mij bij in den laatsten strijd.

Jezus, Maria, Jozef, laat mij in vereeniging met U in vrede sterven. 1)

1) Ook kan men met ieder dezer aanroepingen of schietgebeden 100 dagen aflaat verdienen.

GEBEDEN

IN DEN NAAM VAN HET KOSTELIJK BLOED ONZES
HEEREN JEZUS CHRISTUS 1).

O, Vader, Zoon en H. Geest! o, allerheiligste Drievuldigheid! o, Jezus! verleen mij, en Gij, o Maria! Engelen des hemels! heilige mannen en vrouwen des paradijzes, verkrijgt mij de volgende genaden, waarom ik smeeek in den naam van het allerkostelijkst bloed van Jezus Christus.

- 1°. de genade van altijd den wil Gods te doen;
- 2°. die van altijd de vereeniging met God te bewaren;
- 3°. die van altijd aan God te denken;
- 4°. die van God alleen te beminnen;
- 5°. die van al mijne werken voor God te doen;

1) Aan deze gebeden, met godsvrucht en een rouwmoedig hart gesproken, is gehecht een aflaat van 300 dagen, een op een dag, en een volten aflaat eens in de maand, mits men ze dagelijks bidde, en, na eene rouwmoedige biecht op een der drie laatste dagen der maand communiceere en in een Kerk of openbare kapel bidde tot intentie des H. Vaders en der H. Kerk.

- 6°. die van in alles slechts de eer Gods te zoeken ;
- 7°. die van mij op heiligheid toe te leggen, alleen om aan God te behagen.
- 8°. die van met alle overtuiging mijne eigene nietigheid te erkennen.
- 9°. die van Gods wil al beter en beter te leeren kennen.
- 10°. eindelijk die van.... (hier noeme men de bijzondere genade, welke men verlangt).

Allerheiligste maagd Maria! gewaardig U, het allerkostelijkste bloed van Jezus Christus aan den eeuwigen Vader op te dragen, voor de zaligheid mijner ziel, voor de vertroosting der zielen in het vagevuur, voor de behoeften der heilige Kerk, voor de bekeering der zondaars en voor de geheele wereld.

Daarna; Driemaal: *Eer zij den Vader* enz. ter eere van het kostelijke bloed des Zaligmakers; 3°. een *Wees gegroet* ter eere der zeven Weeën van Maria, 3°. Voor de zielen in het vagevuur.

Heer geef hun de eeuwige rust; en dat het eeuwige licht hen verlichte. Amen.

GEBEDEN

TER EERE DER

ZEVEN WEEËN VAN MARIA. 1)

v, O, God! kom mij te hulp.

A. Heer, haast U om mij te helpen.

Eer zij den Vader enz. – Gelijk het was enz.

I.

Met medelijden, o, Maria, moeder van smarten! herdenk ik de droefheid van uw teeder hart bij het aanhooren der voorzegging van den heiligen grijsaard, Simeon. Minnelijke Moeder! bij uw hart, zooals het van dit wee aangedaan was, smeeke de deugd van nederigheid en de gave der vreeze Gods voor mij af. *Wees gegroet* enz.

II.

Met medelijden, o, Maria, moeder der smarten! herdenk ik de droefheid van uw

1) Met dit gebed, godvruchtiglijk en ter eere van het bedroefde hart van Maria gesproken, is iederen keer 300 dagen aflaat te verdienen.

teeder gevoelig hart op de vlugt naar Egypte en gedurende het verblijf in dat vreemde land. Beminnelijke Moeder! bij uw zoo hevig gekweld hart, smeeek de deugd van edelmoedigheid, vooral jegens de armen, en de gave van godsvrucht voor mij af. *Wees gegroet enz.*

III.

Met medelijden, o, Maria, moeder der smarten! herdenk ik de ongerustheid en zorgen van uw hart, toen gij uwen dierbaren Zoon, Jezus, verloren hadt. Liefdevolle Moeder! bij uw aldus gekweld hart, smeeek de deugd van zuiverheid en de gave der wetenschap voor mij af. *Wees gegroet enz.*

IV.

Met medelijden, o, Maria, moeder der smarten! herdenk ik de ontsteltenis van uw moederlijk hart, bij de ontmoeting van Jezus, met zijn kruis beladen. Beminnelijke Moeder! bij uw liefdevol hart, zooals het door dit wee beproefd werd, smeeek de deugd

van geduld en de gave der sterkte voor mij af. *Wees gegroet* enz.

V.

Met medelijden, o, Maria, moeder der smarten! herdenk ik de marteling van uw edelaardig hart bij den doodstrijd van Jezus. Beminnelijke Moeder! bij uw hart, zooals het door dit wee gefolterd werd, smeeke de deugd van matigheid en de gave des raads voor mij af. *Wees gegroet* enz.

VI.

Met medelijden, o, Maria, moeder der smarten! herdenk ik de wond, welke de lans, die de zijde en het allerminnelijkst hart van Jezus doorstak, in uw medelijdend hart boorde. Beminnelijke Moeder! bij uw aldus doorpriemd hart, smeeke de deugd van broederlijke liefde en de gave des verstands voor mij af. *Wees gegroet* enz.

VII.

Met medelijden, o, Maria, moeder der

smarten! herdenk ik de scherpe pijnen uws harten bij de begrafenis van Jezus. Beminnelijke Moeder! bij de uiterste droefheid van uw heilig hart, smeeek de deugd van wijsheid voor mij af. *Wees gegroet* enz.

v. Bid voor ons, allerbedroefdste Moeder!

v. Opdat wij de beloften van Christus waardig worden.

LAAT ONS BIDDEN.

Wij smeeken U, o, Heer! dat de gelukzalige Maagd Maria, uwe heilige Moeder, wier ziel ten tijde uws lijdens door een zwaard van droefheid is doorboord geworden, onze voorspraak zij bij uwe barmhartigheid, nu en in het uur onzes doods. Gij, die leeft en heerscht met den Vader en den H. Geest in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

LITANIE

om een zaligen dood af te smeeken. 1)

Heer Jezus! God van goedheid, Vader der barmhartigheid, ik kom voor uw aanschijn met een vernederd, vermorseld en beschaamd hart; ik beveel U mijn laatste uur aan en wat daarop moet volgen.

Wanneer mijne verstijvende, onbewegelijke voeten mij zullen aankondigen, dat mijn pelgrimstogt in deze wereld ten einde spoedt, o, barmhartige Jezus! ontferm U dan mijner.

Wanneer mijne verzwakkende en bevende handen het kruisbeeld niet meer aan mijn hart gesloten kunnen houden en zij dit mijns ondanks op het bed van smarten laten nedervallen, o, barmhartige Jezus! ontferm U dan mijner.

1) Hieraan is gehecht 100 dagen aflat, ééns daags, en, wanneer men het gedurende eene maand dagelijks bidt, volle aflat op den dag, dat men, na eene rouwmoedige biecht, de heilige Communie ontvangt, eene kerk of openbare kapel bezoekt en dáár behalve deze litanie eenige andere gebeden laat tot intentie des H. Vaders en der H. Kerk.

Wanneer mijne oogen, door het naderen des doods bedwelmd en verduisterd, zich stervende tot U zullen wenden, o barmhartige Jezus! ontferm U dan mijner.

Wanneer mijne koude en bevende lippen voor de laatste maal uwen aanbiddelijken naam zullen uitspreken, o, barmhartige Jezus! ontferm U dan mijner.

Wanneer mijne wangen, verbleekt en kalm, den aanwezigen medelijden en schrik zullen inboezemen en mijne haren, vochtig van het doodzweet, op mijn hoofd te bergen staande, miju naderend einde verkondigen, o, barmhartige Jezus! ontferm U dan mijner.

Wanneer mijne ooren, op het punt zich eeuwig voor de gesprekken der menschen te sluiten, zich beginnen te openen, om uwe stem het onherroepelijk vonnis, hetwelk mijn lot voor de geheele eeuwigheid moet vaststellen, te hooren uitspreken, o, barmhartige Jezus! ontferm U dan mijner.

Wanneer mijne verbeeldingskracht van sombere en schrik aanjagende beelden bestormd, in eene doodelijke droefheid zal gedompeld zijn; wanneer miju geest, ontsteld door het gezigt mijner ongeregtigheden en

door de vrees uwer regtvaardigheid, in worstelstrijd zal zijn met den geest der duisternis, die mij het uitzigt op uwe barmhartigheid zal trachten te benemen en mij in wanhoop te storten, o, barmhartige Jezus! ontferm U dan mijner.

Wanneer mijn zwak hart, onder de smart der droefheid bedolven, door de schrikken des doods zal aangegrepen, wanneer het zal uitgeput zijn van zijne krachtsinspanningen tot verzet tegen de vijanden mijner zaligheid, o, barmhartige Jezus! ontfeem U dan mijner.

Wanneer ik mijne laatste tranen zal storten, als de voortekenen mijner ontbinding, ontvang die als eene offerande van voldoening, opdat ik als een slagtoffer van boetvaardigheid moge sterven, en op dien verschrikkelijken oogenblik, o barmhartige Jezus! ontferm U dan mijner.

Wanneer mijne nabestaanden, mijne vrienden, rondom mijn sterfbed vergaderd medelijden met mijn toestand zullen gevoelen en U voor mij zullen bidden, o, barmhartige Jezus! ontferm dan U mijner.

Wanneer ik het gebruik al mijner zinnen zal verloren hebben; wanneer geheel de wereld voor mij zal verdwenen zal zijn en ik, onder

de verdrukkingen van den doodstrijd liggen en in den arbeid des doods zal zijn, o, barmhartige Jezus! ontferm U dan mijner.

Wanneer de laatste zuchten mijns harten mijne ziel zullen dringen, om het ligchaam te verlaten, neem die aan als voortkomende uit een heilig ongeduld om naar U te ijlen; o, barmhartige Jezus! ontferm U dan mijner.

Wanneer mijne ziel, op den rand mijner lippen zwevende, van deze wereld voor altijd zal afscheid nemen, en mijn ligchaam bleek, verstijfd en levenloos achterlaten, neem dan de vernietiging van mijn wezen aan als eene hulde, welke ik aan uwe Majesteit wil brengen; o, barmhartige Jezus! ontferm U dan mijner.

Eindelijk, wanneer mijne ziel voor U zal verschijnen en voor de eerste maal den schitterglans uwer Majesteit aanschouwen, verwerp haar niet van uw aanschijn; gewaardig U, mij in den schoot uwer barmhartigheid op te nemen, opdat ik in eeuwigheid uwen lof zinge; o, barmhartige Jezus! ontferm U dan mijner.

GEBED.

O, God, die, terwijl Gij ons ten dood

veroordeeldet, deszelfs uur en oogenblik verborgen hebt; verleen mij, dat ik, alle dagen mijns levens in regtvaardigheid en heiligheid doorbrennende, waardig bevonden worde om deze wereld in den vrede van een goed geweten te verlaten en in uwe liefde te sterven. Door onzen Heer Jezus Christus, die met U leeft en heerscht, in de eenheid des H. Geestes. Amen.

OEFENING

BIJ DEN

H. KRUISWEG

tot lansen der geloovige zielen in het vagevuur.

VOORBEREIDEND GEBED.

1. O God! ik aanbid uwe liefde, wijl Gij uwen eenigen Zoon voor mij ten beste gegeven hebt, en U, lieve Jezus, bedank ik duizendmaal voor de onbeprijpelijke goedheid, die Gij mij betoond hebt, door voor mij aan een schandelijk kruis te sterven. Uit kinderlijke dankbaarheid en wederliefde kom ik hier, om U op uwen heiligen en bloedigen Kruisweg na te volgen.

2. O God! ontvang, volgens uwe barm-

hartigheid, de oefening, welke ik ga beginnen, tot erkenning van uwe glorie en Majesteit, tot dankzegging voor het groote werk der verlossing, tot vergiffenis mijner zonden, tot lansen der geloovige zielen, tot geluk en zaligheid der levenden, tot bekeering der zondaren en ongeloovigen en tot volharding der regtvaardigen.

3. Ik offer U deze oefening op, in vereeniging der verdiensten van Jezus Christus, van de H. Maagd Maria en alle Heiligen. Ik bid U, barmhartige God, om de aflaten, gunsten en genaden, aan de beoefening van den Kruisweg verbonden, te willen toevoegen, zoo aan mij, als aan de *geloovige zielen*, in het vagevuur, bijzonder aan.....

O barmhartige God, zie goedgunstig op de zielen in het vagevuur neder en heb medelijden met haar. O God, Vader, wees haar genadig; het zijn toch uwe kinderen; Jezus heeft ze door zijn bloed vrijgekocht en de H. Geest heeft haar tot zijne tempels verkozen. — Genadige God! doe haar barmhartigheid en verlos ze uit de bittere vlammen. — Dierbare Jezus, daar Gij zoo overvloedig voor haar voldaan hebt, ja, daar Gij voor haar gestorven zijt, opdat zij eeuwig zouden leven, verlos haar spoedig, op-

dat zij met de Engelen Gods lof in eeuwigheid zingen mogen, zeggende: *heilig, heilig, heilig, Heer God der Heerkrachten!*

Ach, of ik iets tot hare verligting doen konde! tot dat einde zal ik deze oefening van den Kruisweg doen, U smeevende, lieve Jezus! de aflaten te willen toevoegen aan.....

O Maria, heb medelijden met de zielen. Gij zijt hare *Moeder*, en zij zijn uwe kinderen. Bid voor mij, om met eerbied deze oefening te doen.

O Engel Gods, die mijn bewaarder zijt, aan wiens zorg ik door de opperste goedheid ben toevertrouwd, gewaardig U mij te verlichten, te bewaren, te bestieren. Amen.

1. STATIE.

Jezus wordt ter dood veroordeeld.

*Wij aanbidden U, Christus, en loven U,
Omdat Gij door uw kruis de wereld verlost hebt.*

O Jezus, wie had ooit kunnen denken, dat Gij zoo vernederd en zoo schandelijk veroordeeld zoudet wordet? Uwe eenige misdaad was *uwe liefde*; want Gij wildet uit liefde sterven, om ons het leven te geven. O Jezus, ik smEEK U door deze liefde, medelijden te hebben met de zielen in het vagevuur. — Zij zijn om hare zonden regtvaardig tot het vuur veroordeeld; maar gedenk, lieve Jezus, dat Gij voor haar voldaan hebt; dat Gij ter dood veroordeeld zijt, opdat zij eeuwig zouden leven. O lieve Jezus, ik smEEK U, mij ook barmhartig te zijn, en mij van alle, ook *van de kleinste zonden*, zuiver te bewaren, ter welker boeting de zielen in het vagevuur zulke groote pijnen lijden.

O Maria, bid voor haar, opdat zij van hare zonden ontslagen worden.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars genadig.
 Heer, geef haar de eeuwige rust; en het
 eeuwige licht moge haar verlichten.

2. STATIE.

Jezus neemt het Kruis op zijne schouders.

Wij aanbidden U, enz.

O Jezus, met welke liefde hebt Gij uw Kruis omhelsd? Met welke blijdschap hebt Gij het op uwe schouders genomen, om onze zonden en schulden te boeten? – O Jezus! gedenk nu eens aan de zielen in het vagevuur, zie eens, hoe zwaar haar kruis, hoe groot haar lijden is. Zij zuchten *in het vuur*, dat ondragelijker is dan alles, wat men in dit leven kan lijden.

O dierbare Jezus, zult Gij dan met haar geen medelijden hebben? Gedenk, bid ik U, dat Gij uw Kruis met zooveel liefde voor haar gedragen hebt. Ik bid U ook, lieve Jezus! U over mij te ontfermen, opdat ik mijn kruis geduldig moge dragen, zonder U in het minste te vergrammen.

O Maria! bid voor haar, opdat God hun kruis verligte. Amen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U, enz.

Heer, geef haar, enz. blz. 224.

3. STATIE.

Jezus valt ten eerste male onder het Kruis.

Wij aanbidden U, enz.

Dierbare Jezus, hoe gaat Gij zoo neêrgebukt en kruipend onder uw kruis? Hoe bezwijkt Gij hier zoo magteloos onder de grootheid uwer smarten? Is het niet om ons te verligten en ons uit ons lijden te redden? Och, lieve Jezus, ik smEEK U door deze uwe goedheid, om de zielen in het vagevuur gedachtig te zijn: zij lijden zulke groote smarten, en wenschen zoo vurig, Gods aanschijn te aanschouwen; zij worden met zulke drift tot U, haar opperste goed, gedreven; wees haar dan gena lig: het zijn uwe vrienden. Nu valt Gij onder uw Kruis, om haar uit de vlammen op te ligten, en naar den hemel te heffen.

O Jezus, wees mij ook genadig; rigt mij uit de zonden op, en laat niet toe, dat ik in dezelve hervalle.

O Maria! Moeder der bedrukten, bid voor ons en de zielen in het vagevuur. Amen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U enz.

Heer, geef haar, enz. blz. 224.

4. STATIE.

Jezus ontmoet zijne lieve Moeder.

Wij aanbidden U, enz.

O Maria, welk droevig zwaard doorboorde uw hart, toen gij Jezus, mismaakt, bebloed, onkenbaar en kruipende onder zijn Kruis ontmoettet; hoe dikwijls hadt gij zijn minnelijk aanschijn met liefderijke blijdschap aangezien; maar nu was het met stof, vuiligheid en bloed bedekt.

Ach, welke droevige oogopslag. Maar hoe bitter is het voor de zielen in het vagevuur, dit aanschijn ecnigen tijd te moeten derven! Hoe verzuchten zij: *O God, wanneer zal ik komen, om voor uw aanschijn te verschijnen?* — *Maria*, door de droefheid, welke gij in het ontmoeten van Jezus gevoeldet, bid ik u medelijden met die zielen te hebben. Lieve Jezus, werp Gij ook een genadigen blik op de zielen, gelijk Gij *hier* uwe Moeder met medelijden aanzaagt. Maar, lieve Jezus, en gij, Moeder Maria, vergeet mij ook niet; mijne ziel is zoo besmeurd met stof en vuiligheid door mijne dagelijksche gebre-

ken: zuiver mij, want ik verfoei die van harte. Amen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U enz.

Heer, geef haar, enz. blz. 224.

5. STATIE.

Simon helpt gedwongen het Kruis dragen.

Wij aanbidden U, enz.

Tot welke ellenden zie ik U hier gebragt, lieve Jezus, Gij kunt dan uw Kruis niet meer dragen en moet geholpen worden? Ach, welke smart. — Om onzentwil hebt Gij U zoo ver laten brengen, lieve Jezus. O welke liefde.... Heb dan medelijden met de zielen in het vagevuur; zij lijden zoo veel, maar kunnen zich niet helpen, omdat voor haar de tijd van te kunnen voorbij is. O hoe verlangen zij; wees haar genadig, lieve Jezus. Hoe gaarne zou ik haar uit het vagevuur verlossen. Daarom, lieve Jezus, ik offer U van daag al mijn doen en laten op tot lansenis dier zielen. Sta mij ook bij, lieve Jezus, om hiervoor mijne schulden te voldoen, want naderhand is er geen tijd meer.

O Maria! de zielen uwer kinderen lijden in het vagevuur; help haar, om te zamen met u God te verheerlijken. Amen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U, enz.

Heer, geef haar, enz. blz. 224.

6. STATIE.

Veronica zuivert Jezus aangezigt.

Wij aanbidden U, enz.

Uw minnelijk maar mismaaft en bebloed aangezigt, dierbare Jezus! haarde medelijden in het hart van Veronica. Hoe aangenaam was U dit, lieve Jezus! en hoe minzaam hebt Gij het afbeeldsel van uw aanschijn in haren doek gedrukt! O Jezus, laat uw hart ook tot medelijden bewogen worden, door het zien der pijnen, welke de zielen in het vagevuur lijden, wasch dezelve in uw dierbaar Bloed, opdat zij U in eeuwigheid loven en danken. Zuiver ook mijne ziel, lieve Jezus, en sterk mij, om ze niet meer te besmeuren, maar met alle deugden te versieren, om nimmer in die plaats van pijnen te komen.

O Maria! bid voor haar, opdat zij gezuiverd worden, en sta ons bij, om ook de minste zonde te vlugten. Amen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U, enz.

Heer, geef haar, enz. blz. 224.

7. STATIE.

Jezus valt ten tweede male onder het Kruis.

Wij aanbidden U, enz.

Dierbare Jezus! hoe meer ik uw lijden overdenk, des te grooter komt het mij voor. Helaas, ik zie U reeds voor de tweede maal onder uw Kruis bezwijken, zonder van iemand geholpen te worden! Wee mij ellendige, wat zal er van mij geworden, als ik met den last mijner zonden voor uw Regtbank verschijnen zal? — De zielen van vele mijner kennissen en vrienden zijn er reeds verschenen, maar velen van haar liggen om eenige zonden en schulden misschien te branden; zij moeten ook de geringste fouten tot den laatsten penning toe boeten. O Heer Jezus! wees haar door uw lijden genadig. Geef, dat wij ook de geringste zonden ver-

mijden, om onze gemaakte schulden door boetvaardigheid af te koopen.

O Maria! neem ons, uwe kinderen, bij de hand, om niet te struikelen, en trek de zielen der geloovigen uit den poel van vuur. Amen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U, enz.

Heer, geef haar, enz. blz. 224.

8. STATIE.

Jezus vermaant de weenende vrouwen.

Wij aanbidden U, enz.

Heer Jezus, doe mij, gelijk de vrouwen, over U weenen. Ach, hoe groot is uw lijden. Maar hoe groot is ook mijne boosheid, wjl Gij om mijnentwil moet lijden? — O Jezus, vergeef mij mijne ondankbaarheid. Ik smeeek U daarenboven om genade voor de geloovige zielen. Ach, heb medelijden met haar. Zij roepen onze hulp in, zeggende: *Ontfermt u mijner, ontfermt u mijner, ten minste gij, mijne vrienden, want de hand des Heeren heeft mij geraakt.* O Jezus, wij bidden U dan, kom uwe dienaren te hulp,

die Gij door uw dierbaar bloed verlost hebt.

O Maria! wij zuchten al weenende tot u: wees ons en de geloovige zielen genadig. Amen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U, enz.

Heer, geef haar, enz. blz. 224.

9. STATIE.

Jezus valt ten derde male onder het Kruis.

Wij aanbidden U, enz.

Zie, daar ligt Jezus onmagtig ter aarde; zie hoe de beulen Hem mishandelen. O Jezus! ik heb medelijden met U. *O God*, hemelsche Vader, waarom laat Gij het toe? Waarom zendt Gij hem geene hulp? *O ziel!* het is tot boete uwer zonden, welke Jezus op zich genomen heeft; mijne regtvaardigheid eischt voldoening en daarom is er voor hem geene genade, tot dat Hij door zijnen dood de schuld zal betaald hebben. O God, ik schrik voor uwe regtvaardigheid, die *zonder genade* voldoening eischt. Hoe bitter zuchten de geloovige zielen onder de slagen dier strenge regtvaardigheid. Hoe

verzuchten zij om genade. — O God! heb, ten aanzien van Jezus, met haar medelijden. O God! daar Gij *naderhand* zonder barmhartigheid kastijdt, wil ik liever *nu* voor mijne zonden voldoen. Dat ik hier met Jezus onder het kruis bezwijk, doch spaar mij in de eeuwigheid.

O Maria! offer uwe overvloedige voldoeningen voor de geloovige zielen aan God op. Amen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U, enz.

Heer, geef haar, enz. blz. 224.

10. STATIE.

Jezus wordt ontkleed en met gal gelaafd.

Wij aanbidden U, enz.

O Jezus, met welke pijn rukken zij uwe kleederen uit! helaas! zij rukken met de kleederen ook de lappen vel van uw lichaam en zoo, lieve Jezus, worden uwe pijnen vernieuwd en uwe wonden verdubbeld. Daarbij proeft Gij de bitterheid van den gal. — Ach, welke pijnlijke toestand! Dierbare Jezus! gedenk aan al dat lijden

en heb medelijden met de zielen in het vagevuur, want zij lijden zoo veel. De hemelsche genoegens zijn haar nog ontzegd, en zij worden met den bitteren gal van een vlammend vuur gelaafd. — O Jezus, heb dan medelijden met haar. Ach! behoed mij, bid ik U, opdat ik ook niet in die *plaats van pijnigingen* kome; ontkleed mijn hart van de wereld, en versterk mij om den kelk van lijden te drinken.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U, enz.

Heer, geef haar, enz. blz. 224.

11. STATIE.

Jezus wordt aan het Kruis genageld.

Wij aanbidden U, enz.

O Jezus, in welken ellendigen staat zie ik U daar aan het Kruis genageld worden? Helaas! uwe handen en al uwe lidmaten zijn er zoo strak op gespannen, dat Gij U zelven niet bewegen kunt, dat al uwe beenderen kunnen geteld worden.

Dierbare Jezus, hoe hebt Gij ons zoo kunnen beminnen? Ik smEEK U door deze

liefde, om de zielen in het vagevuur genadig te willen zijn. Zie eens hoe zij *daar* als gekruisigd zijn, zonder zich te kunnen bewegen of helpen! Ach, haar lijden is zoo groot, want „de minste pijn van het vagevuur overtreft de grootste pijn, welke men in dit leven zou kunnen lijden.” (H. Thomas.) Heer Jezus! wees haar genadig, en offer de verdiensten van uw kruis ter hunner verlossing aan uwen hemelschen Vader op. Geef ook, lieve Jezus, dat wij onze driften kruisigen, om naderhand niet gestraft te worden.

O Maria! offer uwe smarten voor ons en voor de geloovige zielen aan God op. Amen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U, enz.

Heer, geef haar, enz. blz. 224.

12. STATIE.

Jezus sterft aan het Kruis.

Wij aanbidden U, enz.

O ziel, sla uwe oogen hemelwaarts. Jezus, ~~na~~ *alles volbragt* te hebben, be-

veelt zich aan God en *sterft* voor uwe zaligheid.

O zalige dood. Jezus gaat van het lijden tot de glorie. Ach, of ik ook zoo gelukkig ware. Ach, of ik hier alles voldoen en uit liefde Gods sterven konde. De zielen in het vagevuur konden reeds bij God zijn, maar om eenige fonten en onvolmaaktheden moeten zij branden. O ziel, vermijd nu alles, ook de kleinste zonden, en wees ijverig in uwe pligten. O Jezus, wees ons en de zielen in het vagevuur genadig, omdat Gij voor ons en voor haar gestorven zijt.

O Maria, vergeet niet, dat Gij onder het kruis onze Moeder geworden zijt. Amen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U, enz.

Heer, geef haar, enz. blz. 224.

13. STATIE.

Het ligchaam van Jezus wordt van het Kruis genomen.

Wij aanbidden U, enz.

Ziedaar, Maria! lieve Moeder, ontvang

uwen Zoon Jezus voor den laatsten keer in uw schoot. Neem de doornen met eerbied uit zijn hoofd. — Overzie geheel zijn ligchaam en besproei het met uwe tranen.

O Maria, mij dunkt, dat uw hart met *zeven* zwaarden van droefheid doorstoken wordt en van liefde kwijnt. O Maria, doe mij in uwe droefheden en liefde deelen, en ontvang mijne ziel in uw schoot, als zij van deze wereld scheidt. Maar vergeet de geloovige zielen ook niet. Aanzie haar lijden. Laat uwe tranen, bij het kruis vergoten, op haar vloeijen, opdat de vlammen gebluscht en zij voor Gods troon gebragt worden, om Hem eeuwig te aanschouwen. Amen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U, enz.

Heer, geef haar, enz. blz. 224.

14. STATIE.

Jezus wordt in een nieuw graf begraven.

Wij aanbidden U, enz.

O ziel, voeg u bij deze lijkstatie. Jezus, uw God en uw Al, wordt begraven. Gij zult spoedig dienzelfden weg inslaan. De

geloovige zielen, vele van uwe kennissen, hebben reeds dit lot ondergaan. Hunne lichamen zijn door de wormen verteerd, maar de zielen boeten hare zonden nog in het vagevuur. Hoe vurig verlangen zij God te bezitten. Lieve Jezus, ik maak nu het vaste voornemen, voortaan ijverig in mijne pligten te zijn, om na mijnen dood niet gepijnigd te worden. Lieve Jezus, ik zal mijne zonden boeten, en uit liefde voor U alles lijden; ik smEEK U, dierbare Jezus, tot de geloovige zielen neder te dalen en hare boeijen los te maken.

O Maria, denk aan de tranen, die gij bij Jezus graf gestort hebt en heb medelijden met de zielen in het vagevuur. Amen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U, enz.

Heer, geef haar, enz. blz. 224.

SLUITGEBED.

O God! ontvang deze oefening tot verligting van de zielen in het vagevuur, en maak de zielen van aan de aflaten deelachtig.

O God! heb medelijden met de geloovige zielen, die zoo vurig wenschen U te bezitten, en zoo hartelijk tot ons verzuchten, opdat wij haar troosten zouden. O barmhartige God, wees haar genadig; hoe bitter is het voor haar, U niet te mogen aanschouwen! De liefde trekt haar tot U, maar uwe regtvaardigheid stoot ze terug. U niet bezitten is de grootste aller straffen, het is de hardste en benaauwdste aller doodstrijden. Heb medelijden met haar, genadige God, zij immers zijn uwe vrienden, uwe bruiden, uwe kinderen, voor welke Gij reeds eene plaats in den hemel bereid hebt. En dan, welke vernederingen,

armoede en pijnen heeft Jezus voor haar niet geleden? Ach! wees haar om mijnentwil barmhartig.

Gedenk daarbij, o God! dat zij tempels van den H. Geest zijn, in welke Hij woonde: en dat zij in zijne liefde uit deze wereld gescheiden zijn. Vergeef dan, bid ik U, door de verdiensten van Jezus Christus, al hare schulden, dit zal tot uwe glorie strekken, want in den hemel zijnde, zullen zij eeuwig met de Engelen uwen lof zingen, zeggende: *heilig! heilig! heilig!*

O God, vergeet mij ook niet; gedenk, dat ik aan zoo veel gevaren van zonden blootgesteld ben; versterk mij om U toch niet te vergrammen, want de zonden mishagen U zoo zeer, en dwingen U ons te straffen. O God! doe mij dan de zonden zorgvuldig vermijden, en geef, dat ik alles uit een zuiver inzicht doe, alleen om U te behagen.

O Maria! open voor ons en voor de zielen in het vagevuur de ingewanden uwer barmhartigheid en bid voor ons. Amen.

Bid hier nog 5 maal *Onze Vader*, 5 maal *Wees gegroet*, en 5 maal *Glorie zij den Vader*, ter eere van de vijf wonden van Christus; en 1 *Onze Vader*, 1 *Wees gegroet* en 1 *Glorie zij den Vader* volgens de meening van Z. H. den Paus van Rome.

INHOUD.

	Bladz.
Voorberigt	1
De maand November.—Inleiding. .	7
I. DAG	9
II. DAG.—Over het offer voor de overledenen	14
III. DAG.—Over de straf der ont- bering.	19
IV. DAG.—Over de straf des gevoels.	22
V. DAG.—Hoe kan het vuur de zielen aandoen	25
VI. DAG.—Over de gestrengheid van Gods regtvaardigheid	28

VII. DAG. — Hoezeer den overledenen de duur der straffen in het vagevuur lang toeschijnt	31
VIII. DAG. — De zielen in het vagevuur weten niet wanneer hare straf zal eindigen.	33
IX. DAG. — Hevigheid der smarten des vagevuurs.	35
X. DAG. — De heiligheid der zielen in het vagevuur.	39
XI. DAG. — De zielen in het vagevuur kunnen niets meer bij God verdienen.	42
XII. DAG. — Onderworpenheid der zielen in het vagevuur	45
XIII. DAG. — De vertroosting der zielen in het vagevuur.	48
XIV. DAG. — Gezindheid der goddelijke Voorzienigheid jegens de zielen in het vagevuur.	51
XV. DAG. — De onderlinge bijstand tusschen de drie Kerkafdeelingen. .	54
XVI. DAG. — De zielmissen.	59

Bladz.

XVII. DAG. — De aalmoezen voor de overledenen	63
XVIII. DAG. — De verstervingen.	66
XIX. DAG. — Het toevoegen van aflaten	68
XX. DAG. — De zielen uit het vagevuur verlossen is den Zaligmaker navolgen	71
XXI. DAG. — De oefening van geloof, hoop en liefde	73
XXII. DAG. — De werken van barmhartigheid.	78
XXIII. DAG. — Eene heldhaftige liefdedaad voor de Overledenen.	81
XXIV. DAG. — Onze verplichtingen jegens de Overledenen.	84
XXV. DAG. — De pligten van rechtvaardigheid jegens de overledenen.	86
XXVI. DAG. — Met de overledenen te vertroosten verheugen wij het hart van God.	89
XXVII. DAG. — De tusschenkomst voor de overledenen behaagt aan Jezus	

en Maria.	91
XXVIII. DAG. — De engelen en de heiligen verheugen zich om de vertroosting der overledenen. . . .	96
XXIX. DAG. — De dankbaarheid der zielen in het vagevuur voor hare weldoeners	100
XXX. DAG. — Met de zielen der overledenen te troosten, bereidt men zich zelve eene dergelijke hulp. .	103
Noveen voor de geloovige zielen in het vagevuur, door den heiligen Alfonsus de Liguori.	106
Overdenkingen en gebeden voor iederen dag der Noveen.	112
Gebed tot Jezus Christus voor de geloovige zielen in het vagevuur, in den naam zijner lijdenssmarten . . .	123
Heldhaftige liefdedaad ten gunste der zielen in het vagevuur.	126
§ 1. Formulier van afstand ten voordeele der overledenen	130
§ 2. Beweegredenen tot het verrig-	

Bladz.

ten dier heldhaftige liefdedaad.	133
§ 3. Voorregten en aflaten vergund aan hen, die deze heldhaftige liefdedaad verrigt hebben.	141
Gebeden onder de heilige Mis ter lafenis der geloovige zielen bij- gewoond	144
Gebeden voor de heilige Communie ter zielelafenis der overledenen . . .	168
Litanie voor de zielen in het va- gevuur	173
Uitbreiding van den Psalm de Pro- fundis.	178
Overwegingen, gevoelens, gebeden, ter gelegenheid van het afsterven van personen, die ons dierbaar zijn. .	184
Gebeden voor de overledenen, op iederen dag der week.	193
Gebed tot Jezus, onzen Verlosser. .	197
Gebed ter eere van den smartelijken doodstrijd onzes Heeren aan het kruis	200
Gebeden in den naam van het kos-	

telijk bloed onzes Heeren Jezus Christus	209
Gebeden ter eere der zeven Weeën van Maria.	211
Litanie om een zaligen dood af te smeeken	215
Oefening bij den H. Kruisweg tot lafenis der geloovige zielen in het vagevuur.	220
Sluitgebed	238